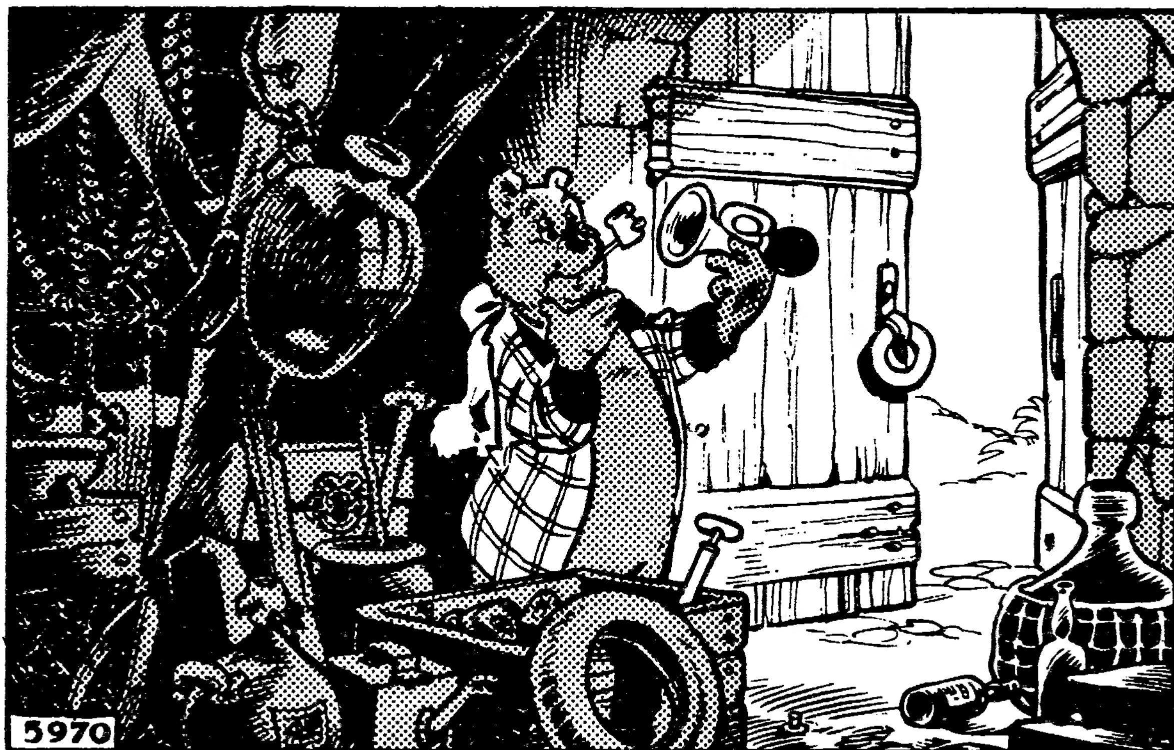
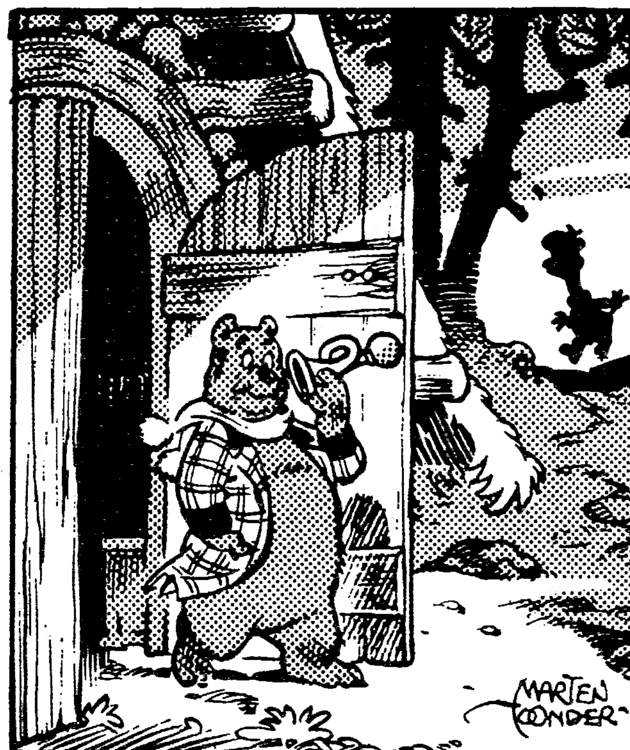

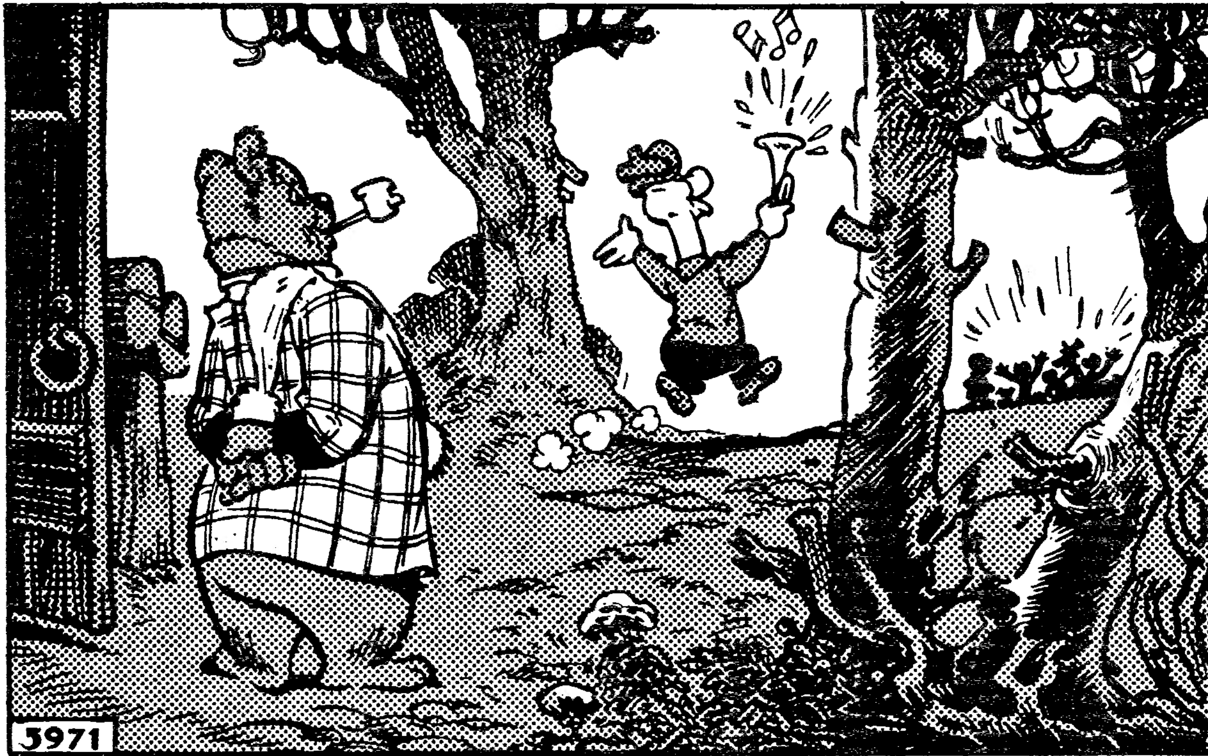
Op een dag vond heer Bommel een oude autotoeter in zijn schuur.

'Kijk, wat aardig,' prevelde hij. 'Die zat op de Oude Schicht, toen ik hem kocht. Ik weet nog, dat ik het ding er eigenhandig heb afgehaald bij het moderniseren. Maar toch is het een mooie toeter met een krachtig geluid. Kon ik er maar iets mee doen; voor een goed doel, bedoel ik.'

Zo mompelend liep hij peinzend naar buiten en daar werd zijn aandacht getrokken door de naderende gestalte van Wammes Waggel. De eenvoudige ondernemer had zijn handel in warme worstjes vaarwel gezegd en was achter enige trekvogels aan naar het noorden getrokken om na gedane arbeid wat pret te gaan maken. Maar dat viel tegen; het was nog koud en guur en daarom verveelde hij zich een beetje.

'Hihihi!' riep hij getroffen uit, toen hij heer Ollie met het instrument ontwaarde. 'Dat is een enige zeg! Naar zoiets zocht ik nu net! Mag ik hem hebben?'

'Kijk eens aan,' zei heer Bommel verrast. 'Dat treft! Ik zocht er een mooie bestemming voor, en als jij er iets mee weet te doen is hij van jou! Gebruik hem goed, jonge vriend!'

Wammes Waggel bedankte recht hartelijk en huppelde weg, terwijl hij krachtig in de rubberbal drukte. Heer Bommel keek hem glimlachend na.

'Het is een prettig gevoel om iemand gelukkig te maken,' mompelde hij. 'Hoor nu eens aan, hoe blij hij is!'

Inderdaad was dat duidelijk te horen. Niet alleen door de geknepen tonen uit het instrument, maar ook door het luide gezang dat de bespeler had aangeheven.

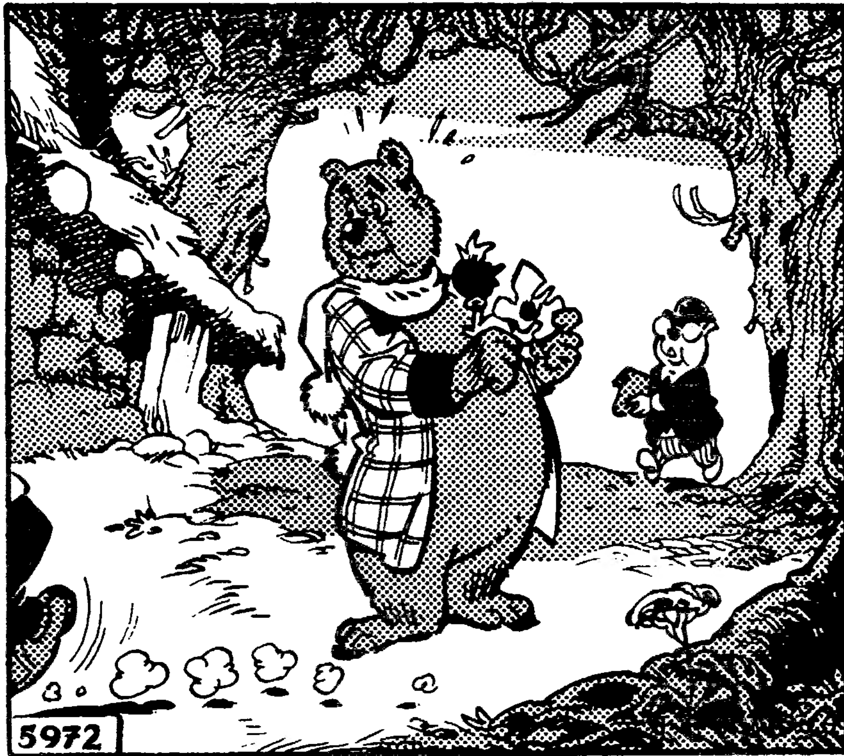
'Hier loop ik,' zong hij met kwakende stem. 'Vrij en blij, met m'n toeter, met m'n toeter aan mijn zij!'

Zo musicerende bewoog hij zich in de richting van een oploopje, dat veroorzaakt was doordat het verkeer op de hoofdweg wederom zijn tol had geëist. Het valt te begrijpen, dat de geluiden die de muzikant uitstiet storend op de samenscholing werkten.

'Vrij en blij, hè?' gromde de agent Kloppers die de orde bewaarde. 'Ik ken jouw soort! Maar daarvan zijn we hier niet gediend! Maak dat je weg komt!'

Zo sprekende trok hij zijn gummistok en liet die corrigerend neerdalen.

Heer Ollie stond nog steeds vergenoegd voor zijn schuur, toen de ongelukkige zanger even later ontredderd terugkeerde met de flarden van de eens zo fraaie autotoeter in de hand.

'Wat is er gebeurd?' vroeg hij ontsteld. 'Hebben ze hem kapot gemaakt? Dat gaat zo maar niet!! Men mag andermans eigendom niet beschadigen!'

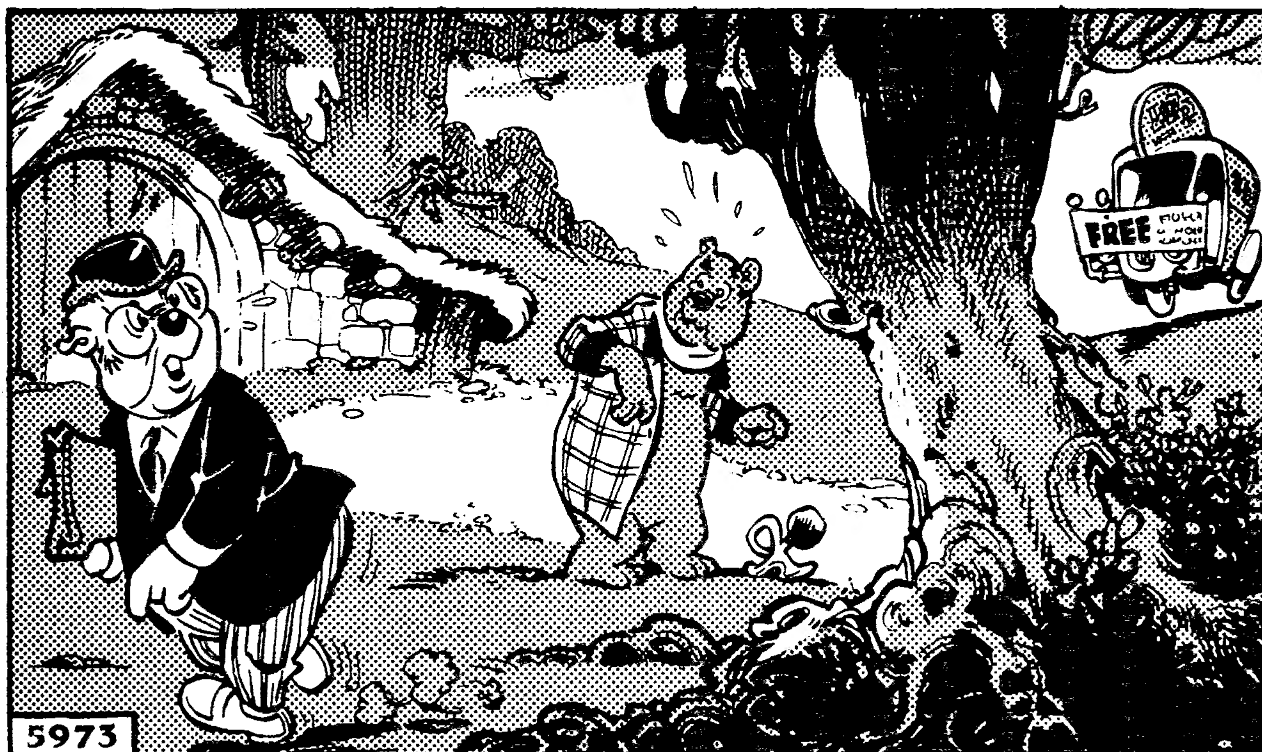
Wammes Waggel gaf geen antwoord. Hij duwde zijn ingeslagen hoed weer een beetje in model en vervolgde zijn weg in verzakte houding.

'Het is droevig,' hernam heer Bommel tot zichzelf. 'Zelfs zo'n klein vermaak is deze eenvoudige figuur niet gegund! Als heer kan ik dat toch niet laten passeren?'

Deze vraag hield hem zozeer bezig, dat hij de nadering van de ambtenaar eerste klasse Dorknoper pas opmerkte toen de hooggeplaatste klerk hem op de schouder tikte, en sprak: 'Een ogenblikje, mijnheer Bommel! Ik zie daar, dat u dat schuurtje nog steeds hebt laten staan. En dat terwijl ik u reeds zo dikwijls op artikel vijfhonderdzevenennegentig van de gemeentelijke bouwverordening gewezen heb! Dat gaat echt niet langer!'

'Ja, ja,' zei heer Ollie, uit diepe gedachten opschrikkend. 'Er is iets verkeerd, als u begrijpt, wat ik bedoel. Eh... wat bedoelt u eigenlijk?'

'Dat schuurtje!' hernam de beambte. 'Het is zonder vergunning gebouwd en bovendien beantwoordt het niet aan de voorschriften. Ik ben warempel de kwaadste niet en ik wil nog wel eens met de hand over het hart strijken. Maar u gaat te ver!'

Hij wendde zich om en stapte weg.

'Dat schuurtje moet weg!' riep hij over zijn schouder. 'Dit is een vrij land, maar de vrijheid moet in ordelijke banen worden geleid. Goede dag.'

'Een mooie vrijheid!' mompelde heer Bommel bitter. 'Stukslaan en afbreken! Het is meer dan een vrije heer kan verdragen!'

Op dat moment stopte de driewieler van de kruidenier Grootgrut naast hem. De voortvarende middenstander had zijn voertuigje versierd met een naar de eisen des tijds beschilderd spandoek. Daarop stond met duidelijke letters te lezen: 'FREE! Bij aankoop van 10 florijnen een pak Grutsprits gratis!'

Met deze reclame was hij zelf zeer ingenomen en hij stapte dan ook opgewekt uit zijn wagentje.

'Is deze aanbieding soms wat voor u?' vroeg hij monter. 'Een heel pak knapperige Grutsprits! Free, zoals ze in het buitenland zeggen.'

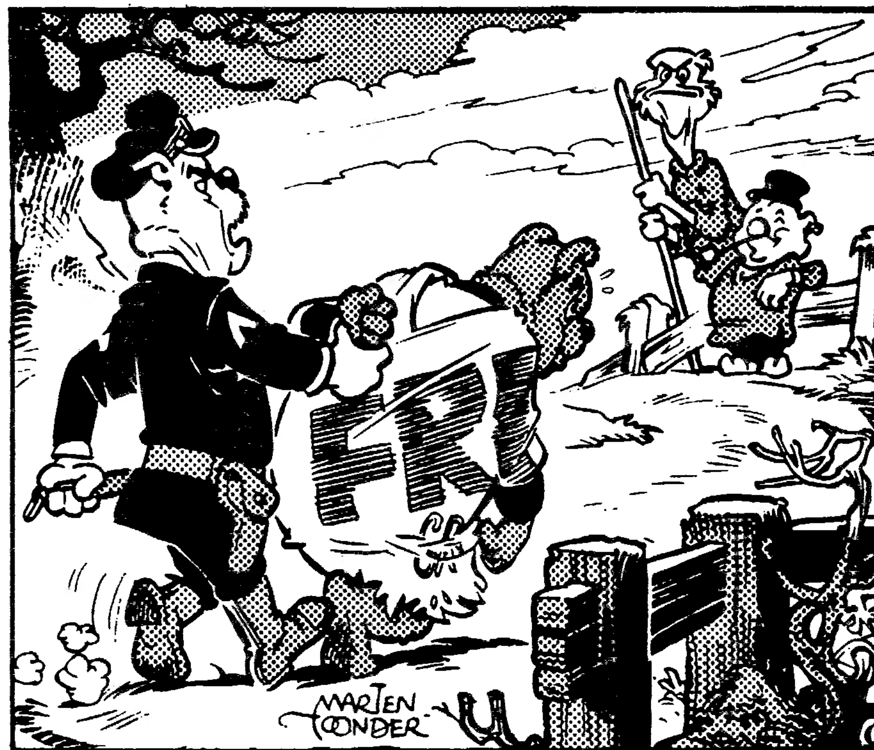
Heer Ollie had echter geen oren naar deze scherts.

'Free!' riep hij woedend. 'Eerst wordt mijn toeter onderdrukt en dan mijn schuur! Free! Het mocht wat!'

Zo roepende sloeg hij driftig met zijn vuist op de motorkap, zodat het fraaie spandoek scheurde.

'Maar meneer Bommel toch!' riep de winkelier ontzet. 'Kijk toch wat u doet!'

Doch heer Ollie was geheel verblind. Door zijn driftbui was het fraai beschilderde linnen losgeraakt, en de kille voorjaarswind woei het op een hinderlijke wijze om zijn tors, zodat hij er in verwikkeld raakte.

'Free!' riep hij verwilderd. 'Ha! Een vrij land! Grr!'

Zijn geroep trok de aandacht van de agent Kloppers, die juist orde in de verkeerschaos had gebracht.

'Zo!' sprak deze. 'Alweer een betoging, huh? Ik ken je soort! Heb je een permissie?'

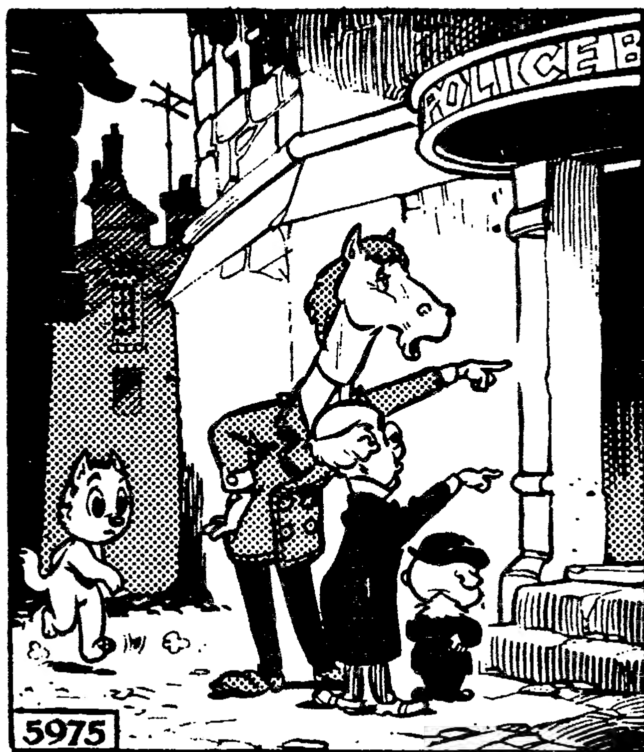
'U komt juist op tijd, agent!' riep de heer Grootgrut op de achtergrond. 'Houd hem tegen! Hij maakt mijn eigendommen kapot!'

'Ook dat nog!' hernam de ambtenaar grimmig. Hij vatte heer Bommel's vrije hand en bracht die vaardig in de ondergreep. 'Mee naar het bureau,' sprak hij.

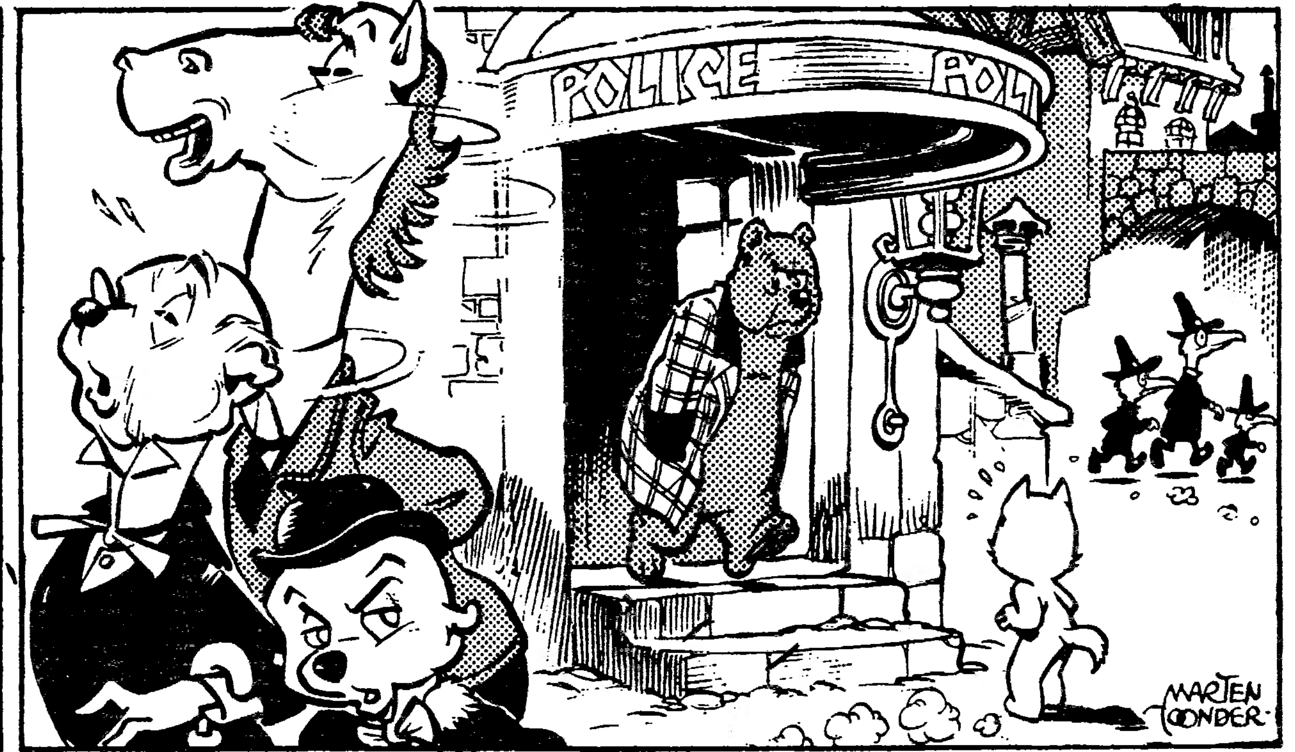
Het hielp niet of de beklagenswaardige heer al roepend tegenspartelde; de geoefende ordebewaarder duwde hem op krachtige wijze voor zich uit door de kale dreven, in de richting van de stad.

'Zie je dat?' vroeg een boer die het passerende groepje gadesloeg. 'Daar heb je een van de anarchisten, die tegenwoordig de boel op stelten zetten!'

'Net wat je zegt,' gaf een ander toe. 'Hij heeft een spandoekje om, ook nog. Free, zie je wel? De knuppel er over, zeg ik altijd maar.'

Toen Tom Poes tegen het middaguur het politiebureau van Rommeldam passeerde zag hij daar een klein groepje voorbijgangers staan, dat druk pratend op de ingang wees.

'Wat is er aan de hand?' vroeg hij, nieuwsgierig de pas inhoudend.

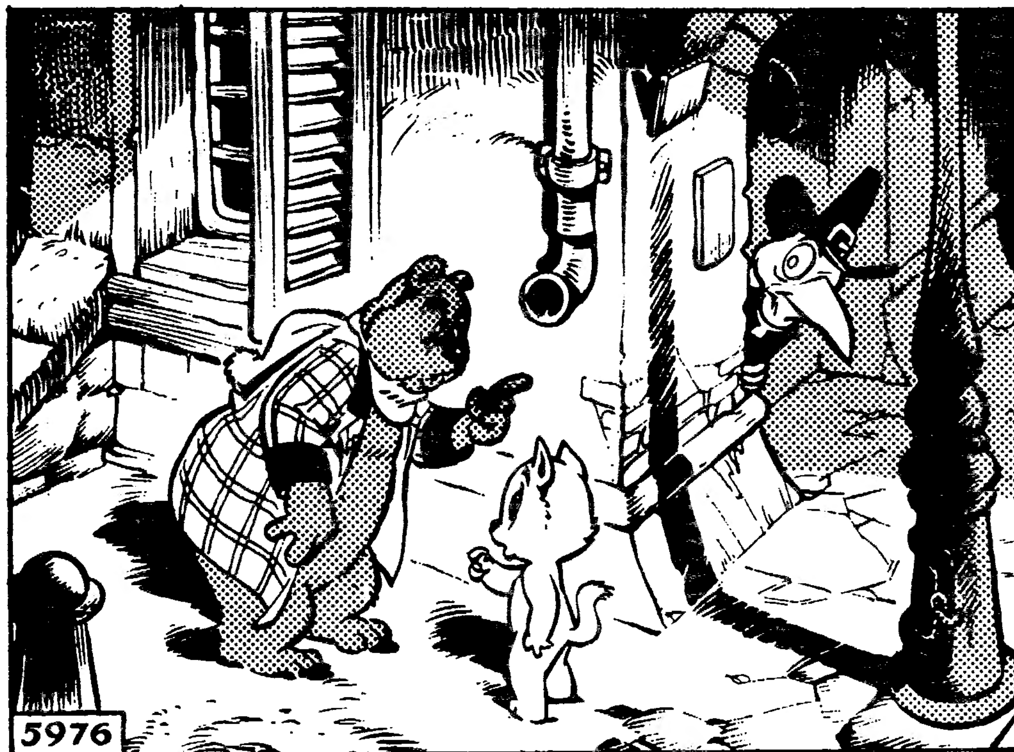
'Een anarchist,' verklaarde een van de omstanders. 'Ze hebben daarnet opnieuw een betoger opgebracht. Er zijn in deze stad lui met onlustgevoelens, daar heb je zeker wel eens van gehoord. Ze storen de welvaart met roepen en schreeuwen en allerlei tumult waar oppassende burgers niet van gediend zijn. Maar gelukkig weet de politie onze belangen te beschermen. Ze worden zonder pardon in de kraag gegrepen!'

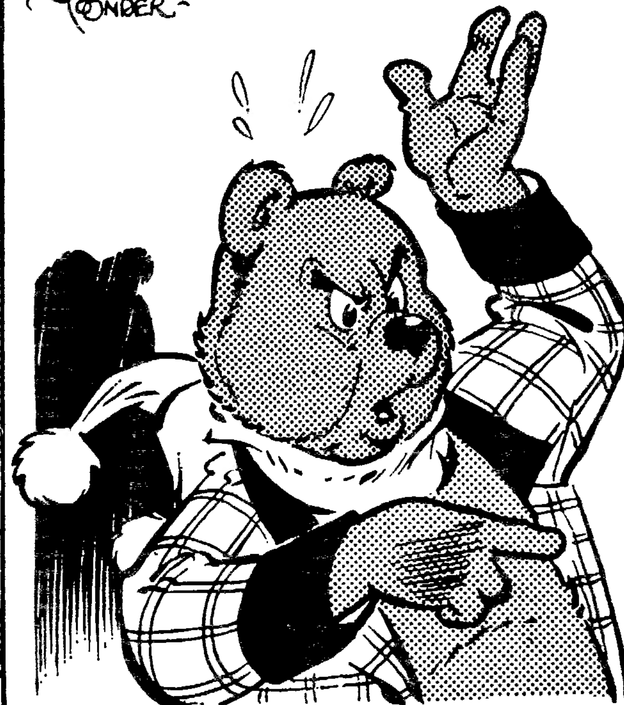
'Hm,' zei Tom Poes. 'Is dat alles?'

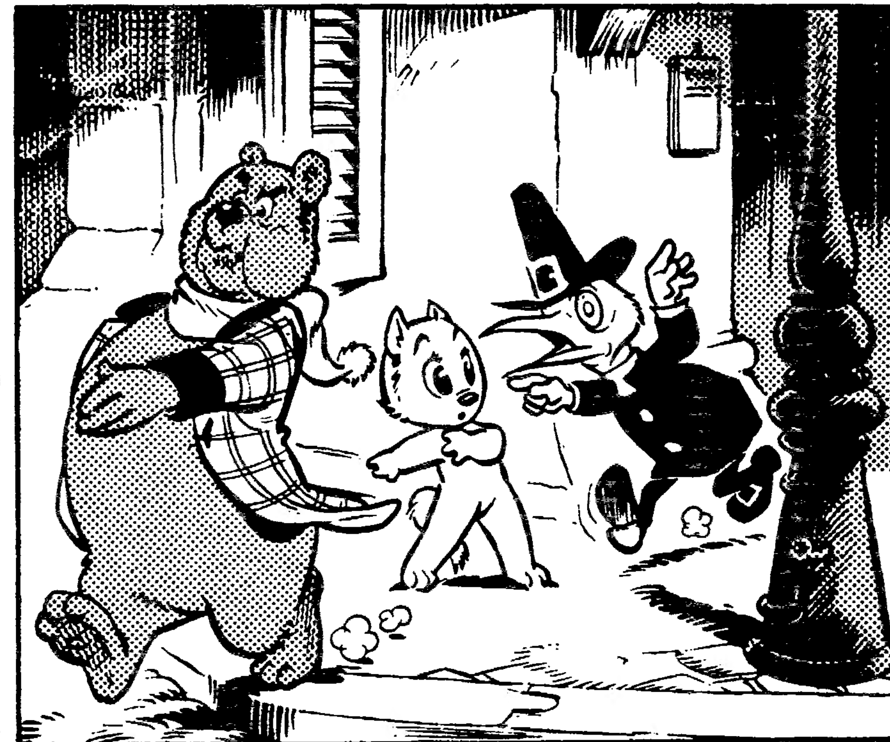
Natuurlijk wekte deze vraag verontwaardiging. Maar voordat de spreker hem terecht had kunnen wijzen, werd de ingang van het politiebureau verduisterd door een naar buiten sloffende figuur. De omstanders, die niet gezien wilden worden met een oproerkraaier, verwijderden zich haastig en nu stond Tom Poes dus plotseling alleen.

'Heer Ollie!' riep hij uit. 'Wat is er gebeurd?'

'Veel,' zei heer Bommel bitter. 'Veel droevigs. Men heeft mijn naam en mijn geboortedatum opgeschreven! Het onbesmette blazoen van de Bommels is door het slijk gehaald, en waarom? We leven in duistere tijden, jonge vriend!'

'Waarom bent u opgebracht?' vroeg Tom Poes. 'Hebt u iets verkeerds gedaan?'

'Integendeel!' riep heer Ollie uit. 'Dat moest je weten! Nee, men heeft mijn toeter platgeslagen, men wil mijn schuur afbreken en als ik dan waardig, doch krachtig protesteer sleept men mij naar het politiebureau!'

'O,' zei Tom Poes, doch heer Bommel liet hem niet uitspreken.

'Niks O!' hernam hij met verheffing van stem. 'In deze wereld kan een heer niet leven. Een Bommel weet van binnen wat goed of slecht is; hij heeft geen wetten nodig. Integendeel; hij verzet zich er tegen omdat hij voelt, dat ze voor andere lieden gemaakt zijn!'

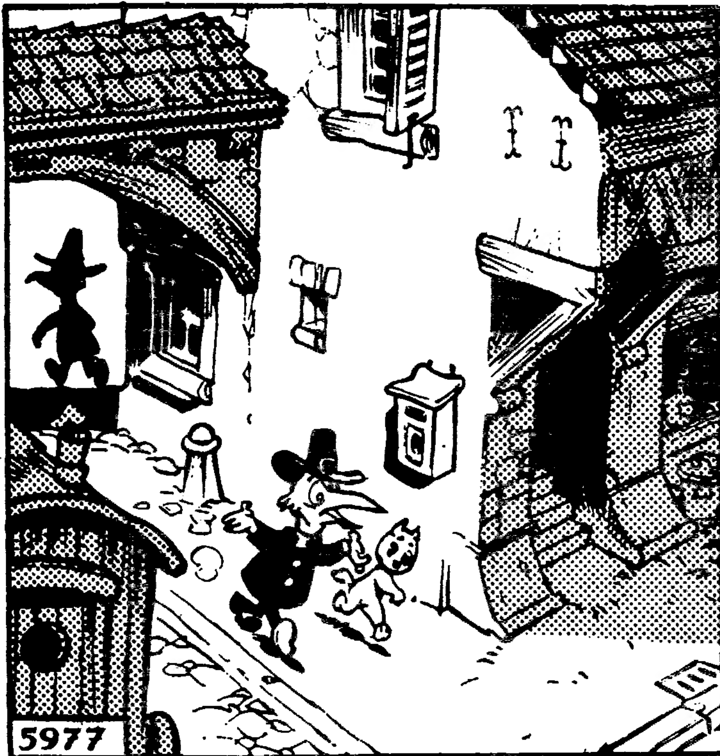
'Nou ja...' begon Tom Poes weer, maar heer Ollie overstemde hem.

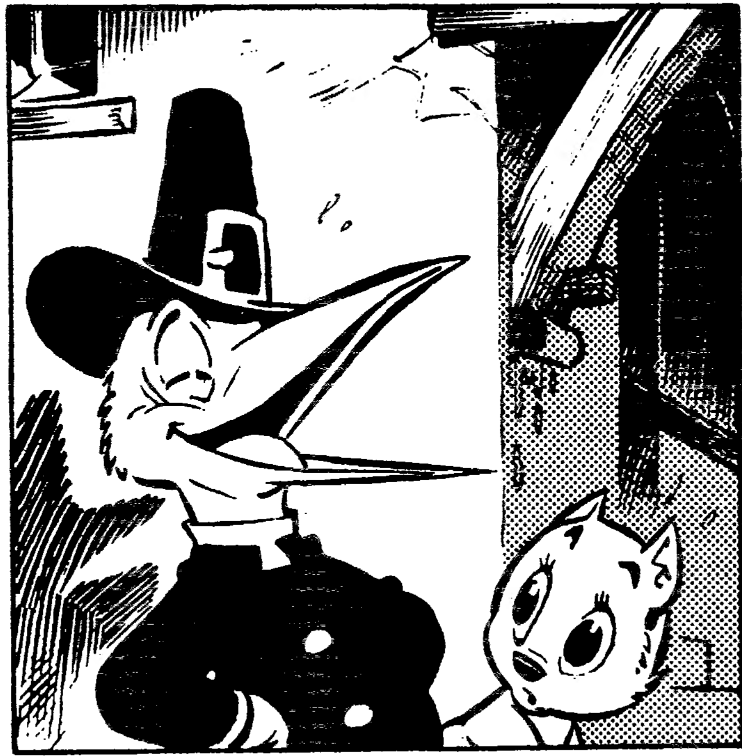
'Er moet iets gedaan worden!' riep hij. 'Heren van onze stand moeten zich verenigen en samen optrekken! Ik zal eens met de markies gaan praten.'

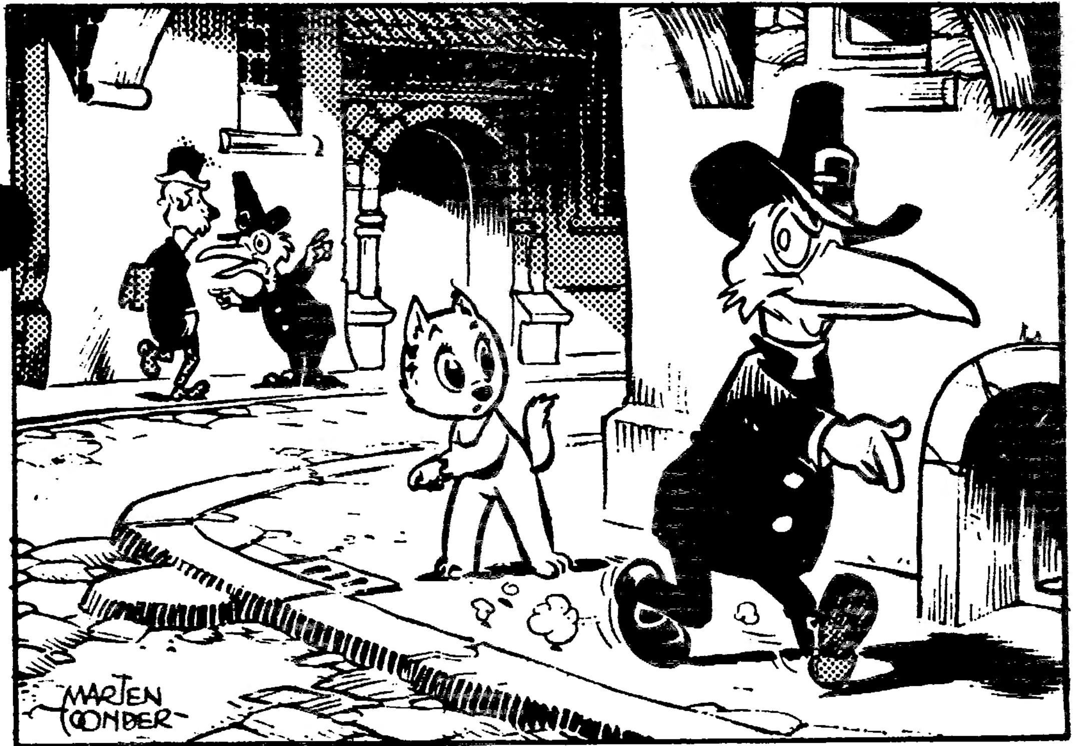
Na deze woorden wendde hij zich om en stapte fier heen.

Nu maakte een in het zwart geklede gedaante zich los uit de schaduw van een portiek en sprak Tom Poes aan.

'Kent u die meneer al lang?' vroeg hij met toonloze stem. 'Weet u wat zijn achtergrond is? Wat is zijn driftgraad?'

'Wat bedoelt u?' vroeg Tom Poes verbaasd. 'Natuurlijk ken ik heer Ollie al heel lang. Wat bedoelt u met zijn driftgraad?'

'Ik doel op de Maanblaffers,' legde de vreemdeling uit. 'Men kan niet voorzichtig genoeg zijn; de Maanblaffers loeren overal! Is deze heer Ollie een Maanblaffer of niet? Dat is de vraag!'

'Wat zijn Maanblaffers?' vroeg Tom Poes.

'Wat een onschuld!' riep de onbekende met een vreugdeloos lachje. 'De Maanblaffers zijn overal om ons heen. Ze sturen aan op een revolutie, want ze willen de macht in handen krijgen. Maar pas op! Ze vermommen zich goed en ze dringen zich overal in, zodat men ze soms op belangrijke posten vindt. Ze vormen een groot gevaar – en om dat tegen te gaan hebben we een partij opgericht; de Sociale Ontwaak Partij! De SOP, kort gezegd. Als u mee wilt doen kunt u uw driftgraad laten meten. Het stemmige, waakzame kostuum moet u echter zelf aanschaffen, wanneer u goedgekeurd bent. U moet maar zien, u bent nu gewaarschuwd. Pas op voor de heer Ollie, dat wil ik u nog wel zeggen!'

'Wat een onzin!' zei Tom Poes verontwaardigd. 'Hoe komt u er bij dat heer Ollie een zogenaamde Maanblaffer zou zijn?'

'Men kan ze soms herkennen aan hun grote voeten en aan hun rode haar!' mompelde de vreemdeling geheimzinnig. 'Ik voel ze heel fijn aan. Mij bedriegen ze niet! Maar ik ben dan ook al héél lang lid van de SOP. Goede middag.'

Met deze woorden liep hij heen, en Tom Poes keek hem onthutst na.

Heer Bommel liep in een verbitterde stemming naar huis. Het begon reeds te schemeren en de regenachtige sfeer, die over het landschap hing maakte zijn humeur er niet beter op.

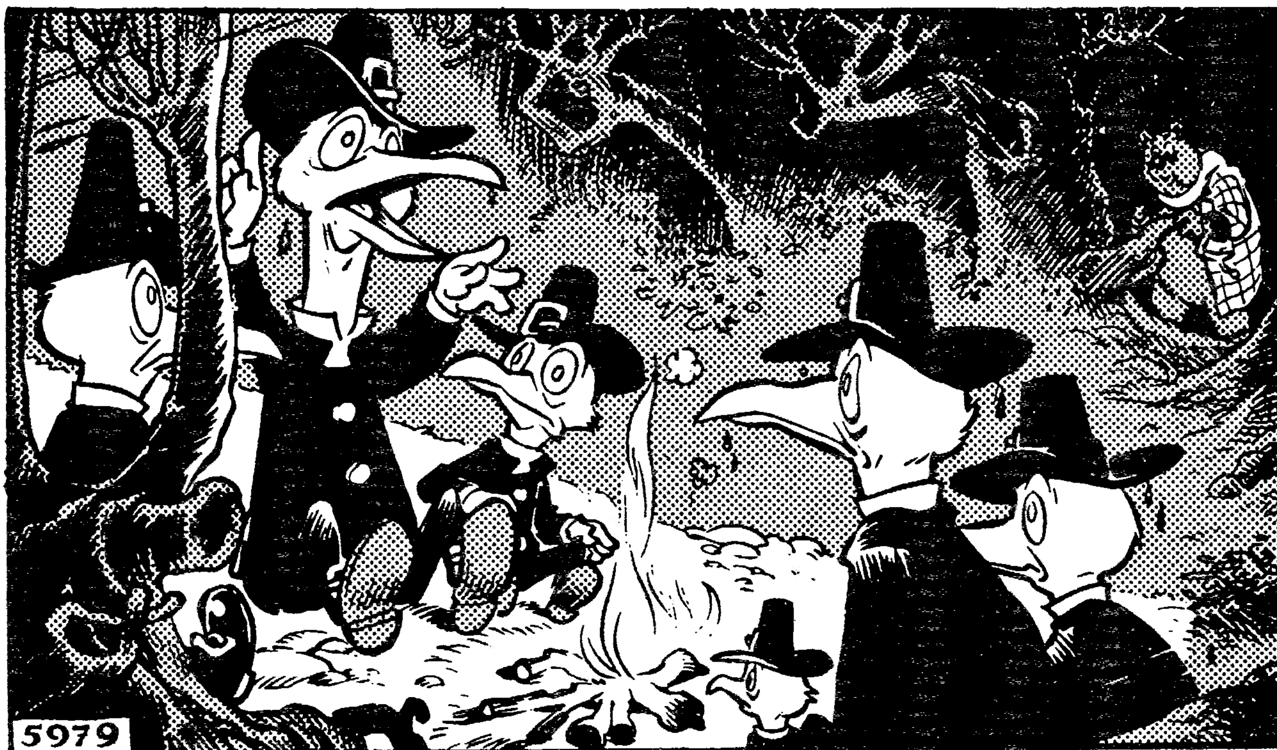
'Zelfs het hebben van een eigen mening wordt een heer misgund,' mompelde hij tot zichzelf. 'Maar ik voel, dat ik wat doen moet. Dit kan zo niet langer voortgaan, want soms heb ik het gevoel, dat lieden van mijn stand door allerlei onbekende gevaren omringd worden. We moeten ons wapenen, als iemand begrijpt wat ik bedoel!'

Op dat moment merkte hij, dat hij door zijn neerdrukkende gedachten niet goed op de weg gelet had en dat hij zich in een dichte boomgroep bevond. Het daglicht had daar al plaats gemaakt voor de duisternis, die echter onderbroken werd door een flakkerend vuurtje.

Heer Ollie begaf zich, door nieuwsgierigheid gedreven, dichterbij en ontwaarde nu een kring van in het zwart gestoken vreemdelingen.

'Men kan niet voorzichtig genoeg zijn,' sprak de grootste van hen met toonloze stem. 'Is iemand een Maanblaffer of niet? Dat is de vraag! De Maanblaffers zijn overal om ons heen. Ze sturen aan op een revolutie, want ze willen de macht in handen krijgen. Pas op!'

'Dat is sterk,' prevelde heer Bommel. 'Net wat ik dacht! Zou dit een vergadering van Heren zijn?'

'De Maanblaffers vermommen zich goed en ze dringen zich overal in,' vervolgde de stemmig geklede figuur bij het vuurtje. 'Soms vindt men ze op belangrijke posten. Ze vormen een groot gevaar – en om dat tegen te gaan hebben we een partij opgericht. De Sociale Ontwaak Partij. De SOP, kort gezegd.'

'Daar heb je het al,' zei heer Ollie tot zichzelf. 'Ik sta dus niet alleen in mijn ontstemming. Er bestaat al een partij. Goed zo. Het enige wat mij te doen staat is lid te worden en de leiding over te nemen. Deze spreker is wat te eentonig.'

Met deze gedachte rechtte hij de rug, doch daardoor brak de tak waarachter hij zich verscholen had. Het gaf een scherp, knallend geluid, dat de ritselende stem van de spreker overstemde, en dat sterk de aandacht trok. De gehele vergadering draaide zich als één vreemdeling om en staarde heer Ollie vijandig in het gelaat.

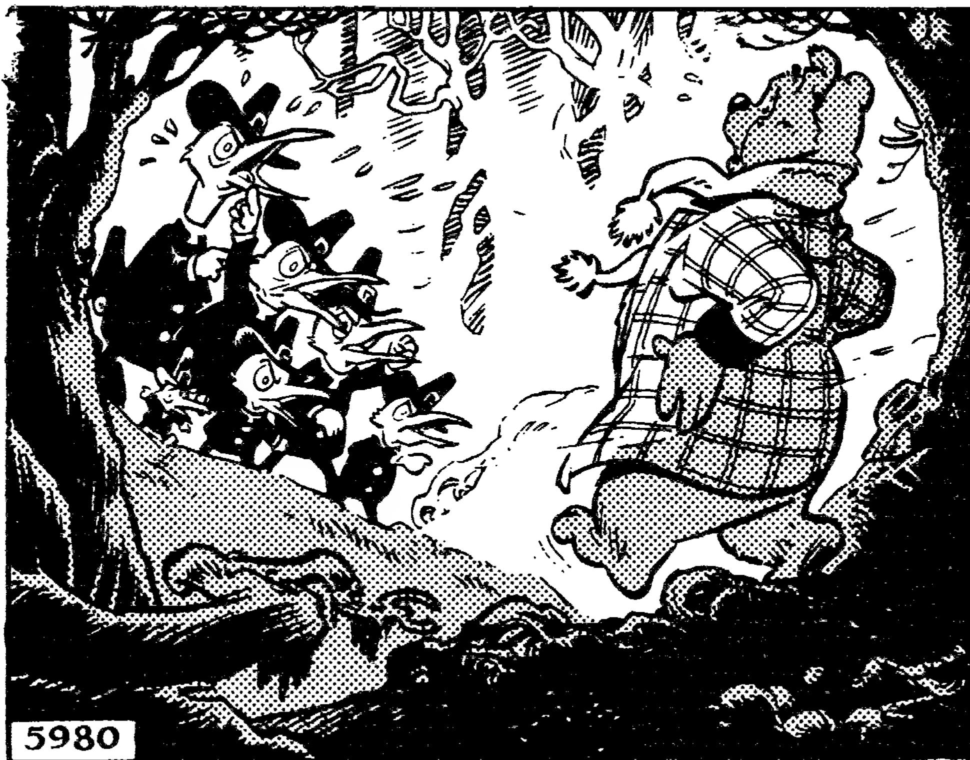
'De Maanblaffers loeren overal!' riepen ze.

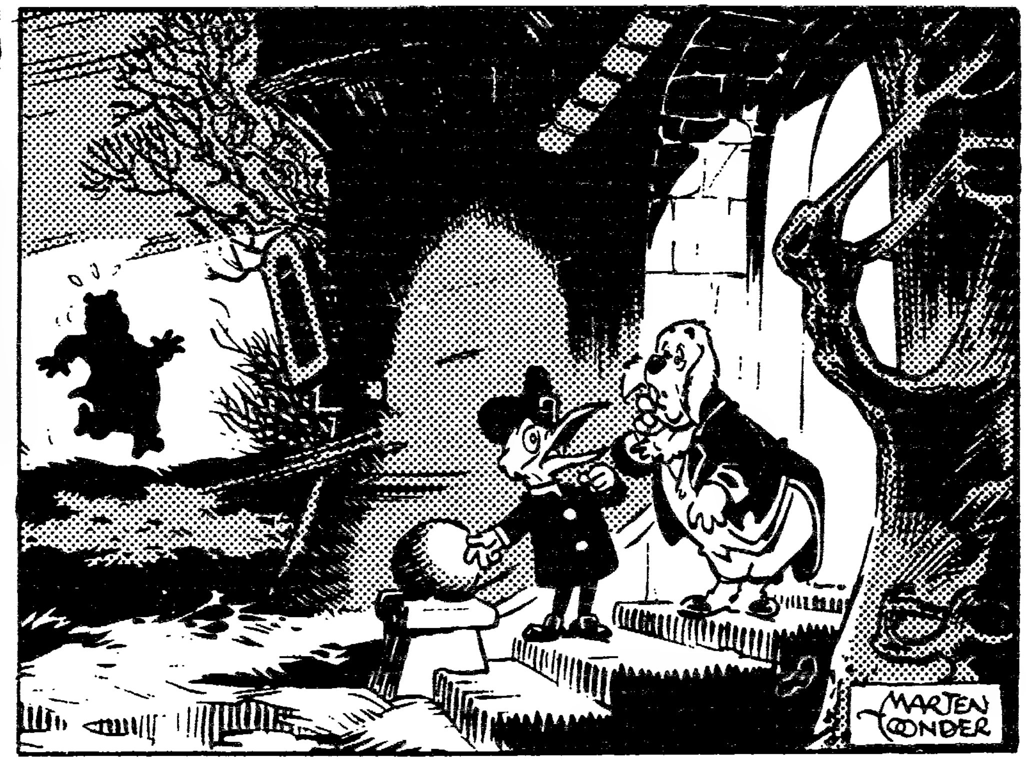
'Ik ben geen Maanblaffer!' riep heer Bommel haastig. 'Mijn naam is Bommel. Olivier B. Bommel, en ik strijd tegen het onrecht.'

'Is deze heer Ollie een Maanblaffer, of is hij het niet?' riep de vergadering. 'Dat is de vraag!'

Men maakte aanstalten om op te staan en de starende blikken begonnen de geschrokken heer op de zenuwen te werken, zodat hij een vreemde beklemming voelde.

'Ik b-ben g-geen Maanblah-blaffer!' riep hij nog eens. Maar dat bleek niet te helpen.

De leden van de Sociale Ontwaak Partij stonden op en begonnen door het struikgewas voorwaarts te dringen.

'De Maanblaffers loeren overal!' riepen zij eentonig. 'Men kan niet voorzichtig genoeg zijn.'

'Ho! Stop!' riep heer Ollie, achteruitdeinzend. 'Ik ben een heer van stand!'

Maar de groep schonk geen aandacht aan zijn woorden en naderde zó opdringerig, dat het hem bang te moede werd.

Met een onderdrukte kreet wendde hij zich om en holde door het woud in de richting van slot Bommelstein. Buiten adem en doorweekt van de regen, die kil door het landschap blies, kwam hij tenslotte thuis. De voordeur stond open en de bediende Joost stond in een oplettende houding naar een vreemdeling te luisteren.

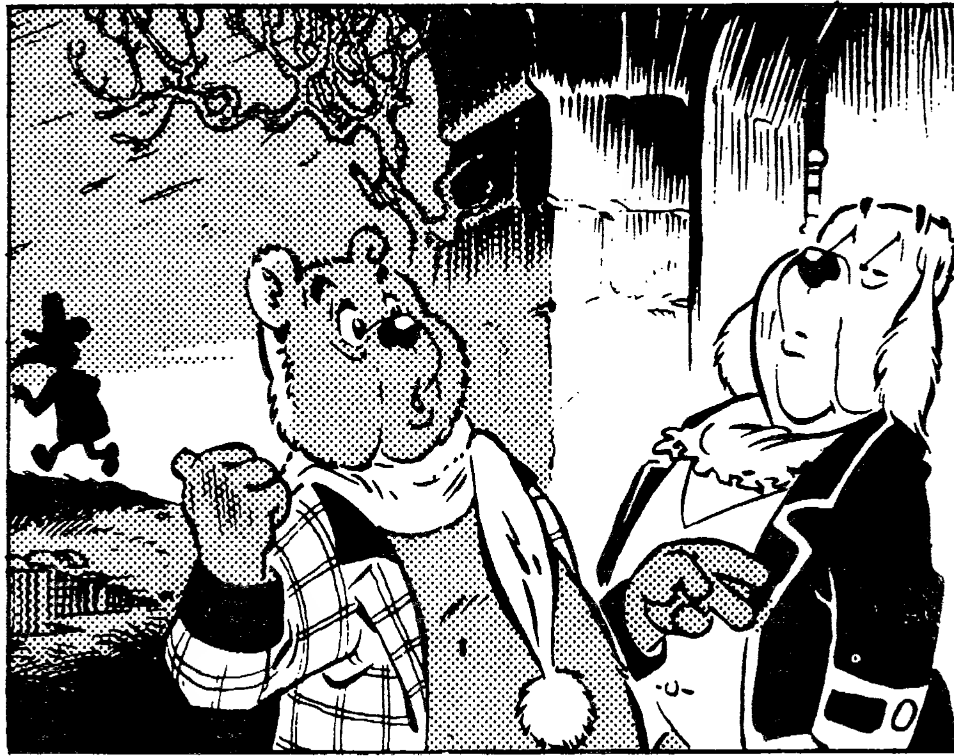
'Men kan niet voorzichtig genoeg zijn,' hoorde heer Bommel de laatste zeggen. 'De Maanblaffers loeren overal. Pas op. Ze vermommen zich goed. Men kan ze soms herkennen aan hun grote voeten en aan hun rode haar.'

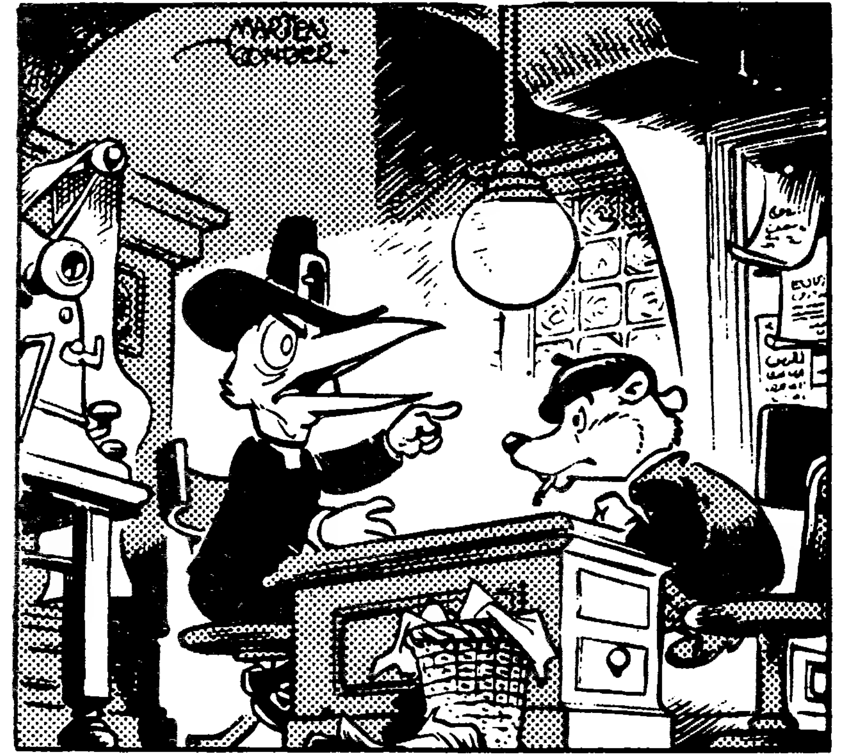
'Dat is heel eigenaardig!' zei Joost peinzend. 'Als ik zo vrijpostig mag zijn meen ik, dat heer Olivier eh... hij heeft met uw welnemen een nogal royale leest. En zijn haar... ahum...'

'Is deze heer Olivier een Maanblaffer of is hij het niet?' vroeg de vreemdeling. 'Dat is de vraag. U moet maar zien, u bent nu gewaarschuwd. Pas op voor...'

Hij zweeg plotseling, want op dat moment had hij de huiswaarts kerende heer in het oog gekregen.

Hij lichtte de hoed en verdween in de doorregende schemering, terwijl heer Ollie zich met gemengde gevoelens tot Joost wendde.

'Wie was dat?' vroeg hij. 'Wat wilde die snuiter?'

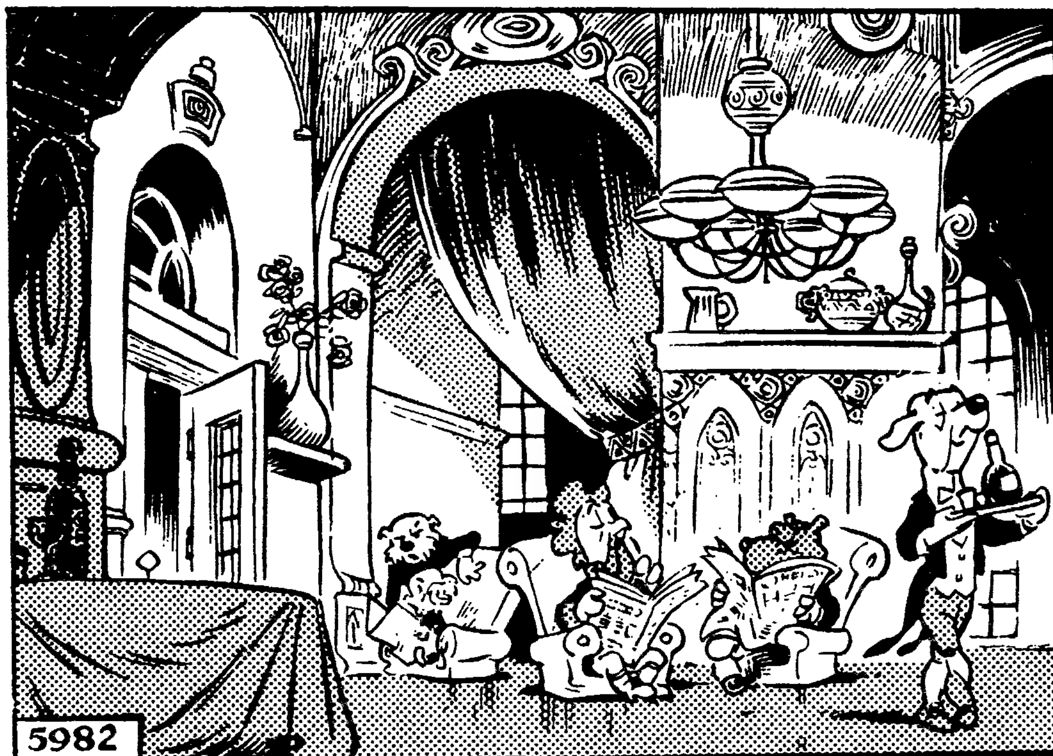
'Die heer was een lid van de Sociale Ontwaak Partij, met uw welnemen,' antwoordde de bediende koel. 'Een heel waakzame partij, naar mij voorkomt. Hij heeft mij de ogen geopend voor de eh... Maanblaffers, die overal loeren. Zij zijn de oorzaak van de misstanden. Maar ik ben nu gewaarschuwd, wanneer ik zo vrij mag zijn...'

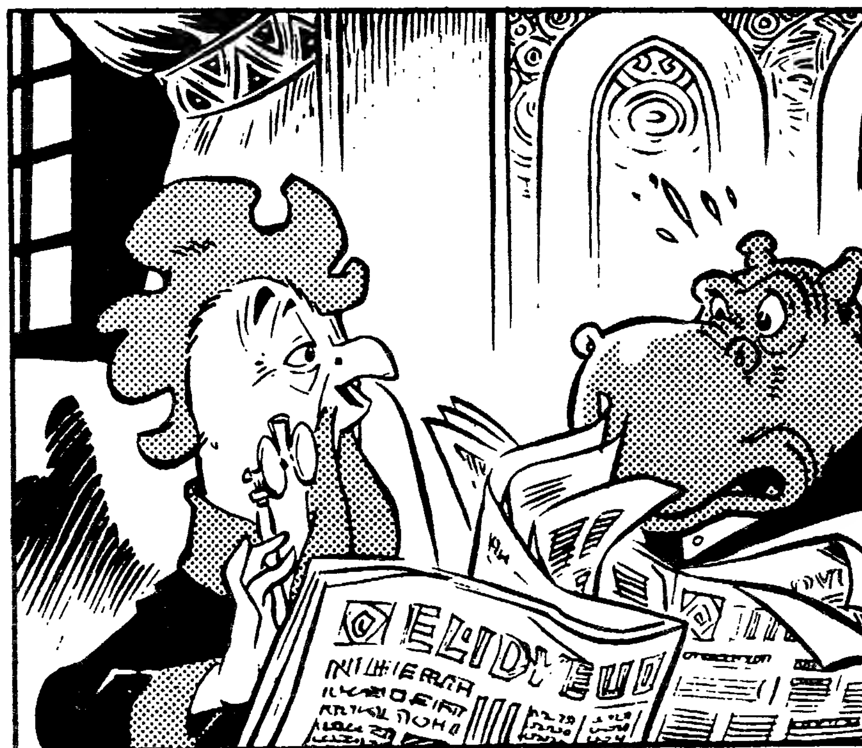
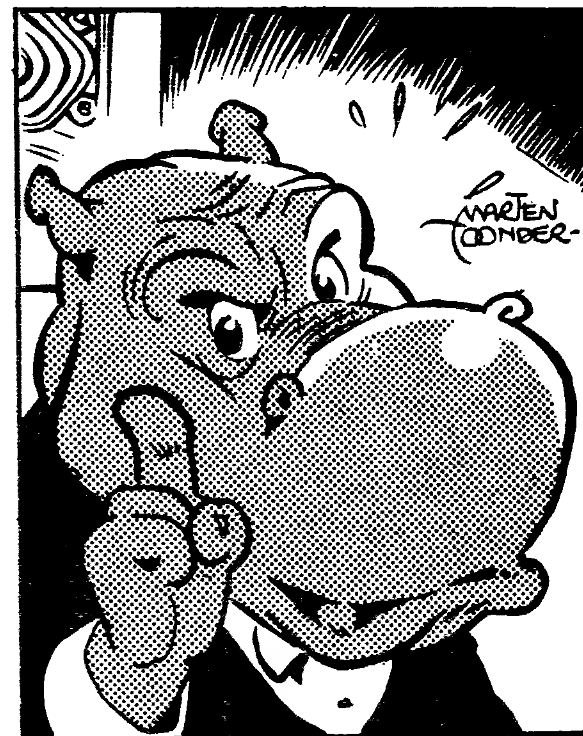
'Wat zijn Maanblaffers toch?' riep heer Bommel ongeduldig uit, doch de knecht ontweek een rechtstreeks antwoord.

'Ze vormen een groot gevaar,' mompelde hij, een vreemde blik op zijn werkgever werpend. 'Ze vermommen zich goed. Maar ik zal wel zien, als u mij toestaat.'

Het valt te begrijpen, dat deze uitleg heer Ollie niet bevredigde. De Rommeldamse Courant was echter al bezig om gegevens over de SOP te vergaren. Op de redactie zat namelijk een lid van die partij de doelstellingen haarfijn aan de journalist Argus uit te leggen.

'Interessant!' mompelde de redacteur, al schrijvend. 'Dit is wel wat voor onze lezers. Maanblaffers Loeren Overal. Is Uw Buurman Een Maanblaffer? Wat is zijn Achtergrond; en wat is zijn Driftgraad? Uitstekend! Gaat u verder!'

De volgende morgen heerste er in de Kleine Club de gebruikelijke rust. De waardige stilte werd slechts verbroken door het geritsel van kranten, de gedempte tred van het personeel dat verversingen rondbracht en het gemompel van woorden die de leden van tijd tot tijd wisselden.

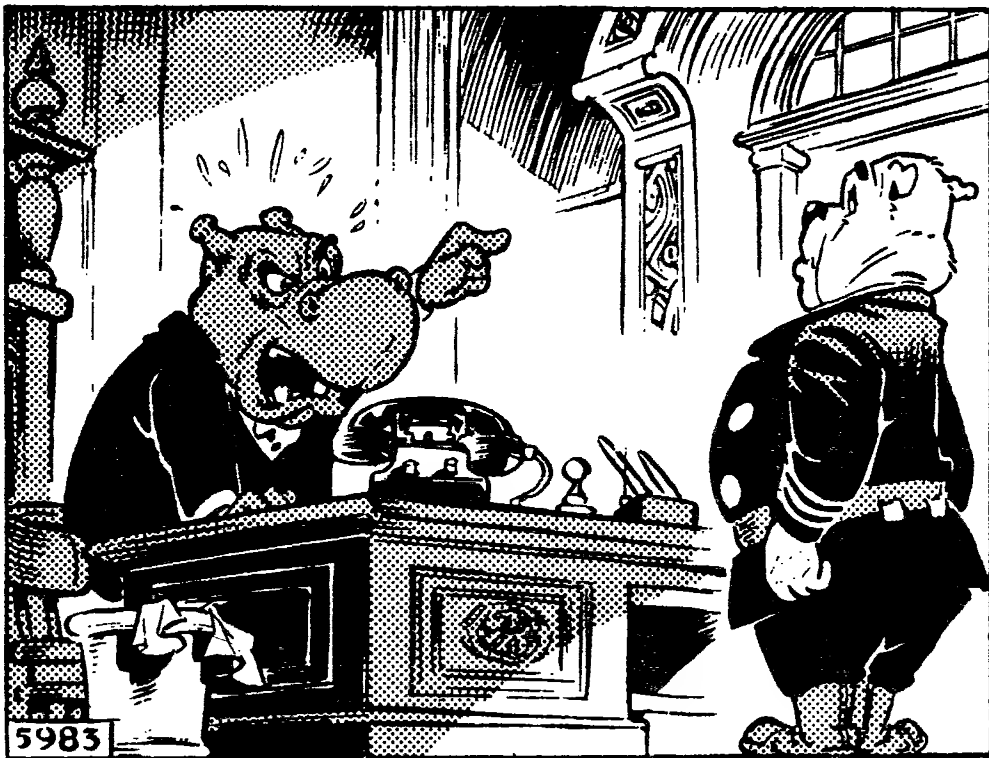
'Parbleu!' prevelde markies de Cantecler bijvoorbeeld. 'Maanblaffers! Par exemple! Er zit dus een organisatie achter al die onlust waar men zo veel van hoort. Hoogst onbehaaglijk, amice! Het crapule stuurt aan op een revolutie om de macht in handen te krijgen, lees ik hier. We zijn omringd door Maanblaffers in vermomming. Dat is een horreur! Maar wat zijn deze Maanblaffers nu eigenlijk precies?'

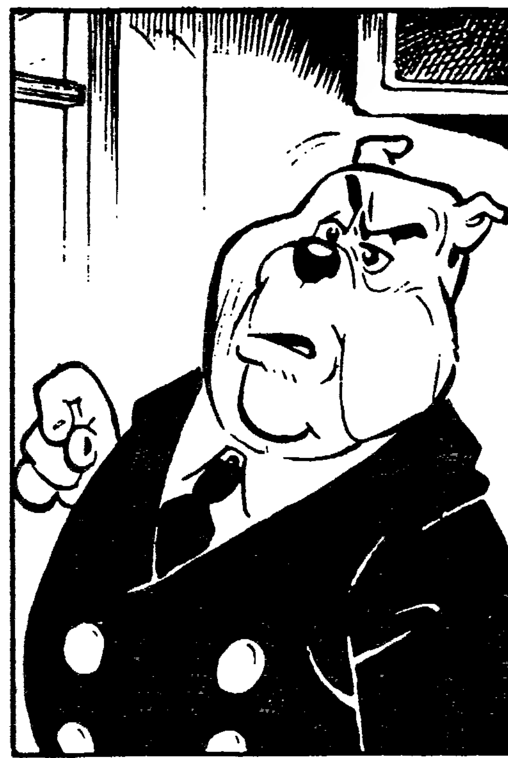
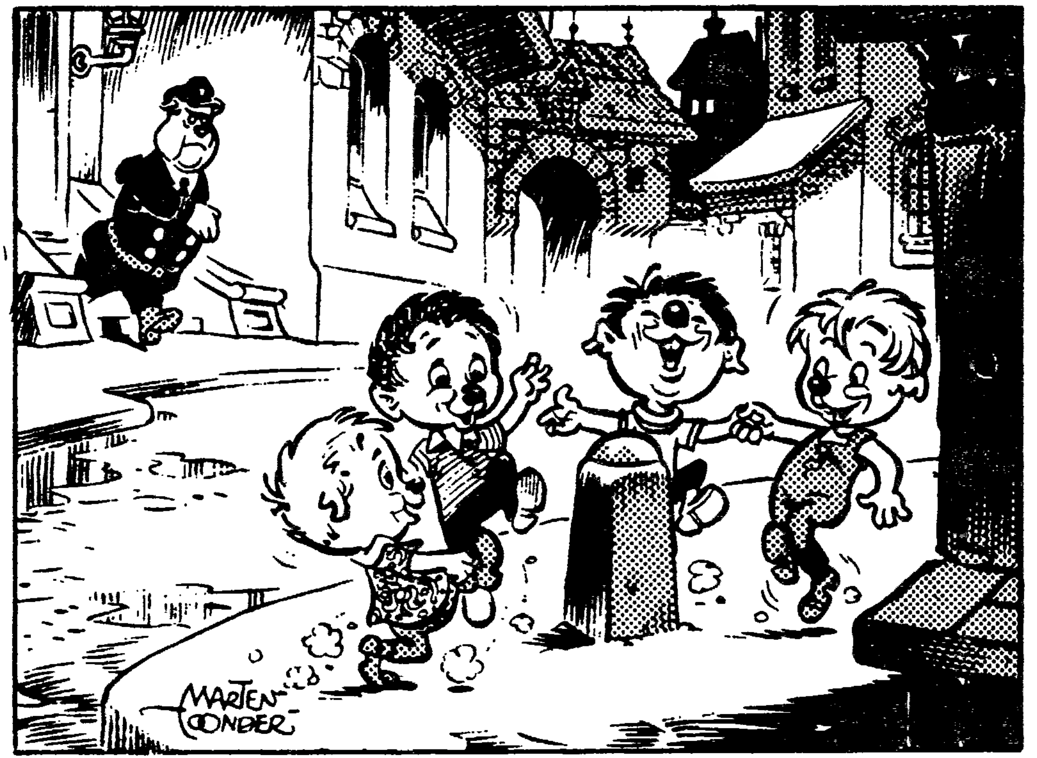
De burgemeester, die tegenover hem zat, liet zijn ochtendblad zakken en staarde de edelman met bolle ogen aan.

'De overheid heeft daarover zo zijn eigen ideeën,' verklaarde hij. 'Maar men kan er op rekenen, dat de zaak stevig ter hand genomen wordt. Orde en tucht moeten er zijn, anders kan het zakenleven wel inpakken, nietwaar?'

Hij zweeg even en zijn gelaat nam een peinzende uitdrukking aan.

'Maar waar ze vandaan komen?' hernam hij. 'Dat is een vraag! Ik voor mij voel er het meeste voor om de wetenschap in te schakelen. Want het lijkt mij toe, dat die Maanblaffers vreemden moeten zijn. Uit een ander land... of misschien wel van een andere planeet! Wie zal het zeggen?'

Burgemeester Dickerdack repte zich naar het stadhuis en liet commissaris Bas komen.

'Heb je de krant gelezen?' vroeg hij streng. 'Ja? Dan zou ik wel eens willen weten wat er tegen de Maanblaffers gedaan wordt! Hoe komt het, dat ik niet ben ingelicht over deze geheime organisatie? Als mij gevraagd wordt, wat het eigenlijk voor schooiers zijn, sta ik met mijn mond vol tanden – en dat is geen gezicht!'

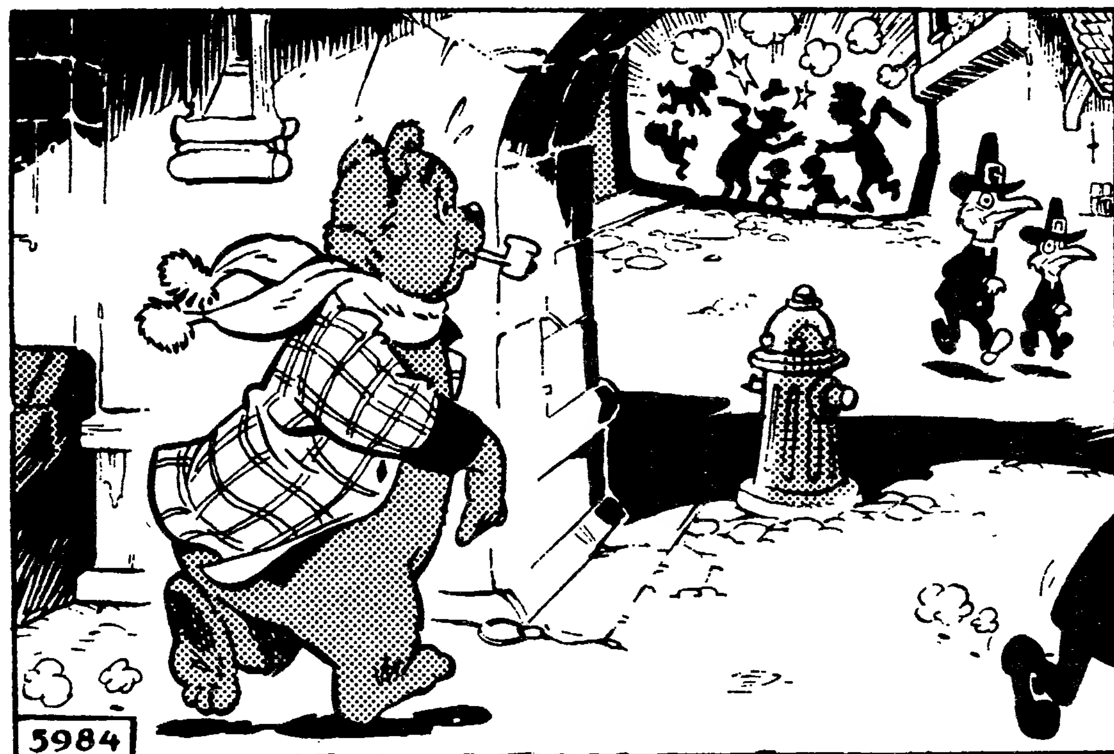
'Ik weet alleen maar wat er in de krant staat,' zei de politiechef, een weinig bedremmeld. 'Maanblaffers? Het lijkt mij onzin. Ze zijn te herkennen aan hun rode haren en hun grote voeten, las ik. Maar daar kan ik toch niet aan beginnen, zegt u nu zelf...'

'Ik zeg niks zelf!' riep de magistraat geprikkeld uit. 'Ik duld geen wanordelijkheden van dat tuig, Bas! Als je ergens lawaai of onrust ziet, dan jaag je het uit elkaar. En belhamels voorgeleiden, begrepen?'

'Het komt in orde,' hernam de commissaris met tegenzin. 'Ik zal de voorschriften verscherpen.'

Hij trok zijn pet over de ogen en verliet in een sombere stemming het gemeentehuis, op zoek naar Maanblaffers. Het gerucht van schelle stemmen trok daarom meteen zijn aandacht en hij richtte grimmig zijn schreden naar een groepje kleuters dat zich niet ontzag om voor het gebouw een rondedans om een paaltje te maken.

'Onlustgevoelens!' mompelde de hooggeplaatste ambtenaar. 'Herrie en straatslijperij. Huh... Maar goed, de orders zijn duidelijk en ik zal ze opvolgen. Het is van nu af aan afgelopen met de onrust!'

Heer Bommel had die ochtend een wandeling naar de stad gemaakt om zijn zinnen wat te verzetten. Zodoende bevond hij zich om half elf in de omgeving van het gemeentehuis, en daar werd zijn aandacht getrokken door schel geschreeuw en bars geroep.

'Kijk nu toch eens aan!' sprak hij tot zichzelf. 'Is het nog niet erg genoeg, dat men mij als een schurk heeft opgebracht? Moet men nu ook nog broekebaasjes van de straat jagen? Wat mankeert iedereen toch, tegenwoordig? Zou het de schuld van de Maanblaffers zijn?'

Hij hield besluiteloos de pas in, maar toen begreep hij, dat hij als heer niet werkeloos kon blijven toezien.

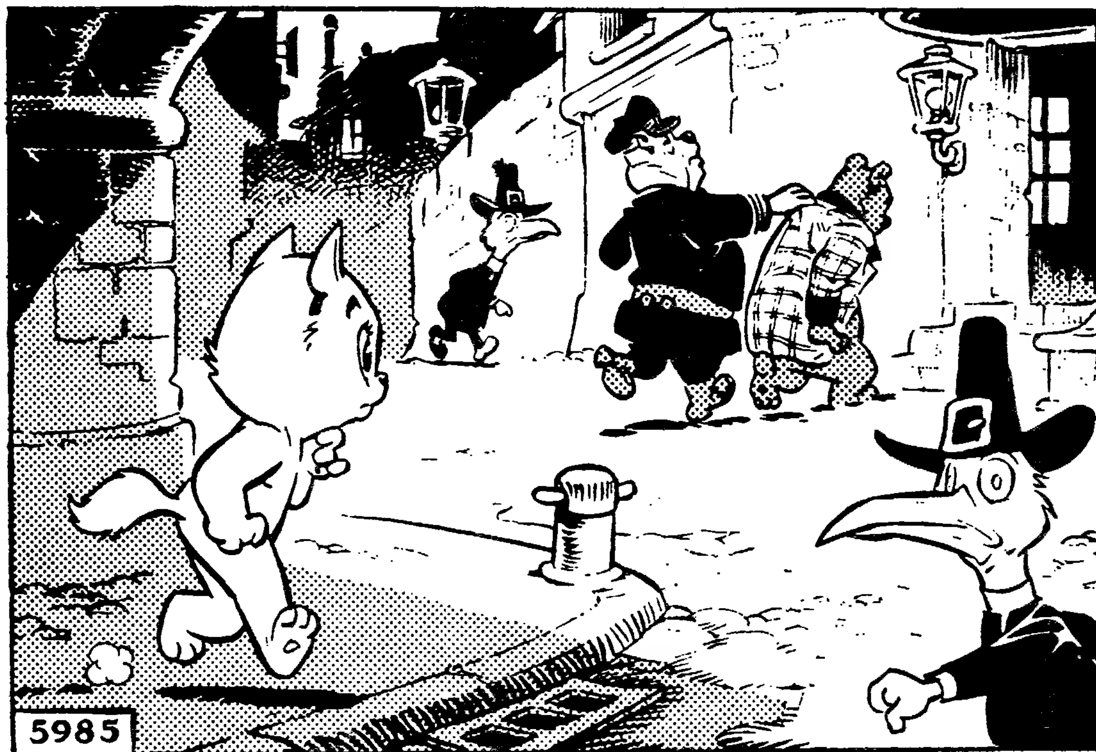
'Halt!' riep hij, terwijl hij zich met zwaaiende armen naar het stuitende toneeltje spoedde. 'Stop dat! Is dat de manier om de orde te bewaren? Geen wonder, dat de vrede ver te zoeken is!!'

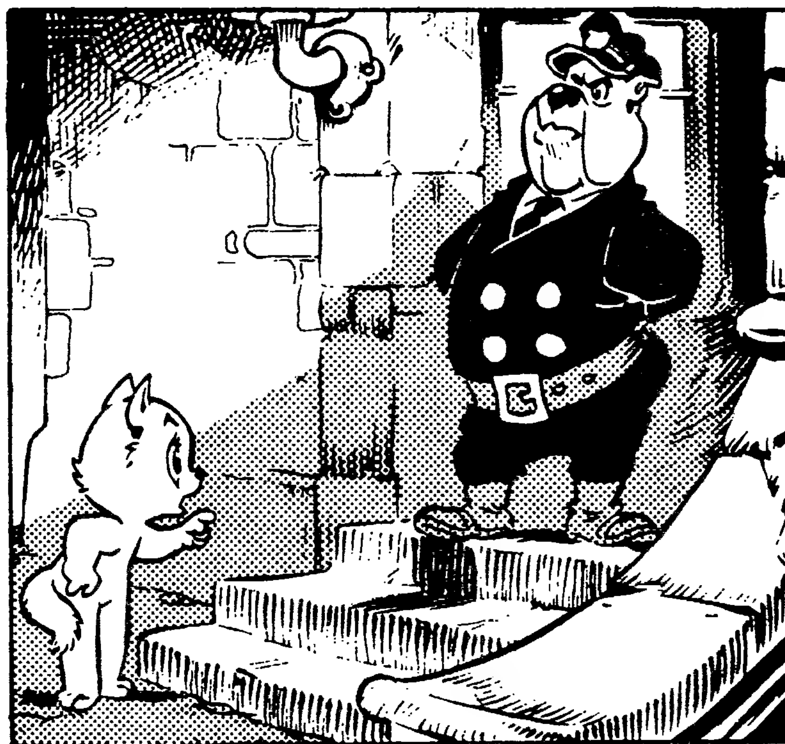
Op dat moment werd zijn loop gestuit door commissaris Bulle Bas, die plotseling uit een zijstraat trad.

'Hédaar!' snauwde de politiechef. 'Wat moet dat? Wat loop je daar te schreeuwen? Hoor je soms bij dat groepje oproerkraaiers, Bommel?'

'Dat zijn geen oproerkraaiers!' riep heer Ollie verontwaardigd. 'Dat zijn spelende kleuters!'

'Mooi,' hernam de commissaris bars. 'Jij weet er dus meer van. Hm. Rood haar en grote voeten. Kom maar eens mee naar het bureau; we gaan jouw achtergrond bekijken!'

Zo werd heer Bommel weer naar het politiebureau gebracht en Tom Poes, die toevallig passeerde, keek hem hoofdschuddend na. ‘Dat is de tweede keer nu al,’ sprak hij tot zichzelf. ‘Wat zou er toch met hem aan de hand zijn?’

Met deze vraag wendde hij zich tot de commissaris, die grimmig op de stoep had postgevat.

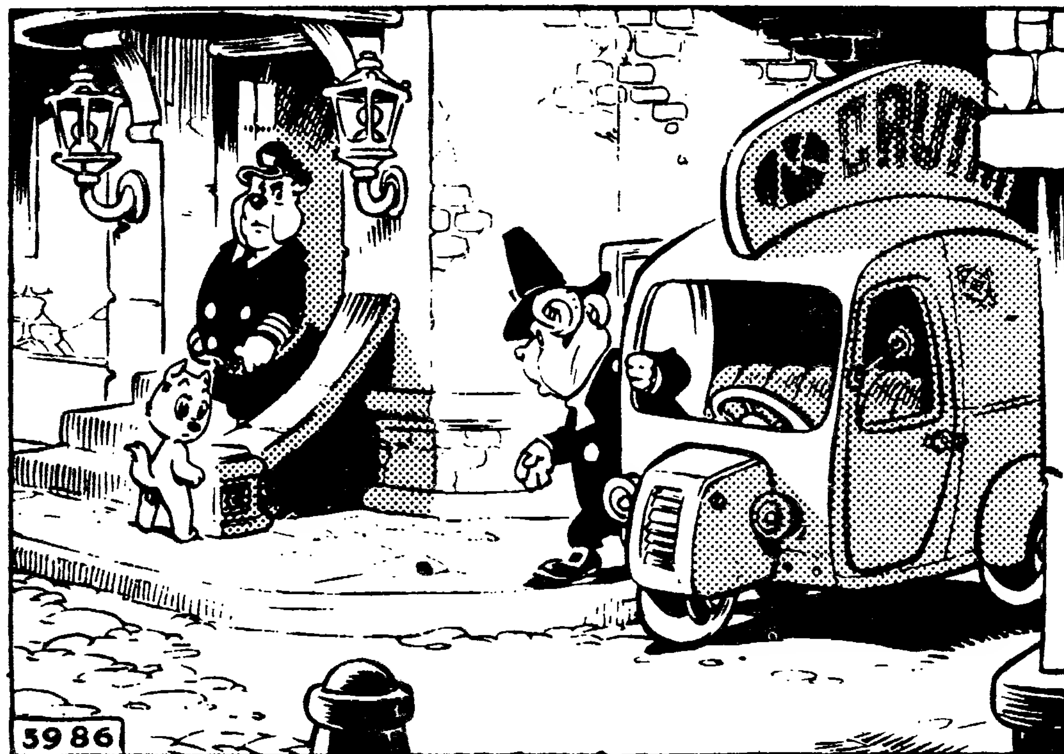
‘Bommel?’ herhaalde de politiechef. ‘Die is ingerekend, zoals je hebt gezien. Verstoorde opnieuw de orde – en daar moet een eind aan komen. Ik heb het idee, dat hij een Maanblaffer is! Ken jij zijn achtergrond of zijn driftgraad?’

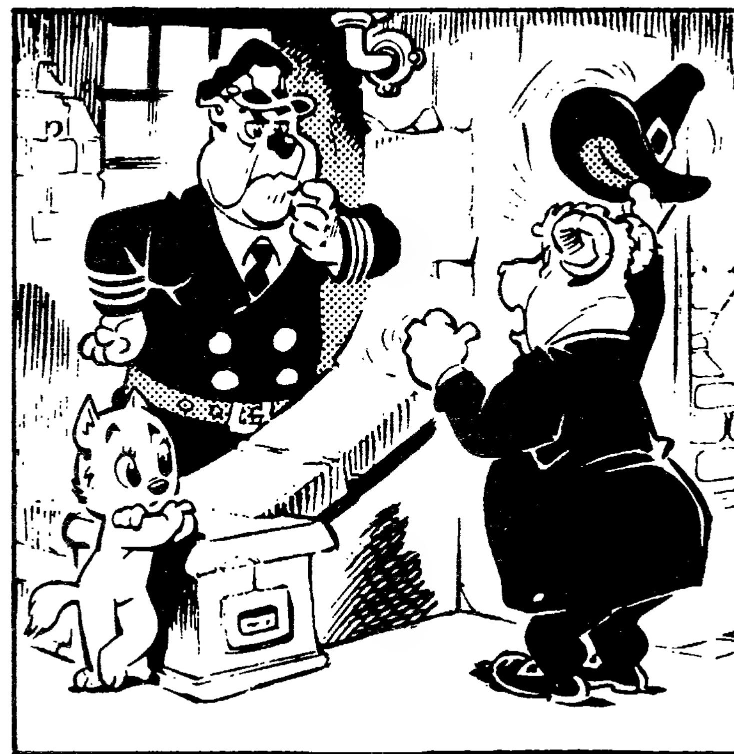
‘Dat is dezelfde vraag, die dat zwarte ventje me stelde,’ zei Tom Poes verrast. ‘Gelooft u ook al in die onzin?’

‘Wat ik geloof staat hier buiten,’ hernam de commissaris. ‘Ik heb mijn orders en daarmee uit. Maar je hoeft niet bang te zijn; er is recht in deze stad – en ik ga niet alleen op rood haar en grote voeten af. Bommel zal door een deskundige worden onderzocht.’

‘Een deskundige?’ herhaalde Tom Poes. ‘Bestaat er ook al een deskundige op het gebied van Maanblaffers?’

‘Zeker,’ gaf de heer Bas toe. ‘Een zogenaamde psycholoog, je weet wel. Een zekere doctorandus Zielknijper zal hem haarfijn onderzoeken.’

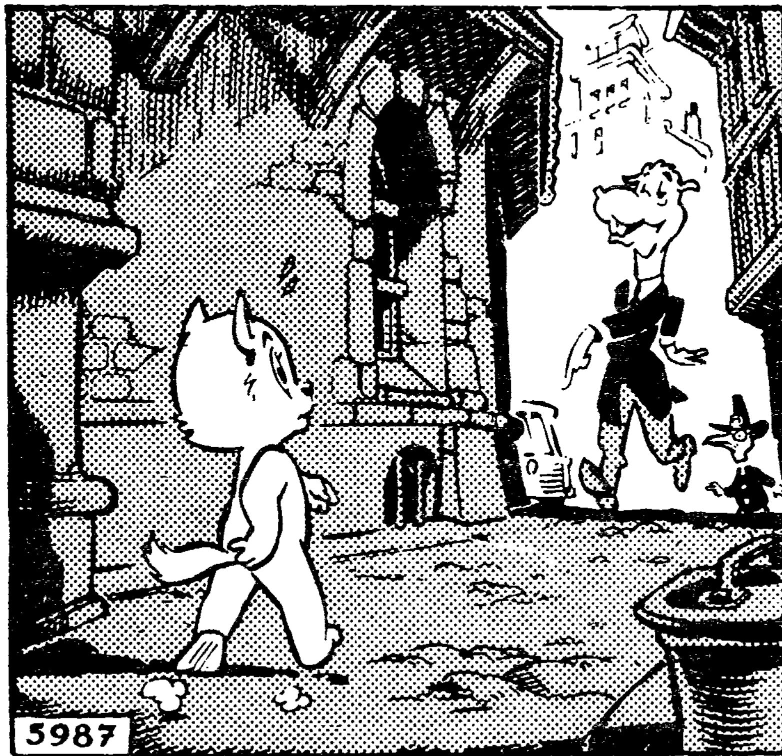

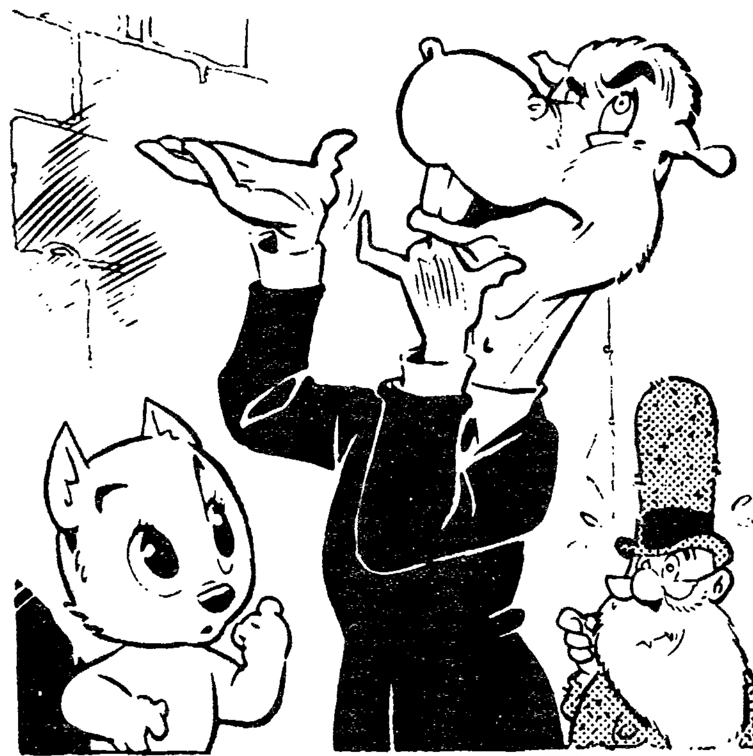
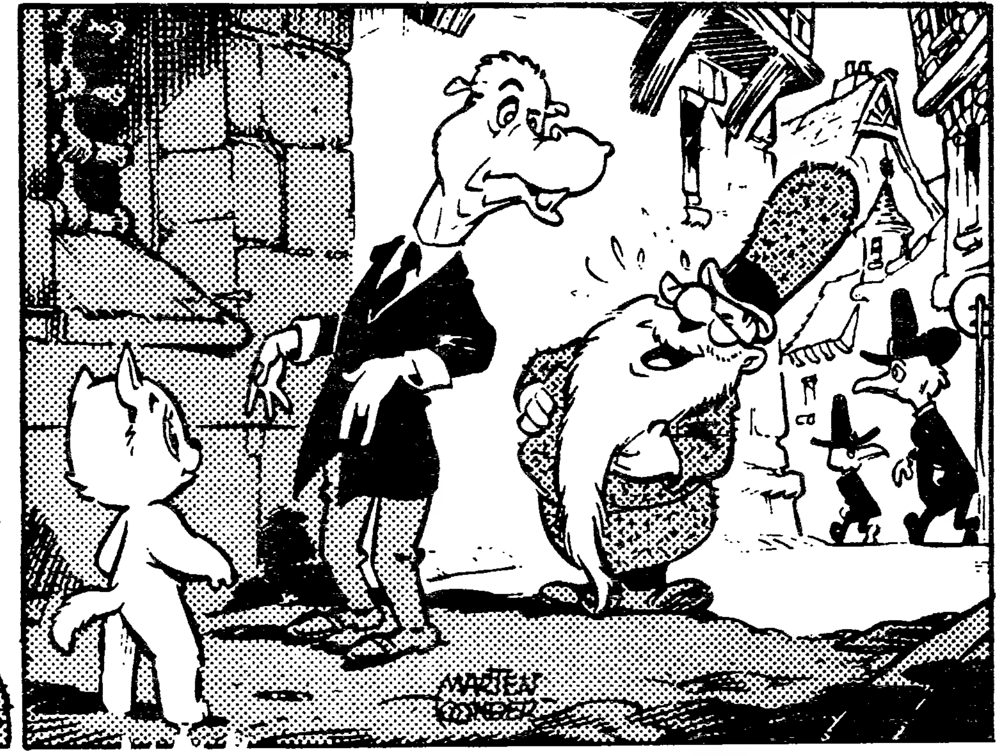
Terwijl Tom Poes met de commissaris stond te praten stopte er een driewielige automobiel bij het politiebureau en de kruidenier Grootgrut stapte er uit. Het duurde even voordat hij herkend werd, want hij had zijn kleding grondig veranderd.

'Goedemorgen,' sprak hij, de hoed lichtend. 'Ik kom de beschadiging van mijn voertuig melden. Er zit een deuk in het spatbord, die de heer Bommel daar in geslagen heeft. Gisteren was dat. Ach ja, ik heb lang geaarzeld, want tenslotte is hij mijn beste klant. Maar als middenstander heb ik een open oog voor de belangen van de stad. Zonder orde en gezag kunnen er geen rustige zaken worden gedaan, wat u, heren? Daarom heb ik mij aangesloten bij de Sociale Ontwaak Partij.'

'Wat heeft dat er mee te maken?' vroeg Tom Poes onthutst.

'Alles,' verklaarde de comestibleshandelaar, zijn hoed weer opzettend. 'Alles, meneer Poes! De heer Bommel is een Maanblaffer, dat is duidelijk. En omdat de SOP de enige partij is, die pal staat voor de ordelievende burger, zag ik mijn plicht. We moeten de handen ineenslaan tegen het gevaar van dat Maanvolkje, want waar zijn we anders? Nergens!'

Tom Poes liep ongerust verder.

'Heer Ollie kan wel eens een beetje driftig zijn,' dacht hij. 'Maar het gaat toch te ver om hem uit te schelden voor een Maanblaffer. Ik weet trouwens nog steeds niet, wat een Maanblaffer eigenlijk is...'

Op dat moment viel zijn blik op een wandelaar, die hem tegemoet kwam.

'Dat is die doctorandus Zielknijper, waar de commissaris het over had!' dacht hij, en hij hield de naderende geleerde staande. 'Kunt u mij ook zeggen, wat een Maanblaffer is?' vroeg hij beleefd.

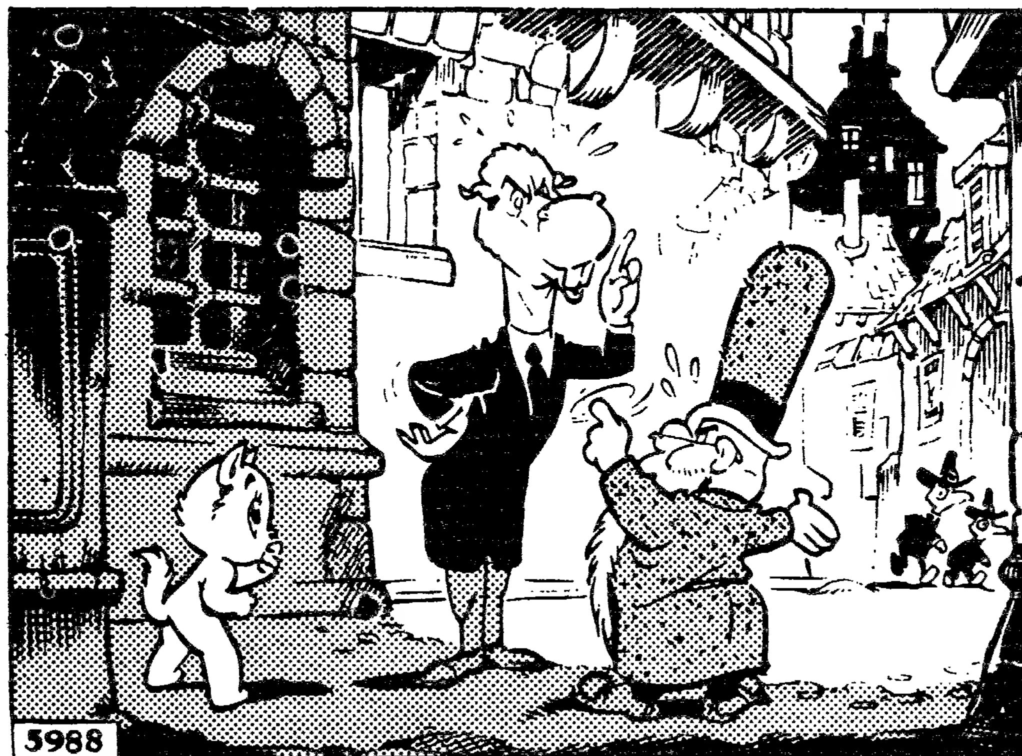
'Kijk, kijk,' sprak de zielkundige verrast. 'Dat is een vraag die niet zo een, twee, drie te beantwoorden is. Wij zijn geplaatst voor een veelheid van verschijnselen, die slechts na nauwkeurige studie... eh...'

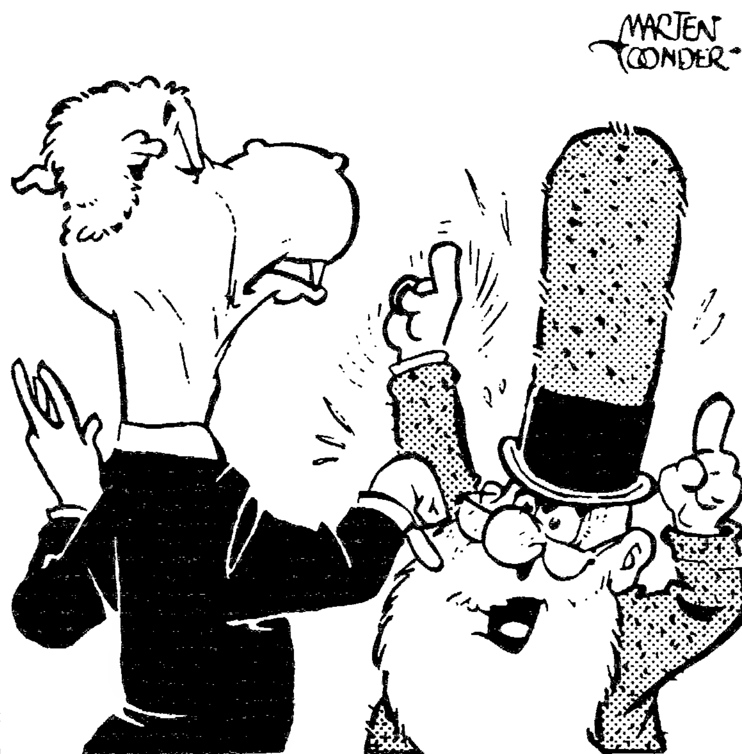
'Maar u moet heer Bommel toch onderzoeken?' viel Tom Poes hem in de rede. 'Dan moet u toch precies weten wat het is?'

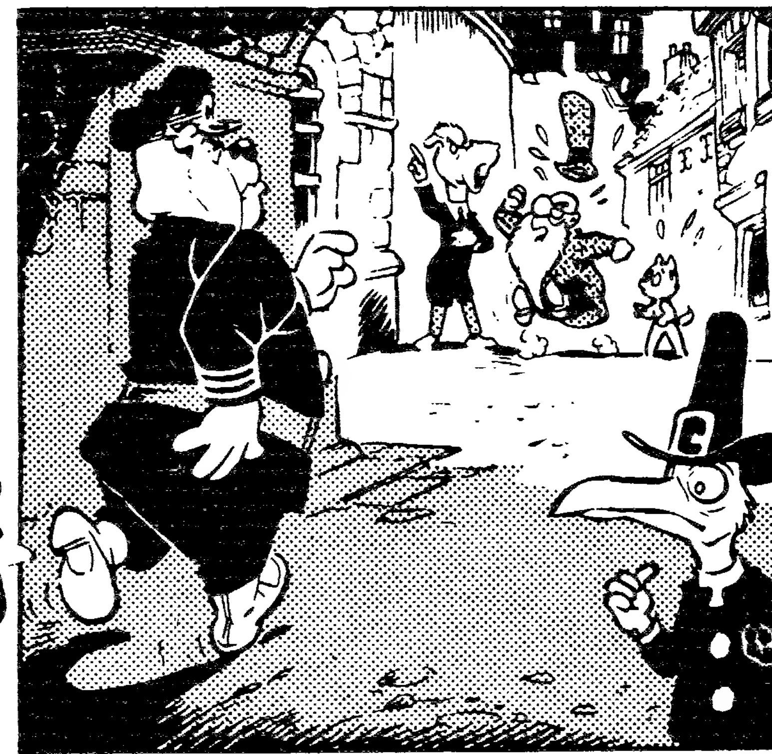
'Zeker,' hernam de ander verkoelend. 'Laat dat rustig aan mij over, ventje! Wetenschappelijk is de Maanblaffer nog niet geheel geplaatst maar intussen hebben wij vermoedens, waarop wij onze werkhypothese gegrond hebben...'

Hij zweeg gehinderd, want achter hem overstemde een gorgelend gelach zijn woorden. Het was afkomstig van professor Prlwytzkofski, die in het passeren zijn verklaring had opgevangen en daar veel vermaak in schepte.

'Hahahohohoi!' riep de hooggeleerde uit. 'Praw! De Maanblaffer belt tot den maan! Daartoe gehoort toch gene hypothese? Hahaho!'

De heer Zielknijper was onaangenaam getroffen.

'Uw gelach is ongepast!' riep hij uit. 'Zeker wanneer er een minderjarige bij staat. Waar blijft op die manier de eerbied voor de wetenschap?'

'Praw!' riep de professor. 'Plapperen en onzinniges verkopen is doch geen wetenschap! Wie heeft ooit van der Maanblaffers gehoord?'

De zielkundige verstrakte.

'U begeeft zich op een terrein waar u niets van weet!' sprak hij uit de hoogte. 'De politie heeft mij verzocht om een onderzoek in te stellen naar de hoogst bedenkelijke verschijnselen, die hier in de stad de ronde doen. Ik doe dat op wetenschappelijke grondslagen...'

'Praw! Oioioi!' riep de heer Prlwytzkofski, die rood begon aan te lopen. Maar de ander liet hem niet aan het woord.

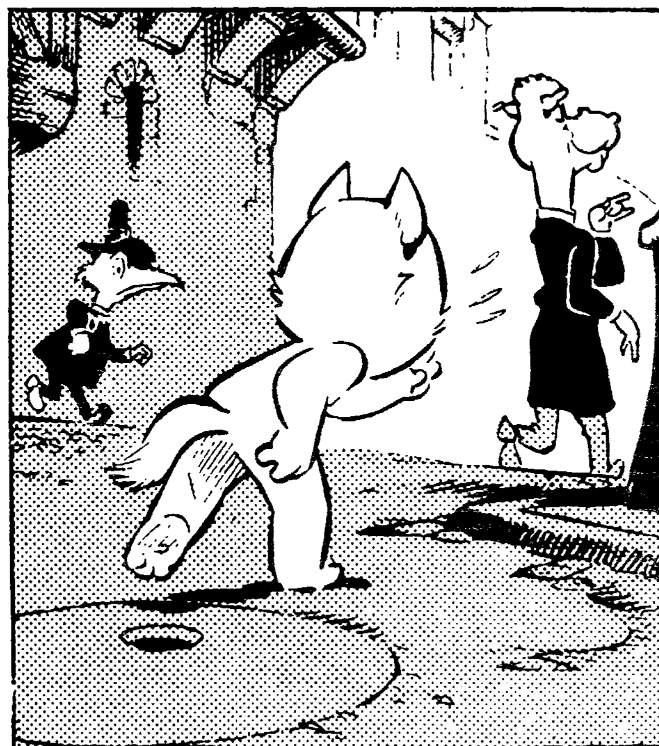
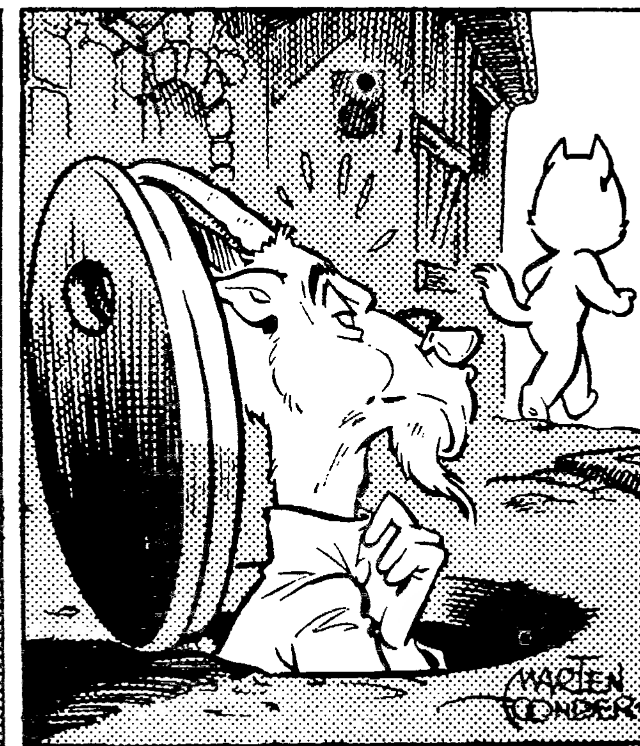
'Wees voorzichtig!' hernam hij met verheffing van stem. 'Wie zegt mij, dat u zelf geen Maanblaffer bent? Zie ik daar geen rode haren in uw baard? En ik zou de maat van uw schoenen wel eens willen weten!'

'Praw!!' schreeuwde de hoogleraar in grote woede. 'Dit alles is ja ene hemelbliksemdonderwederse wáánzin!'

Het geluid van zijn overslaande keelstem deed de ramen in de omtrek trillen en Tom Poes was een ogenblik bang, dat het geleerde gesprek in een handgemeen zou ontaarden. Maar gelukkig was commissaris Bulle Bas in de buurt en die begaf zich snel ter plaatse.

'Huh!' prevelde de gezagsdrager. 'Daar heb je weer zo'n onruststoker, dat is duidelijk!'

Met deze gedachte greep hij de professor in de kraag en sprak: 'Mee naar het bureau!'

'Halt!' riep de arrestant. 'Dezer Zielskneipfer is ener hoogstapelaar. Vat hèm en laat mij in der rust!'

Het hielp echter niet. De politiechef voerde hem met sterke arm weg, zodat Tom Poes en doctorandus Zielknijper alleen achterbleven. De laatste trok zijn jas recht en glimlachte.

'Dat zal hem leren,' sprak hij. 'Te zijner tijd zal ik hem wetenschappelijk onderzoeken en zijn driftgraad meten. Nu moet ik mij eerst met de heer Bommel bezighouden.'

Hij stapte waardig heen, maar Tom Poes was er niet geruster op geworden.

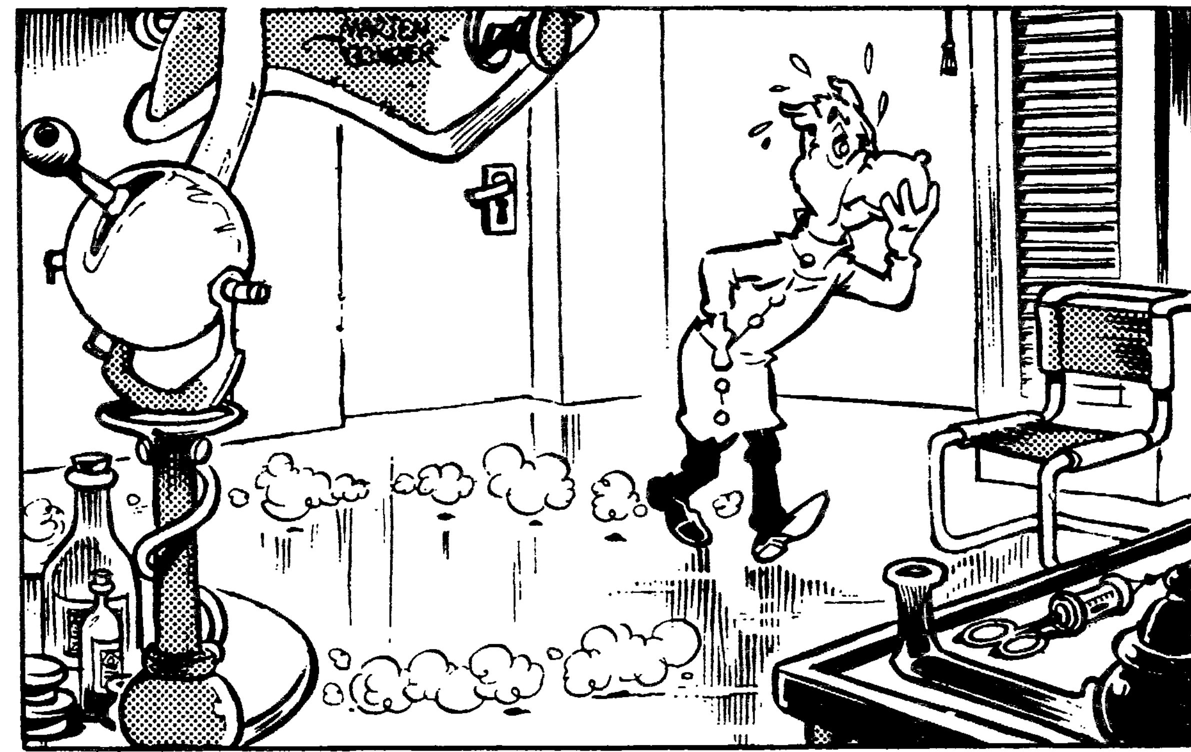
'Heer Ollie is geen Maanblaffer!' riep hij hem na. 'Dat weet u even goed als ik! Maanblaffers bestaan niet!'

De zielkundige keek echter op noch om, zodat Tom Poes mismoedig de schouders ophaalde en wat tobberig zijn weg vervolgde.

Nu werd er achter hem, op de driesprong waar het gesprek had plaatsgevonden, een deksel in de straat geopend, en een in het wit gehulde figuur rees uit de ontstane opening omhoog.

'Ei,' mompelde hij, 'dit alles was zeer interessant. Ik geloof, dat het idee van de Maanblaffer nu genoegzaam is ingevoerd.'

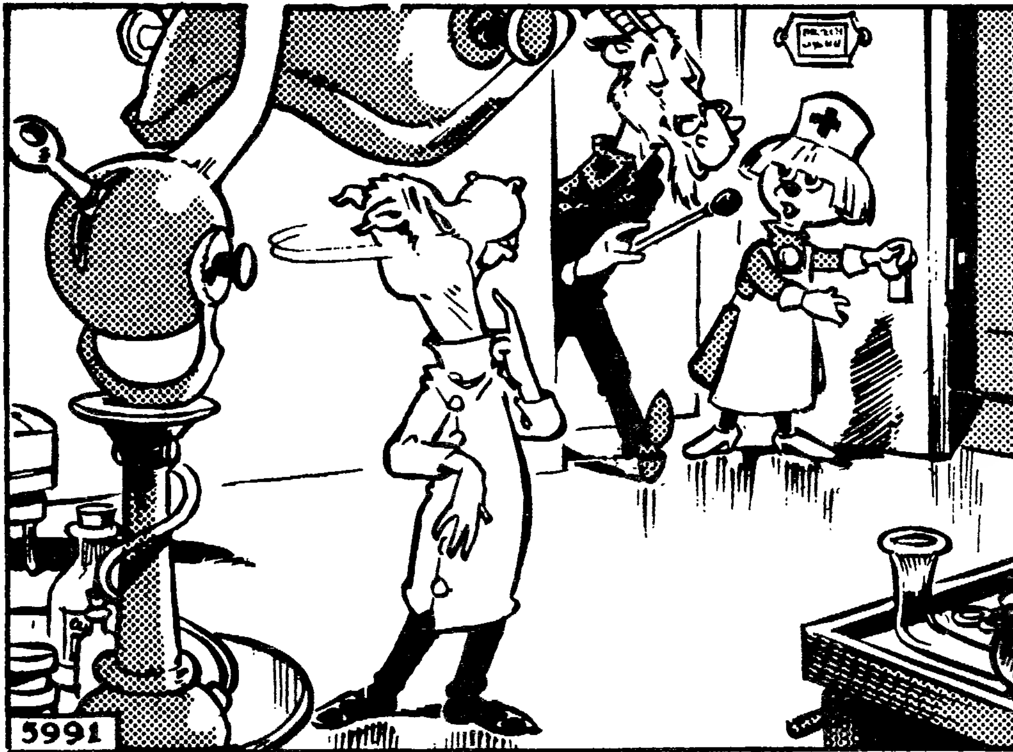

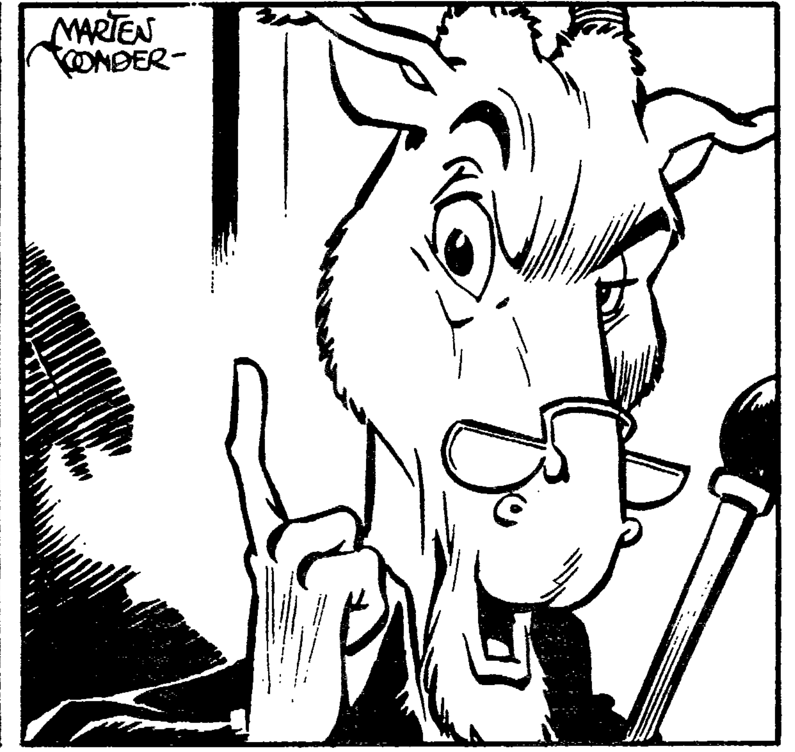
Trouwe lezertjes zullen in deze gedaante zeker professor Sickbock hebben herkend. De omstreden figuur had zijn werkplaats dit keer ondergronds gezocht. De reden daarvan zal, naar ik hoop, in de loop van dit verhaal duidelijk worden. Want hoewel het er rustig was, liet de lucht veel te wensen over, en men richt nu eenmaal niet gauw een laboratorium in waar zich eens een rioolput bevond. De geleerde bleek er echter niet veel last van te hebben.

'Het gaat boven verwachting,' sprak hij tot zichzelf. 'In de eerste plaats is mijn tegenstander door de waakzame politie afgevoerd en in de tweede plaats heeft men een open oor voor het gevaar van de Maanblaffers. Zo moet het. Mij dunkt, dat het nu tijd wordt om mij bovengronds te begeven. Mijn hulp zal nodig zijn om de wetenschap in juiste banen te leiden, want men tast nog een weinig in het duister, vrees ik.'

Daar had Sickbock gelijk in. De heer Zielknijper ijsbeerde rusteloos door zijn keurige onderzoekkamer heen en weer, en het was te zien, dat hij niet zo zeker van zijn zaak was als hij had voorgewend.

'Lieve deugd!' mompelde hij. 'Daar zit ik nu! Men verwacht van mij, dat ik de driftgraad van Bommel ga meten en zijn achtergrond ga vaststellen. Maar hoe doe ik dat? Wat is een driftgraad eigenlijk? Ik sta voor een vacuüm in de prille kennis der ziel!'

Het is geen wonder, dat hij aangenaam verrast was, toen een verpleegster hem het bezoek van een Maanblaffer-deskundige aankondigde.

‘Mijn naam is Sickbock,’ sprak de binnentredende. ‘Professor Joachim Sickbock van de Universiteit te Upswa, u wel bekend. Ik zoek uw bijstand.’

‘Graag!’ riep de ander uit. ‘Zeg maar, wat ik voor u doen kan!’

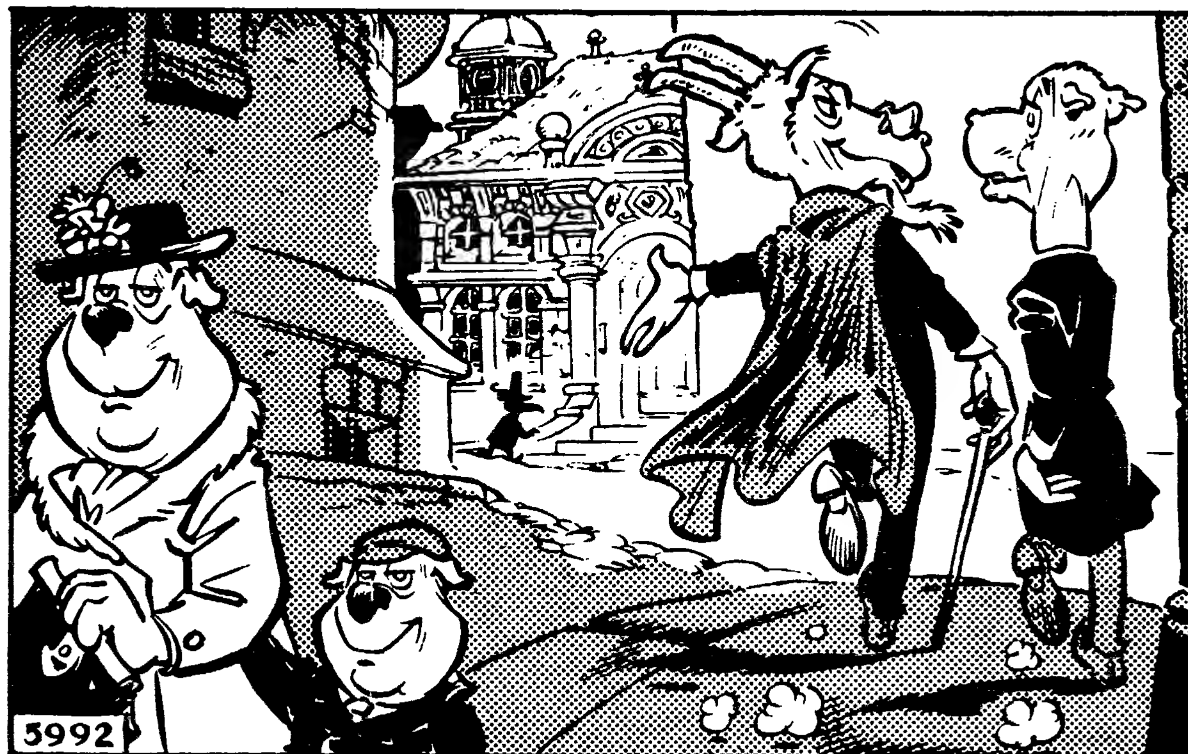
‘Welnu,’ hernam de geleerde, ‘ik heb de sysmografische reacties van Oblonski bestudeerd; u kent ze wel. Daaruit is mij gebleken, dat er zich lang geleden een trilling in de aardkorst heeft voorgedaan. Een eigenaardige trilling, die er op duidt, dat een groot lichaam uit de ruimte geland is, hier in de buurt. U weet er natuurlijk alles van.’

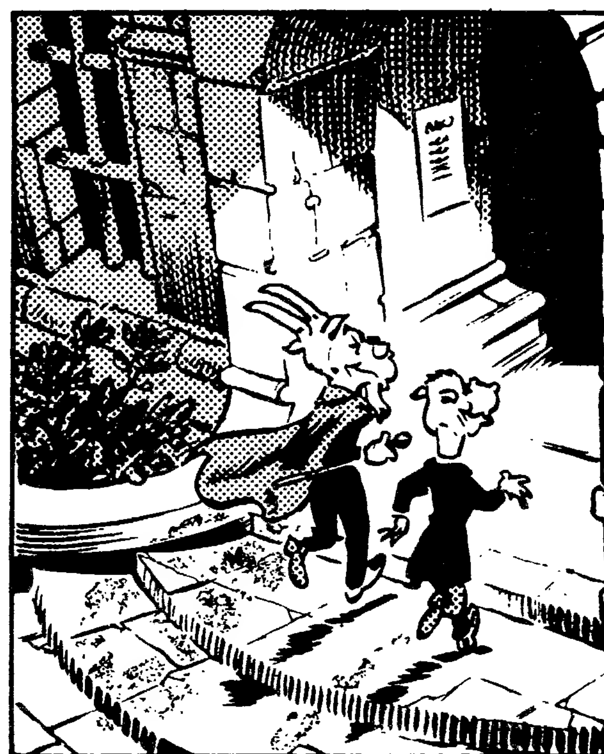
‘Natuurlijk,’ gaf de heer Zielknijper met trillende stem toe. ‘Dat is te zeggen…’

‘Verdere onderzoekingen,’ vervolgde de professor met verheffing van stem, ‘wijzen er op, dat een invasie van buitenaardse wezens heeft plaatsgevonden. Ze hebben zich met de inheemse bevolking gemengd, en ze vermommen zich zo goed, dat ze niet te herkennen zijn. Ze willen zonder twijfel de heerschappij overnemen…’

‘Aha!’ riep de zielkundige opgelucht. ‘De Maanblaffers!’

‘Dat is de naam waaronder ze bij het publiek bekend zijn,’ gaf de bezoeker glimlachend toe. ‘Om ze te herkennen moet men hun driftgraad meten, en daarvoor heb ik een wetenschappelijke methode uitgedacht. Maar eerst moeten we nu de medewerking van de overheid hebben. De vrije hand, amice! Breng me bij de burgemeester, verzoek ik u!’

De heer Zielknijper schoot snel zijn jas aan en begaf zich met zijn bezoeker naar het stadhuis.

'De burgemeester zal ons zeker helpen,' sprak hij. 'Het gevaar is hem bekend. Aan iedereen trouwens. Er is zelfs al een partij tegen die schurken opgericht, de Sociale Ontwaak Partij genaamd.'

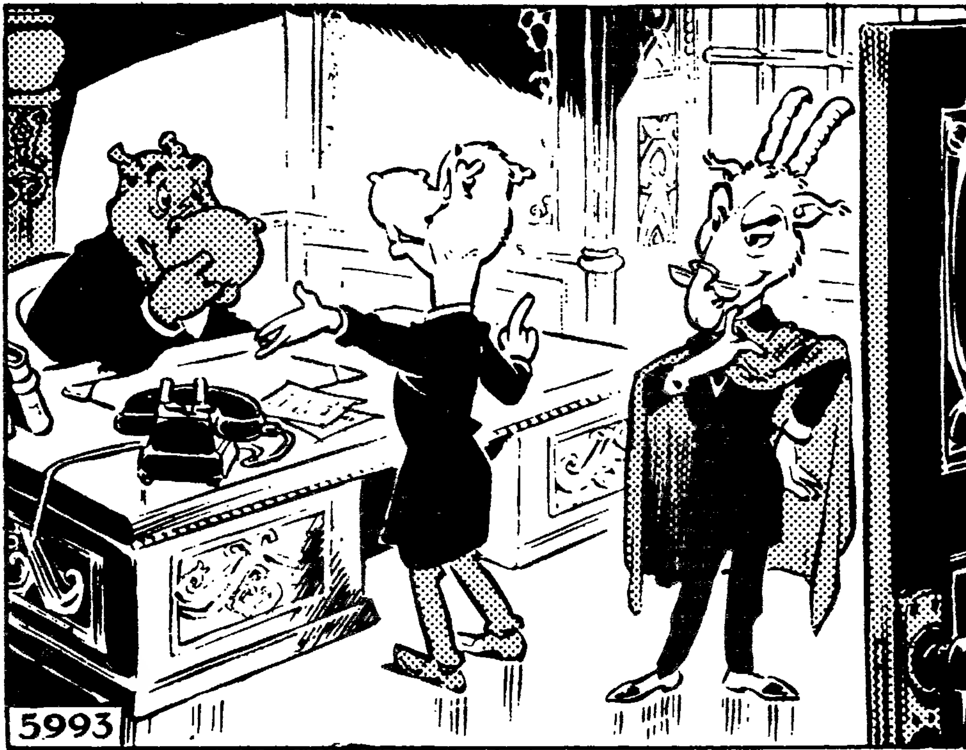
'Goed werk!' prees professor Sickbock. 'We kunnen niet voorzichtig genoeg zijn. Al deze voorbijgangers kunnen Maanblaffers wezen. Maar we hebben hun driftgraad nodig om zeker te kunnen zijn.'

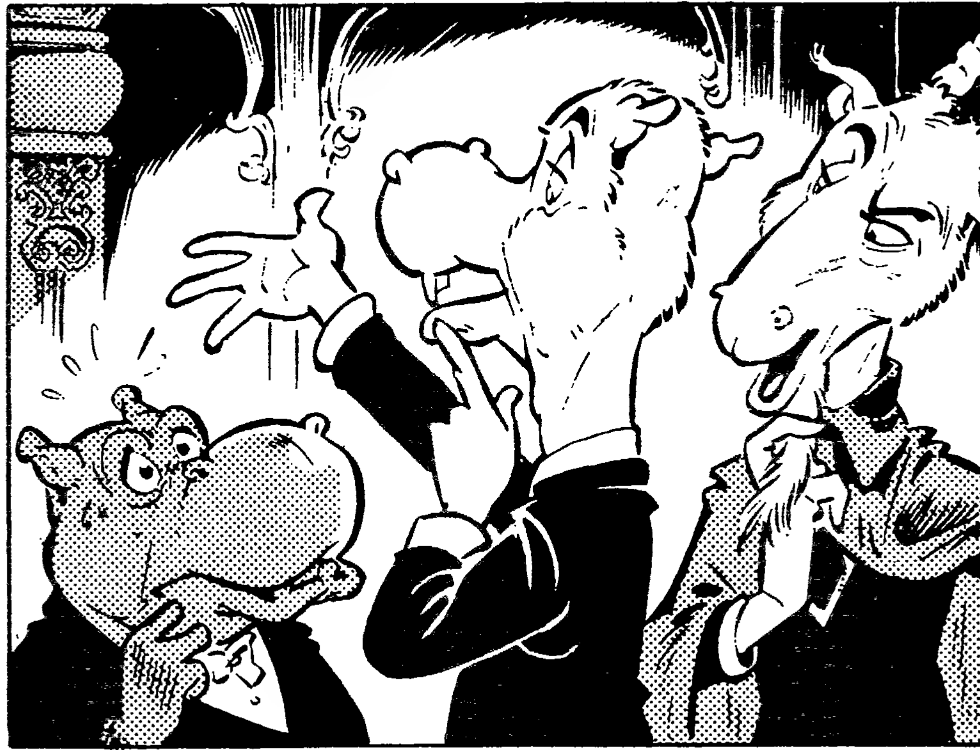
'Ja, ja,' prevelde de zielkundige. 'Ik neem aan, dat die eh... die buitenaardse wezens gauw driftig worden?'

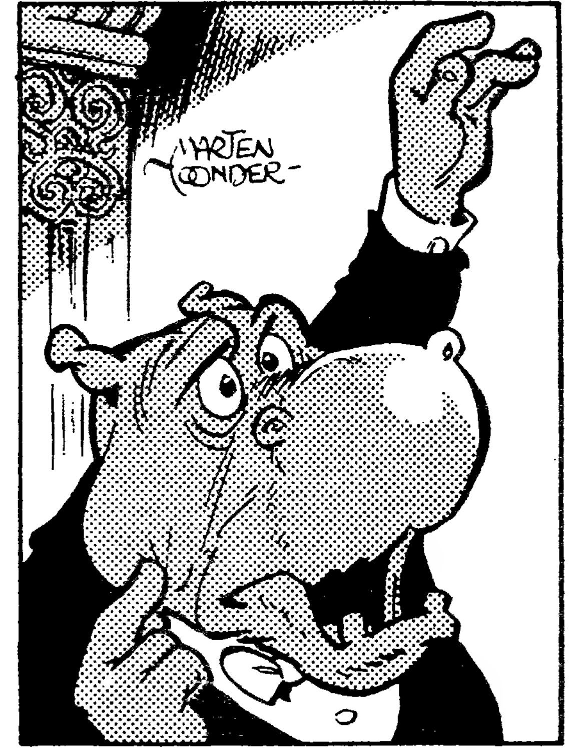
'Toch niet,' zei de geleerde. 'Maar dat zult u wel zien, wanneer ik u mijn methode uiteenzet. Zij is eenvoudig, doch doeltreffend.'

Zo pratende waren de beide ontwikkelde figuren op het gemeentehuis aangekomen en daar kostte het niet veel moeite om door te dringen tot burgemeester Dickerdack. Die zat juist zorgelijk over enkele politierapporten gebogen en hij keek opgelucht op, toen het tweetal binnentrad.

'Aha!' riep hij uit. 'Is er al nieuws over die Maanblaffers? Er zijn heel wat arrestanten! Wat moet ik daarmee? Ik kan niet zo maar allerlei lieden opgesloten houden. De kranten zouden de kachel met mij aanmaken. Hebt u al een wetenschappelijke verklaring gevonden voor al dat gedonderjaag in de stad?'

'Ja, dat hebben wij,' verklaarde de heer Zielknijper eenvoudig. 'De oorzaak daarvan ligt bij de Maanblaffers. Dat is een soort eh... wezens, dat de heerschappij over de aarde wil overnemen. Ze hebben zich daartoe met de inheemse bevolking gemengd, zodat ze onherkenbaar zijn.'

'Zoiets heb ik al in de krant gelezen,' zei de burgemeester ongeduldig. 'Maar wat kunnen we tegen die schoften doen, wanneer ze niet herkenbaar zijn?'

'Aha! Daar heb ik u!' riep de zielkundige uit. 'Wij hebben een methode uitgevonden om hen te ontmaskeren; we meten heel eenvoudig hun driftgraad!'

'Geweldig!' zei de magistraat oplevend. 'De driftgraad! Natuurlijk! Lawaaimakers en schreeuwers zijn natuurlijk Maanblaffers!'

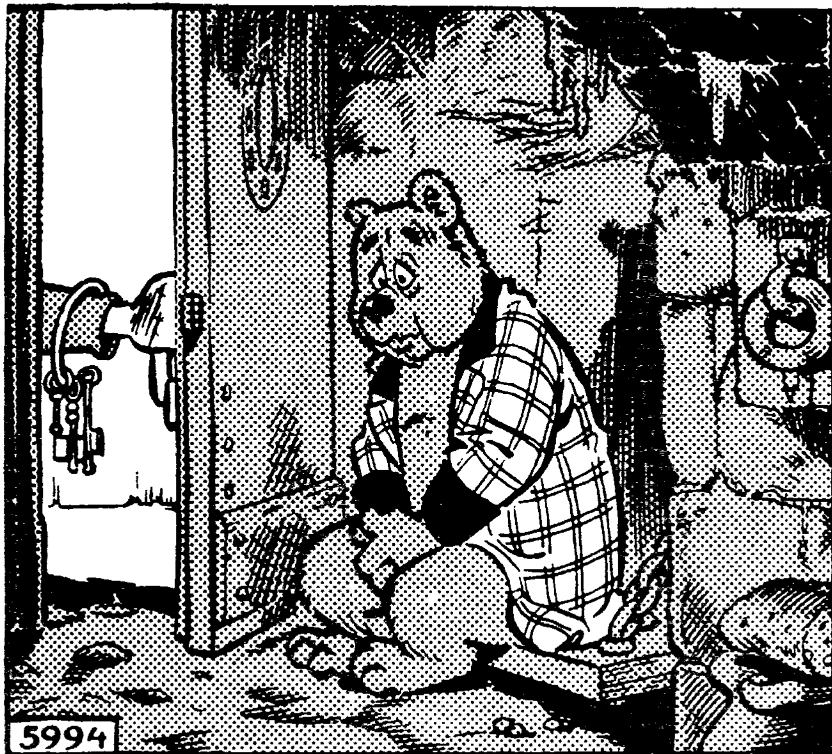
Nu nam professor Sickbock het woord.

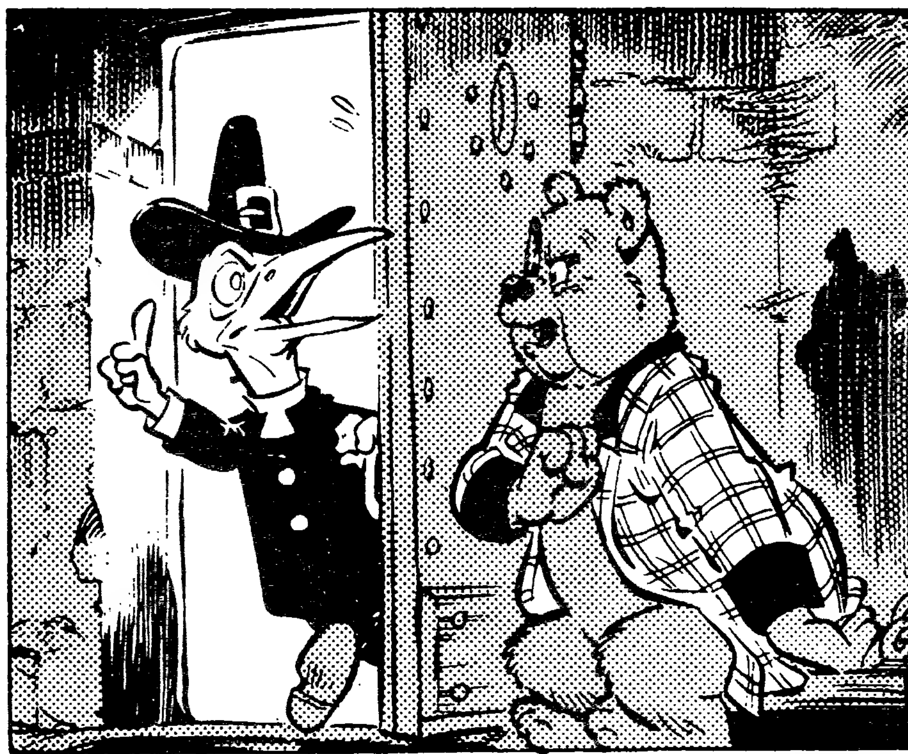
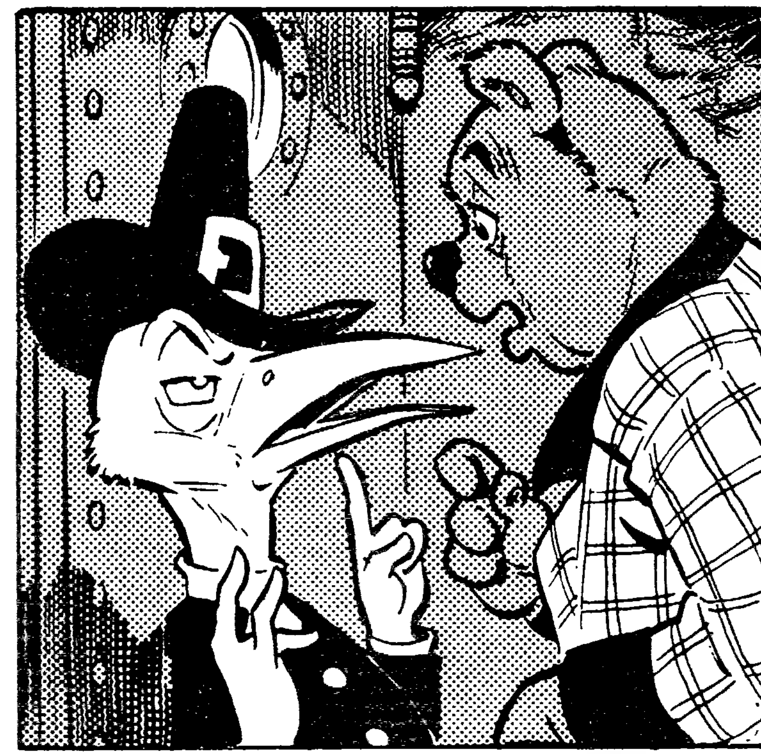
'Ei,' sprak hij, 'zo eenvoudig is het niet! Dikwijls ziet men, dat opgeschoten jongeren in alle rust oudere personen tot een verhoogde driftgraad brengen. Wie zijn dan de Maanblaffers? De jongeren of de ouderen?'

'De jongeren natuurlijk!' riep de burgemeester uit.

'Meestal wel. Maar toch niet altijd,' hernam de geleerde met een fijne glimlach. 'Slechts een wetenschappelijk onderzoek garandeert zekerheid. En voor dat onderzoek moeten wij de medewerking van de overheid hebben! De vrije hand!'

'De vrije hand!' gaf de heer Dickerdack toe. 'In orde. Het gevaar, dat ons omringt is ernstig, en daarom zal ik de politie opdracht geven om u in alles te helpen; u zegt het maar.'

Heer Bommel was opgesloten in een der cellen van het Rommeldamse politiebureau. Hij zat daar in droeve gepeinzen verzonken en menige bange zucht deed de spinnewebben in het vertrekje fladderen.

'Hoe vreselijk is dit alles,' mompelde hij stil voor zich heen. 'Door iedereen in de steek gelaten. Het slachtoffer van een afschuwelijk komplot. Een heer, die een einde aan misstanden wil maken, wordt ruwweg opgebracht. Wat een wereld!'

Tegen de middag werd de deur door een bewaker geopend, en in het licht, dat vanuit de gang binnenviel verscheen een in het zwart gestoken gedaante.

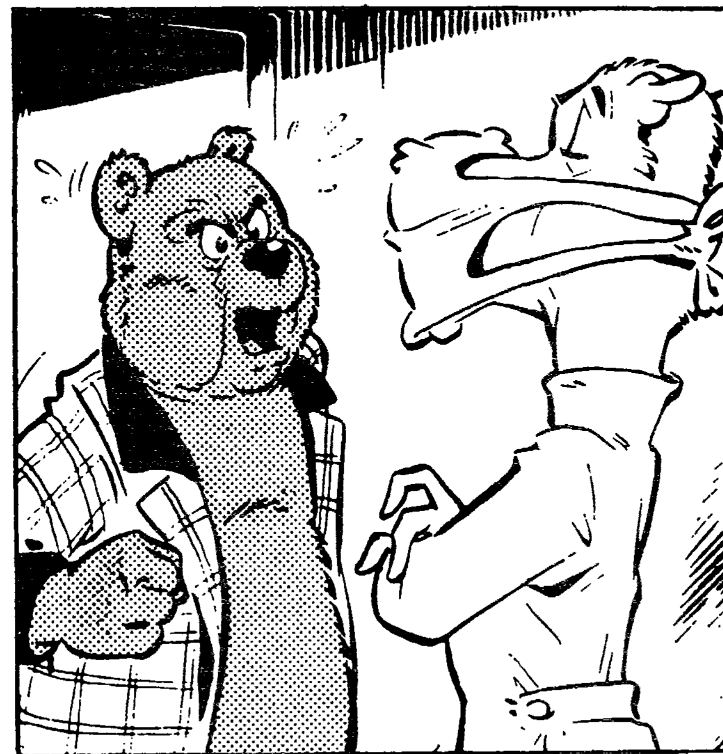
'Bent u een Maanblaffer, of bent u het niet!' sprak deze met toonloze stem. 'Men kan niet voorzichtig genoeg zijn...'

'Jij bent van de Sociale Ontwaak Partij!' riep heer Ollie, met een plotseling opkomende woede. 'Jullie zijn de schuld van alles! Ga weg met je wartaal! Warhoofd!'

'Men kan niet voorzichtig genoeg zijn,' herhaalde de bezoeker. 'De Maanblaffers zijn overal. Pas op. Ze vermommen zich goed. Men kan ze soms herkennen... soms herkennen...'

Hij aarzelde even en vervolgde toen op sussende toon: 'Onze zaak is thans in handen van de wetenschap. Wees gerust. Uw driftgraad zal door een deskundige gemeten worden. Komt u maar mee.'

Heer Bommel bedwong zijn boosheid en volgde het SOP-lid naar de onderzoekkamer.

'Mijn driftgraad meten?' sprak hij snuivend. 'Goed, als dat wetenschappelijk gebeurt kan tenminste worden vastgesteld dat ik een heer van stand ben. Maar het is het onzinnigste wat ik ooit heb gehoord!'

Met deze woorden betrad hij een hagelwit vertrek, waarin zich de behandelende zielkundige bevond.

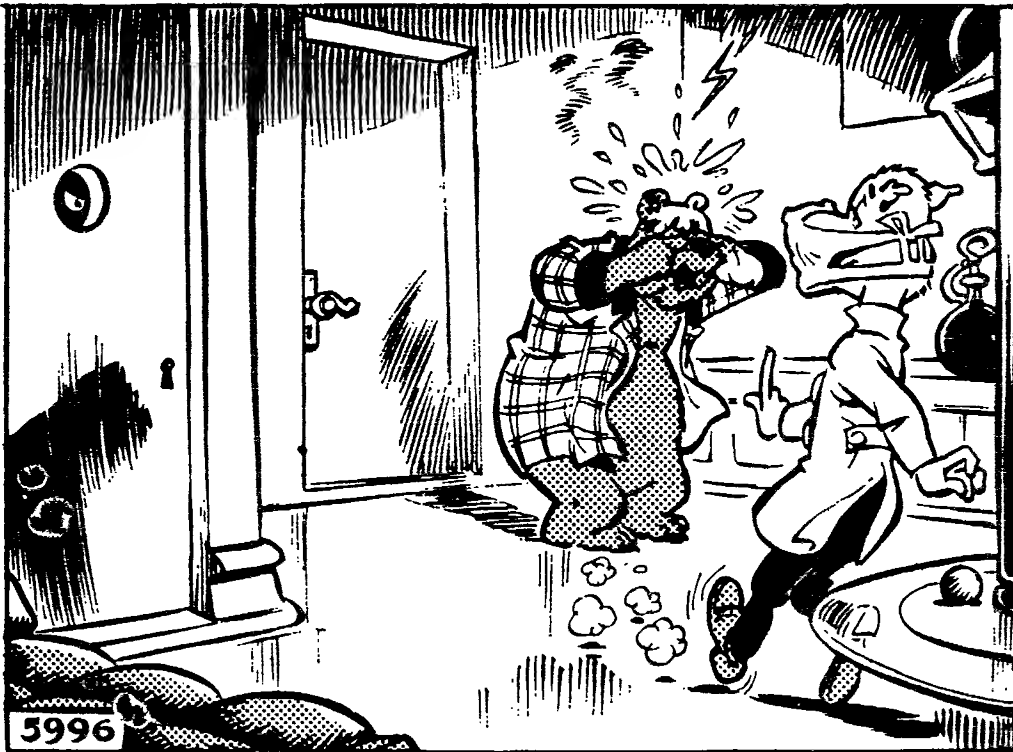
'Zielknijper is mijn naam,' zei deze achter zijn neusmasker. 'Voor de proef, die thans volgt, heb ik uw medewerking nodig. Stribbelt u dus vooral niet tegen. Ik verzoek u, u geheel te ontspannen.'

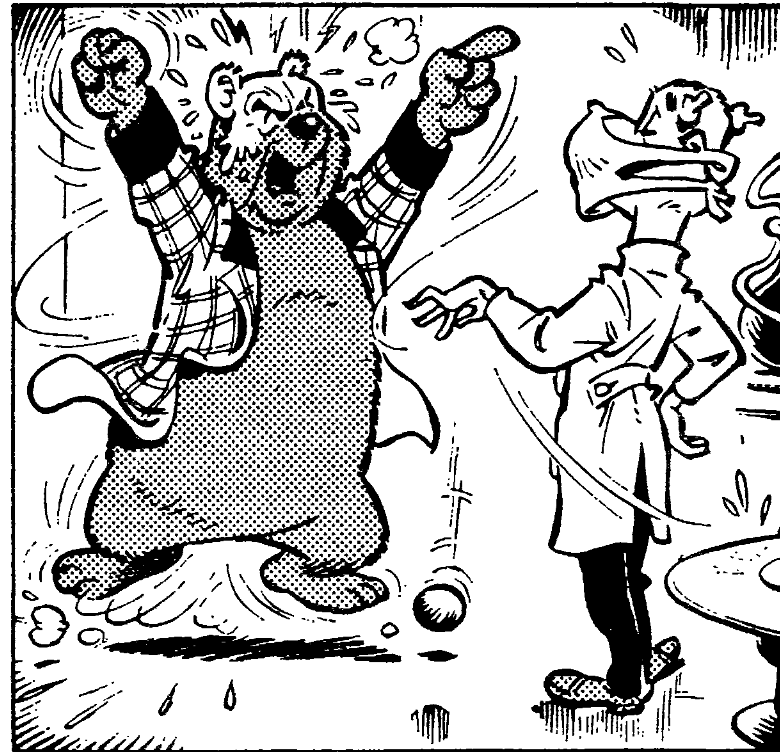
'Hoe kan een heer in mijn positie zich ontspannen?' riep de bezoeker verbitterd uit. 'Men haalt mij het merg onder de nagels vandaan...'

De ander liet hem echter niet uitspreken.

'Juist,' sprak hij. 'Handelt u vooral geheel spontaan. Dit is een objectief onderzoek. Vreest niet!'

Zo sprekende greep hij met een snelle beweging een flesje, dat achter hem op een werkbank stond, en keerde dit soepel boven het hoofd van heer Ollie uit. Een drabbige vloeistof droop hem op de schedel, zodat de beklagenswaardige het uitzicht ontnomen werd. Daardoor ontging het hem dat hij oplettend werd gadegeslagen door een waarnemer, die zich achter hem in een verborgen ruimte bevond.

Een kort ogenblik was heer Bommel met stomheid geslagen. Doch toen wiste hij zich het vocht uit de ogen en liep rood aan. 'Wat is dit voor een kwajongensstreek?' riep hij uit. 'Lummel! Ik zal je...'

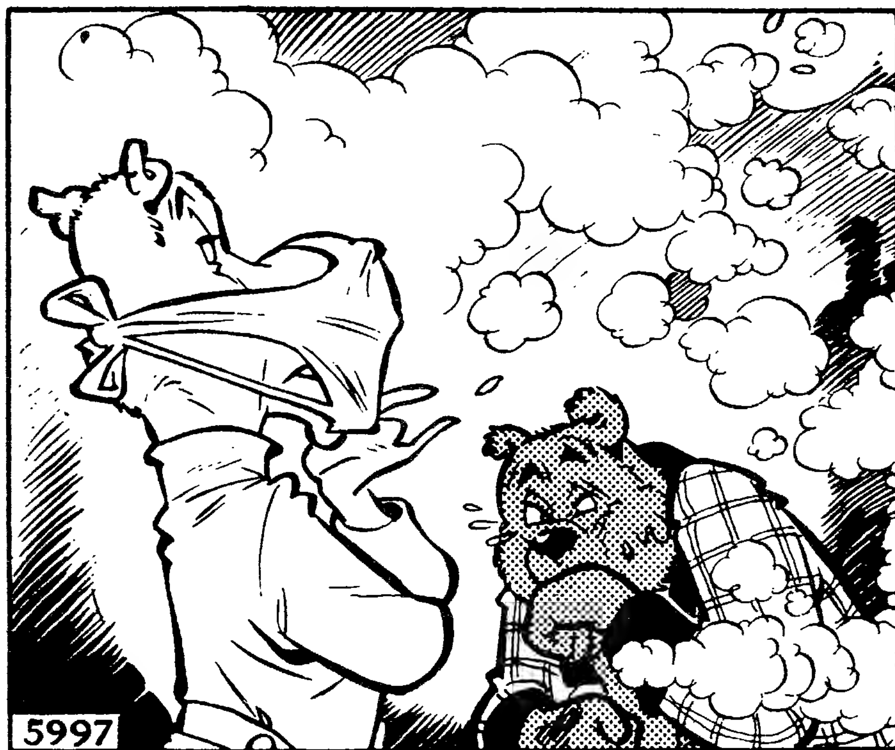
De heer Zielknijper wachtte echter niet af, wat zijn slachtoffer van plan was. Hij deinsde haastig achteruit en greep een balletje van een tafel.

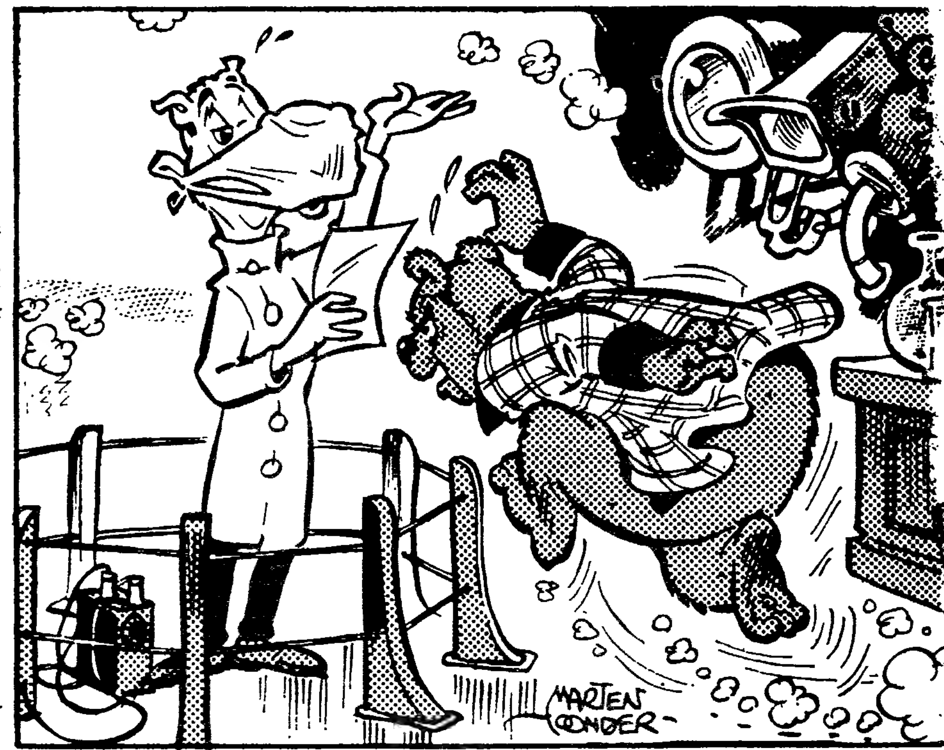
'Uitstekend!' neuzelde hij vanachter zijn masker. 'Blijft u vooral geheel spontaan, dat geeft de beste resultaten!'

Zo pratende wierp hij het voorwerp voor de voeten van de tierende heer op de grond, en daar gaf het een dichte rookontwikkeling af, zodat de omgeving aan het oog onttrokken werd.

'Dit is een zogenaamde rookbom,' verklaarde de zielkundige. 'Volstrekt ongevaarlijk, doch heel nuttig voor het meten van de driftgraad. Handelt u vooral van binnen uit.'

Dat deed heer Bommel. Uit de rookmassa klonk een benauwde hoestbui op, die alle verdere geluiden overstemde.

De wolken trokken langzaam weg door het uitstekende ventilatiesysteem waarmee de onderzoekkamer was uitgerust en langzamerhand werden ook de verwrongen gelaatstrekken van heer Bommel weer zichtbaar.

'Dit was de tweede proef,' verklaarde de heer Zielknijper, die smetteloos tegenover hem stond. 'Doet u zich vooral geen geweld aan. Een spontane reactie geeft de beste resultaten.'

De proefpersoon rees betraand en hoestend uit de achtergebleven nevels omhoog, terwijl een uitzinnige woede hem het spreken bemoeilijkte.

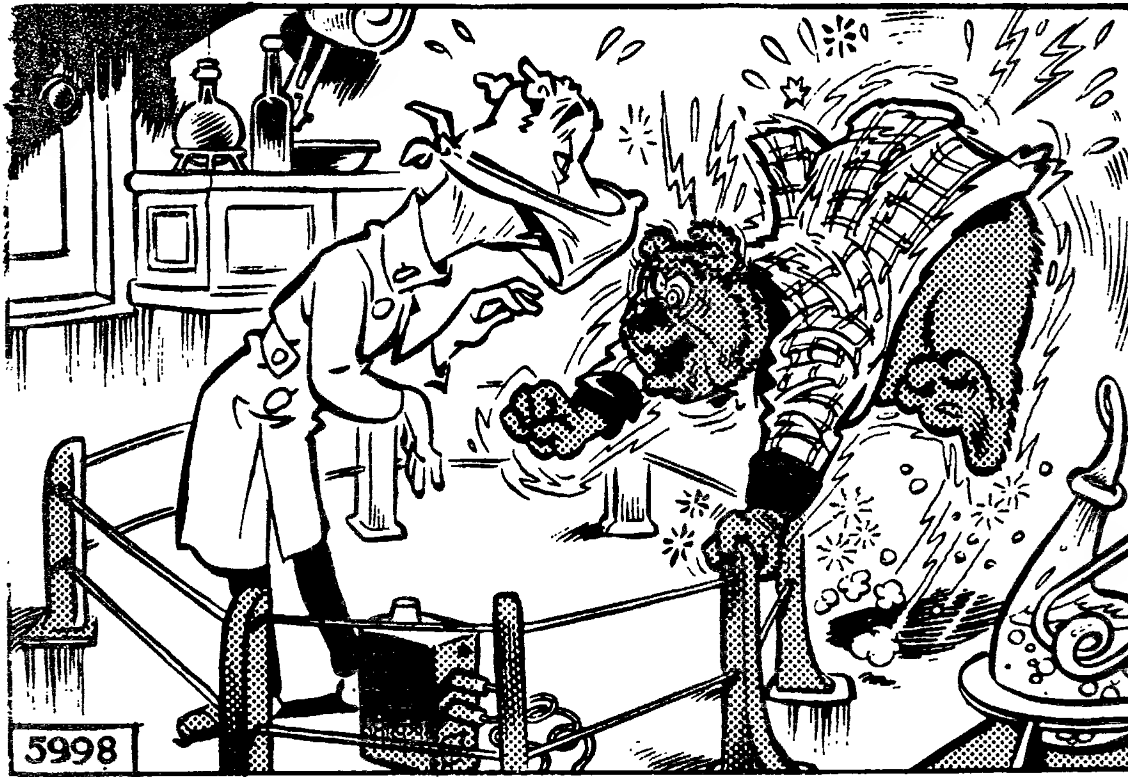
'Ik sjal je!' riep hij met rauwe stem. 'Uche... Uche... Po-politie!! de knuppel er over! In een werkkamp! Dit zal je spijten, slungel!'

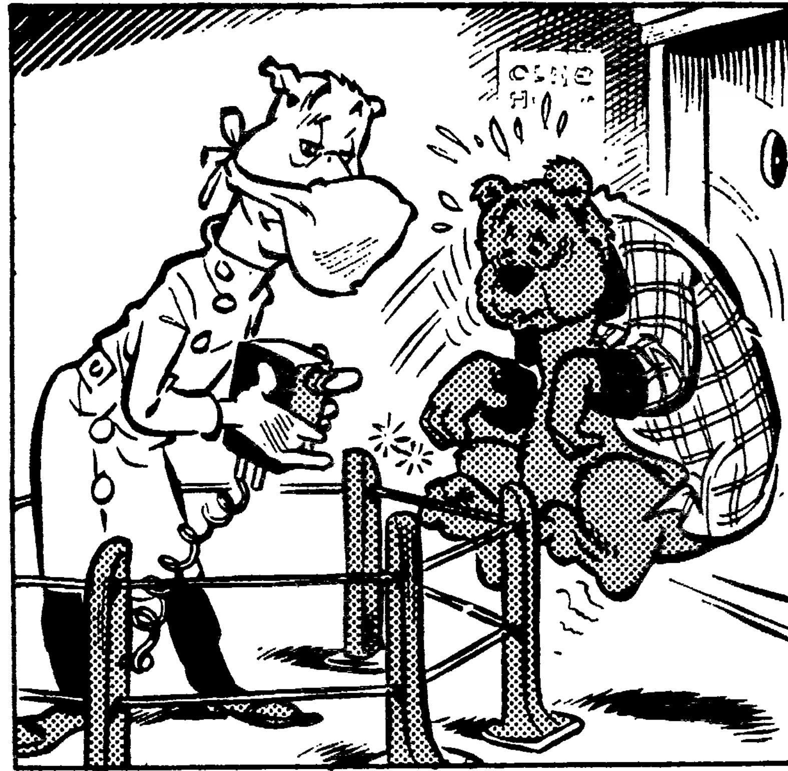
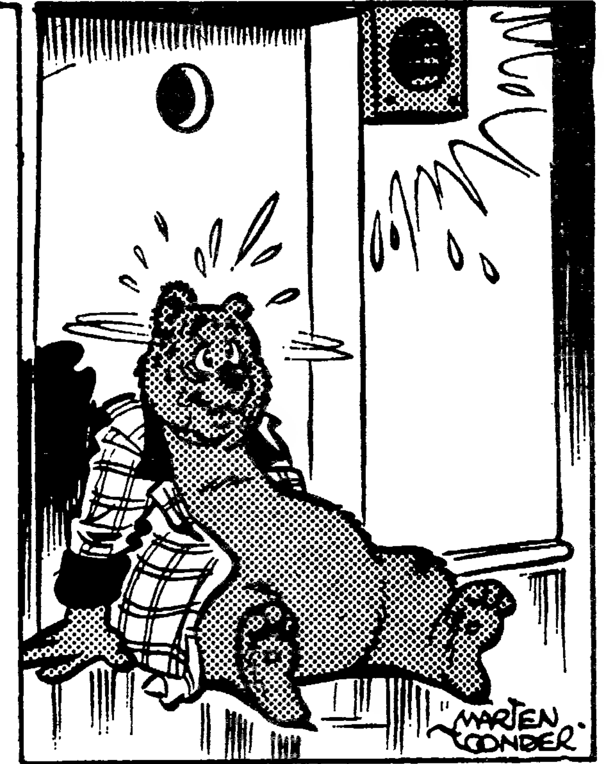
'Uitnemend,' prees de onderzoeker. 'Nu komen we aan de derde proef. Welke ongeremde uitwerking hebben de volgende woorden op u...'

Hij zweeg even om de beproefde heer gelegenheid te geven zich wat te herstellen en hernam toen met verheffing van stem: 'Slijmjurk! Moordenaar!'

Nu werd het heer Ollie te veel. Hij verloor alle terughouding uit het oog en stortte zich uitzinnig op de voorlezende zielkundige.

Helaas; daardoor ontging het hem, dat deze zich had teruggetrokken achter een rondlopend hekje met schrikdraad.

Hij greep een van de draden om zich met een vreselijke sprong over de hindernis heen te zetten. Maar nu trad de elektrische stroom waarmee het schrikdraad gevoed werd, in werking, en hing hij schokkend en wapperend in de lucht.

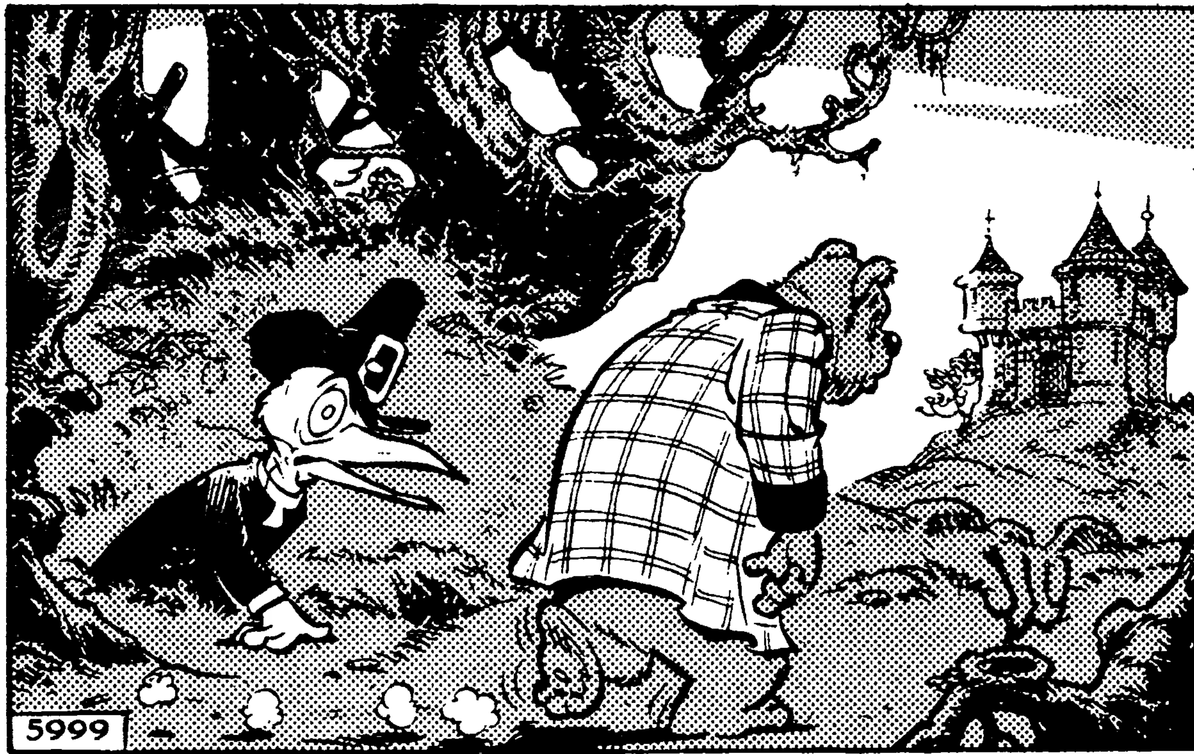
'Tot zover,' sprak de heer Zielknijper. 'Thans hebben we genoeg resultaten om tot een conclusie te kunnen komen. U kunt zich nu weer ontspannen.'

Met deze woorden schakelde hij de batterij uit zodat heer Ollie als een pudding op de grond plofte en daar wezenloos tot rust kwam. Achter een deur klonk enig geritsel en het oog, dat oplettende lezertjes door het kijkgat hebben kunnen waarnemen verdween uit het gezicht.

'Het is mogelijk,' hernam de onderzoeker, 'dat enkele onderdelen van de meting u minder prettig hebben aangedaan. Het was echter in het belang van de samenleving, moet u maar denken. We moeten weten wie onze vijanden zijn. Wat u? Laten we nu echter even luisteren naar de uitslag.'

Nu, die liet niet lang op zich wachten.

'De uitslag is positief,' sprak een krakende stem door een luidsprekertje. 'De onderzochte kan naar huis gaan.'

Zo was heer Bommel dus weer vrij, maar opgewekt was hij niet. Allerlei tobberige gedachten doorkruisten zijn brein, terwijl hij uitgeput over de weg slofte.

'Hoe vreselijk,' sprak hij tot zichzelf. 'Het meten van een driftgraad is meer dan een heer verdragen kan! En waartoe leidt dit alles? Ik ben geen Maanblaffer, dat staat nu dus wetenschappelijk vast. Maar dat wist ik al, omdat ik niet weet wat het is, als ik begrijp, wat ik bedoel. En verder ben ik doorrookt, bevuild en uitgescholden, zodat ik van binnen erg geleden heb. Waar moet het heen met de wereld?'

Zo klagende sukkelde hij voort totdat hij werd benaderd door een lid van de Sociale Ontwaak Partij, die haastig uit een greppel kwam klimmen.

'Gelukwensen!' riep die met schrale stem. 'U bent niet langer verdacht. U bent niet vermomd en u hebt zich niet in de samenleving gedrongen!'

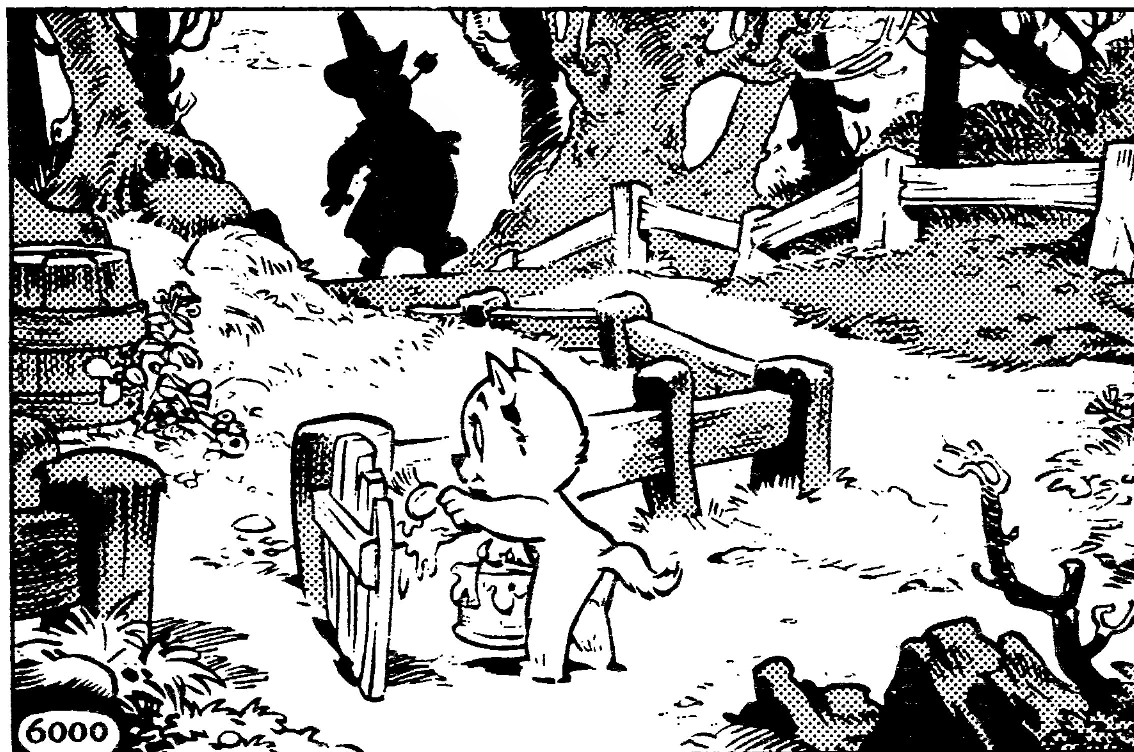
'Nee,' gaf heer Ollie toe. 'Maar dat wist ik al.'

'Eigenlijk bent u dus een van ons!' hernam de ander. 'Sluit u aan en wees waakzaam!'

'Aansluiten?' herhaalde heer Bommel getroffen. 'U bedoelt eh...'

'Om het gevaar tegen te gaan hebben we een partij opgericht,' legde het lid uit. 'De Sociale Ontwaak Partij. De SOP, kort gezegd. Men kan niet voorzichtig genoeg zijn. De Maanblaffers loeren overal. Pas op. Ze vermommen zich goed en ze dringen zich overal in. Men moet waakzaam zijn. Sluit u aan; eigenlijk bent u een van ons!'

'Zou het?' prevelde heer Bommel. Een frons speelde over zijn voorhoofd en het was duidelijk, dat diepe gedachten zich daarachter vormden. De gevolgen daarvan bleven niet uit.

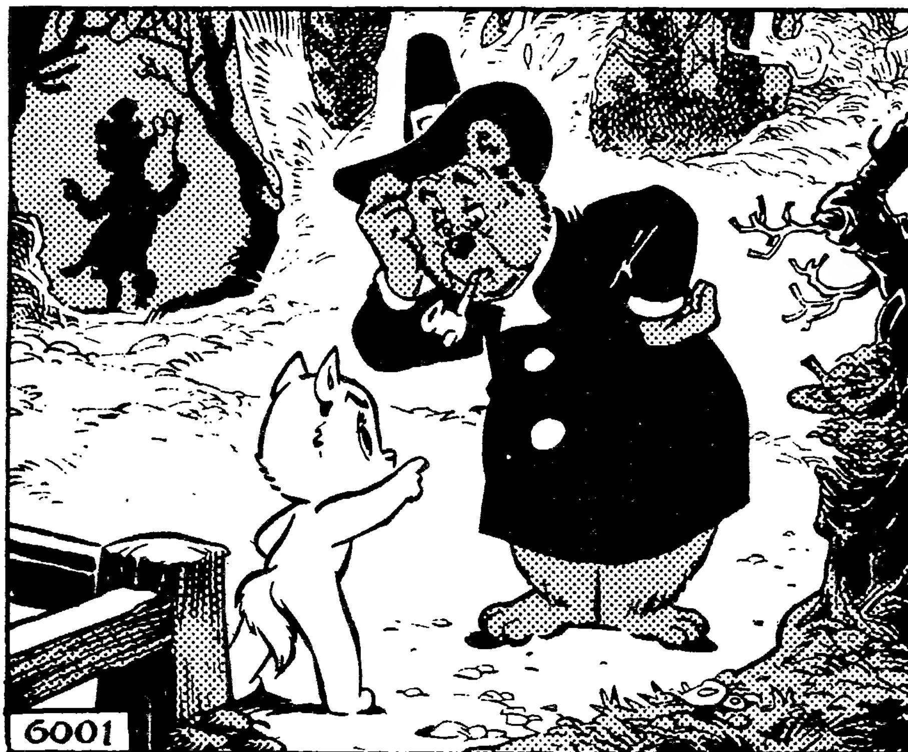

Op de ochtend van de volgende dag kwam Tom Poes uit zijn huisje, met een verfpot in de hand. Opgewekt liep hij op zijn tuinhek toe en begon dat wit te schilderen; want de rode grondverf was hem reeds lang een doorn in het oog.

Het was aardig werk, de voorjaarswind voerde bloemengeuren aan en de vogeltjes zongen in de bomen. Maar helaas, het zag er naar uit, dat het niet ongestoord zou verlopen. In de verte naderde er een donkere figuur, die de waakzame kleding van de Sociale Ontwaak Partij droeg.

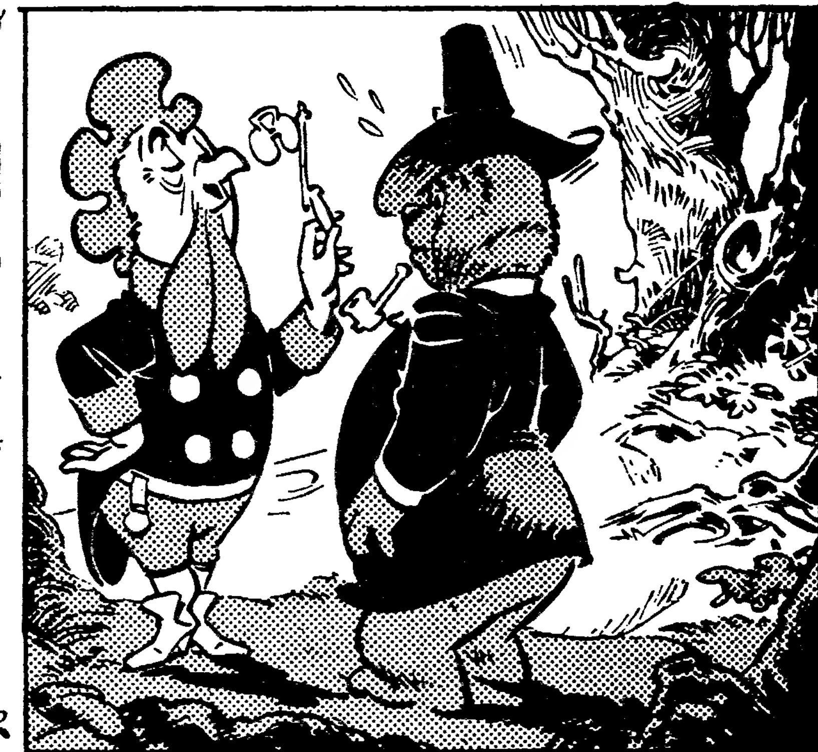
'Zo, jonge vriend,' sprak deze ernstig, terwijl hij de pas inhield, 'wat doe je daar? Waarom die vreemde kleur? Een hek hoort groen of bruin te zijn, en zwart misstaat ook niet. Maar wit? Hm, ik weet het niet...'

'Heer Ollie!' riep Tom Poes verrast uit. 'Wat is er met u gebeurd? Voelt u zich niet goed?'

'Het gaat,' zei heer Bommel. 'Men heeft weliswaar mijn driftgraad gemeten, maar de hoofdpijn is al weer wat gezakt. Dank je. Ik weet nu, dat men niet voorzichtig genoeg kan zijn. De Maanblaffers loeren overal en ze dringen overal in. Een alleraardigste heer, die ik gisteren op visite had, heeft me dat allemaal uitgelegd en nu ben ik een van hen. Waakzaam, als je begrijpt, wat ik bedoel. En daarom, jonge vriend, raad ik je af om je hek deze kleur te geven. Het is te onrustig.'

Tom Poes zette zijn verfpot weg en bekeek heer Bommel van top tot teen.

'Nee,' zei hij tenslotte afkeurend, 'dat is niet de kleding voor een heer!'

'Niet?' vroeg heer Ollie wat beteuterd. 'Hoezo niet? Het is keurig zwart laken! Dat leidt de aandacht niet af. En dat moet ook niet. Men moet waakzaam zijn in deze dagen, jonge vriend. De Maanblaffers loeren overal in allerlei vermommingen en soms vindt men ze op belangrijke posten. Ze vormen een groot gevaar – en om dat tegen te gaan hebben we een partij opgericht; de Sociale Ontwaak Partij; de SOP, kort gezegd. Ik overweeg, om de leiding van die partij over te nemen.'

'Hm,' zei Tom Poes hoofdschuddend. 'Dat kan zijn. Maar die jas is van een partij en niet van een Bommel, daar blijf ik bij.'

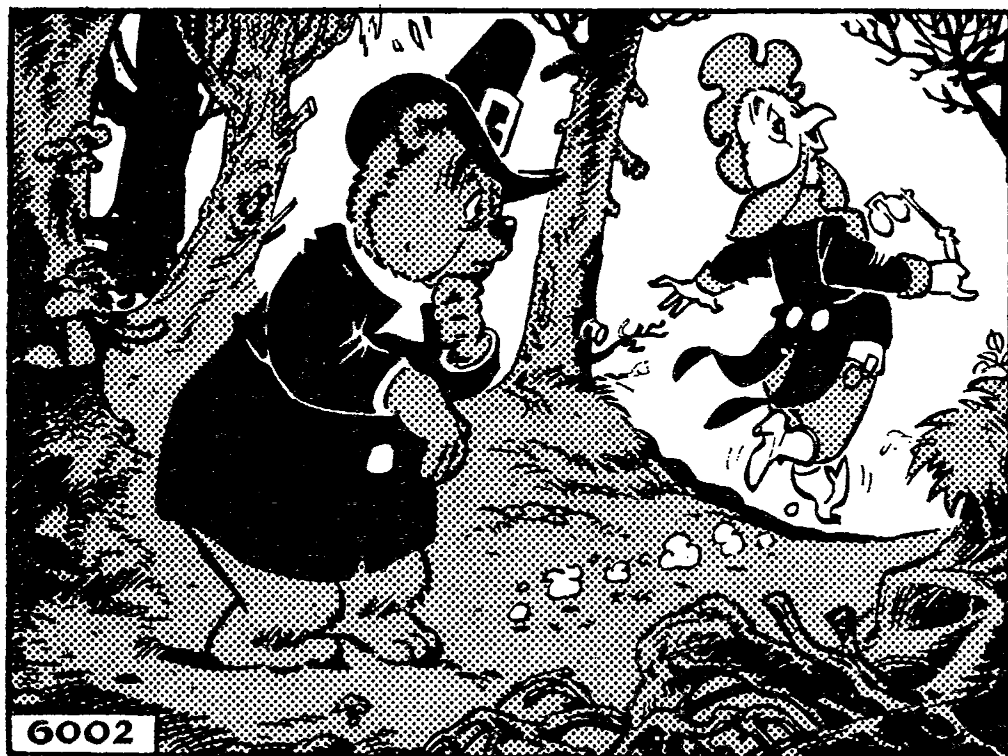
Heer Ollie trok zich ontstemd de hoed in de ogen en draaide zich om.

'Brutale praat van een jongere,' sprak hij onder het heengaan. 'Je moet het zelf weten, je bent nu gewaarschuwd!'

Zo sprekende bevond hij zich plotseling tegenover de markies de Cantecler die van de prille lente liep te genieten.

'Parbleu!' mompelde deze, verrast de pas inhoudend. Hij richtte zijn lorgnon op heer Bommel en bestaarde hem geruime tijd misprijzend.

'Fi donc,' sprak hij tenslotte. 'Wat nu, amice? Zijt ge aanspreker in een uitvaartbedrijf geworden? Werkelijk, ge maakt het steeds doller!'

Hoofdschuddend liet hij zijn kijkglas zinken en wendde zich af. 'Par exemple,' besloot hij terwijl hij een zijpad insloeg. 'Zo gaat het toch niet langer. Deze buurt begint in een kwade reuk te staan. Ik overweeg een verhuizing.'

Heer Ollie keek hem inzakkend na, doch toen de edelman over een heuvel uit het gezicht verdwenen was rechtte hij de rug terwijl zijn gelaat bewolkte.

'Dat gaat te ver,' mompelde hij tot zichzelf. 'Eerst wordt men door een jongere als Tom Poes beledigd en daarna wordt men door zo'n... zo'n ophakker belachelijk gemaakt. Dat is meer dan een heer... eh... een Bommel verdragen kan!'

Het ritselde in een kuil, aan de rand van de weg, en er rees een waakzame figuur uit omhoog.

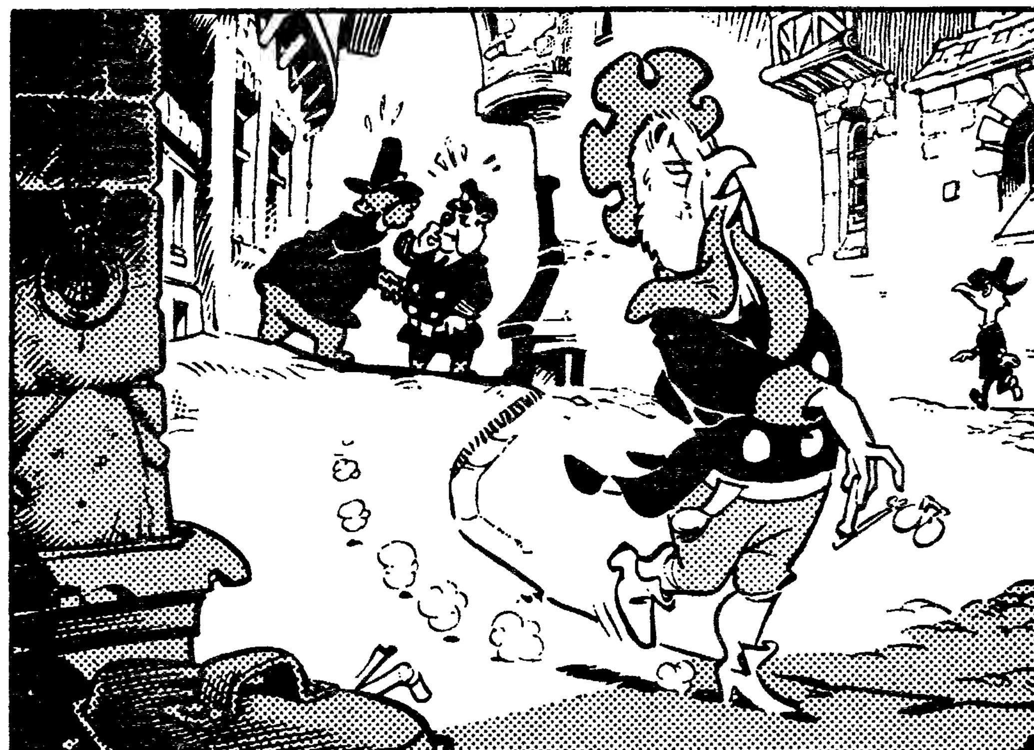
'Pas op voor de Maanblaffers!' lispelde deze. 'Ze vermommen zich goed en ze dringen zich overal in! Soms vindt men ze op belangrijke posten. Ze vormen een groot gevaar!'

'Hoe waar is dat!' riep heer Ollie getroffen uit. 'Net wat ik dacht! Is markies de Cantecler een Maanblaffer of is hij het niet? Dat is de vraag dacht ik, als u begrijpt, wat ik bedoel! Zou het mogelijk zijn...?'

'Men kan ze herkennen,' hernam de ander geheimzinnig. 'Aan hun rode... aan hun grote... aan hun driftgraad! Men kan hun driftgraad meten!'

Heer Bommel liet deze woorden even inzinken en toen begon hij de weg af te lopen, die de markies genomen had.

'Natuurlijk!' dacht hij. 'Dat ik daar niet eerder aan gedacht heb! Die Cantecler is een Maanblaffer, daar wil ik alles onder verwedden. Jarenlang heeft hij me nu al dwars gezeten en voor lelijkerd gezet. Maar pas nu ik lid van de Sociale Ontwaak Partij geworden ben, zie ik het helder in. Hier moet worden ingegrepen, al is het ook hard.'

Zo denkende volgde hij de edelman over de weg, die naar de stad leidde, en daar aangekomen was de eerste die hij tegenkwam commissaris Bas.

'Dat treft!' riep heer Ollie uit. 'Weet u wat daar loopt?'

De politiechef wierp een verbaasde blik in de aangeduide richting.

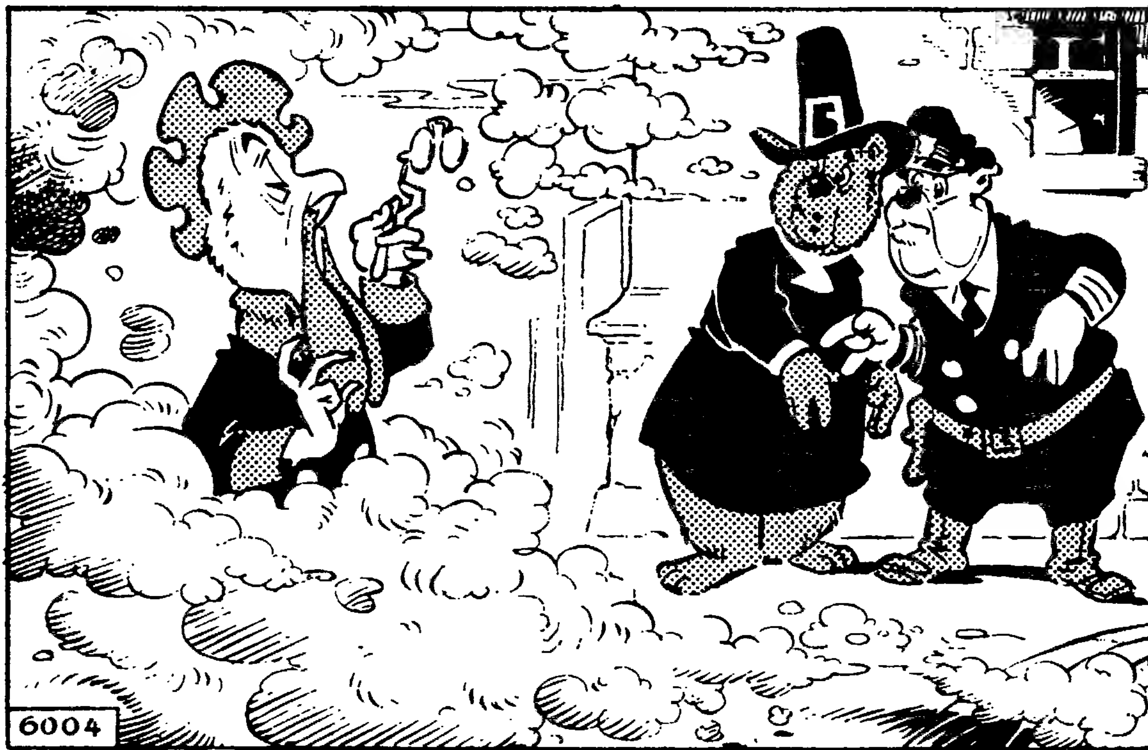
'De markies,' sprak hij. 'Wat bedoel je, Bommel? Waarom heb je zo'n feestpak aan? Wat is er aan de hand?'

'Ik ben een lid van de SOP,' verklaarde heer Ollie waardig. 'En dat daar is een Maanblaffer! Meet zijn driftgraad, commissaris, dan zult u het zelf zien.'

De hooggeplaatste ambtenaar aarzelde even. Maar de voorschriften van de burgemeester luidden dat de leden van de Sociale Ontwaak Partij de vrije hand hadden en dat de politie zijn volle medewerking moest geven.

'Ik denk er het mijne van,' prevelde hij, 'maar orders zijn orders!'

En met deze woorden ontwrong hij een rookbom aan zijn uniform en wierp die in de richting van de statig voortschrijdende edelman.

De rookbom kwam voor de voeten van de heer de Cantecler tot ontploffing en al spoedig was hij in dichte nevels gehuld.

'Par exemple!' prevelde de markies. 'Een walgelijk staaltje! De omgeving wordt steeds stuitender.'

Hij keek om en wierp door de smookflarden een misprijzende blik op zijn achtervolgers.

'Dacht ik het niet?' hernam hij met een droog kuchje. 'Straatschenders en politiebeambten, die één lijn trekken. Eh bien, het enige wat mij te doen staat is emigreren.'

'Hoort u dat?' fluisterde heer Ollie. 'Hij wil vluchten!'

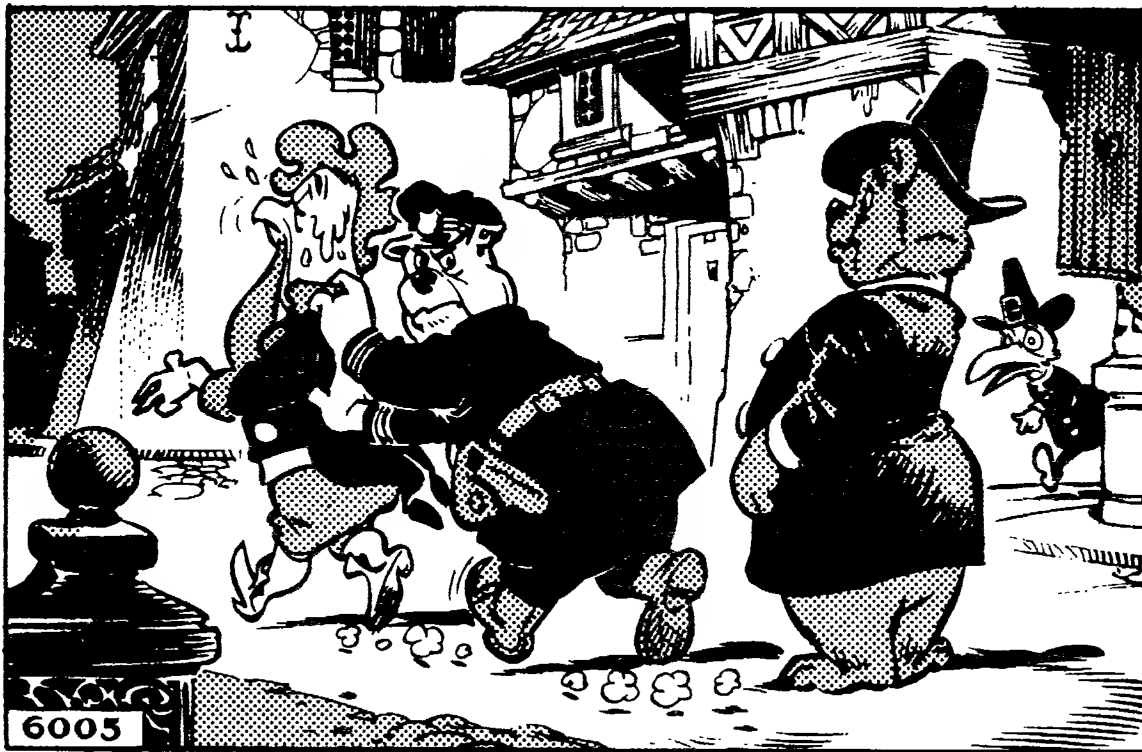
'Ja,' mompelde de commissaris. 'En zijn reactie is ook verdacht. Een lage driftgraad! Wie had dat kunnen denken? Hm, we zullen de proef nog even voortzetten.'

Met deze woorden haalde hij een flesje uit zijn zak, dat hij met een snelle beweging over de kruin van de markies uitkeerde. Doch deze pinkte slechts een straaltje uit zijn oog en vervolgde waardig zijn wandeling.

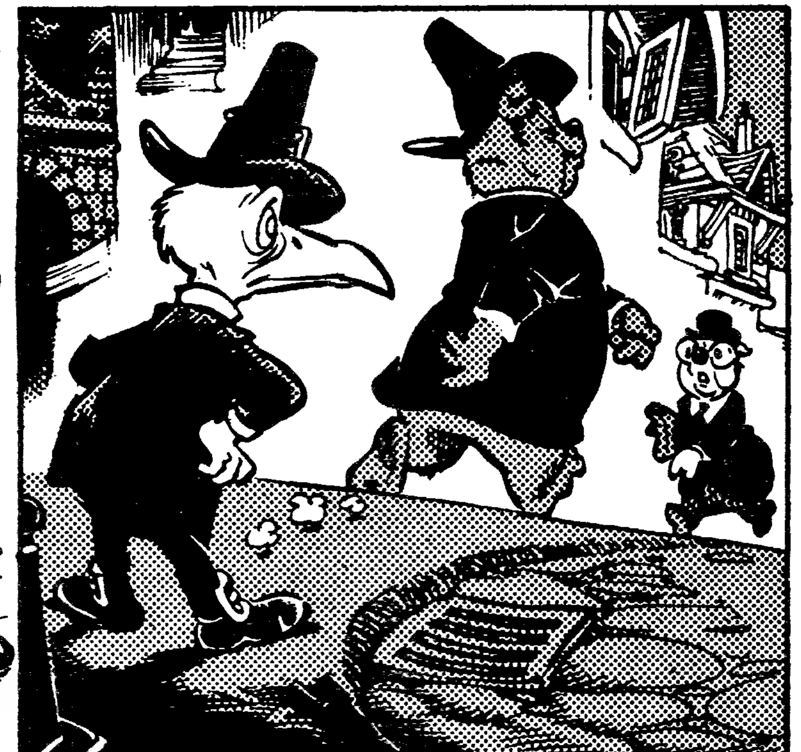
'Slijmjurk!' riep de commissaris Bas hem na. 'Moordenaar!'

De politiechef had de proeven goed in het hoofd, dat is duidelijk. Maar op de voortschrijdende edelman hadden ze geen uitwerking.

'Het grauw breekt los,' kon men hem horen mompelen. 'Fi donc, het riekt kwalijk.'

Doch nu schoot commissaris Bas toe om hem in de kraag te grijpen.

'U bent mijn arrestant,' verklaarde hij grimmig. 'Ik schat uw driftgraad ongeveer nul. Maar dat zullen de jongens van de kliniek wel nauwkeurig uitrekenen. In ieder geval is bewezen, dat u een Maanblaffer bent!'

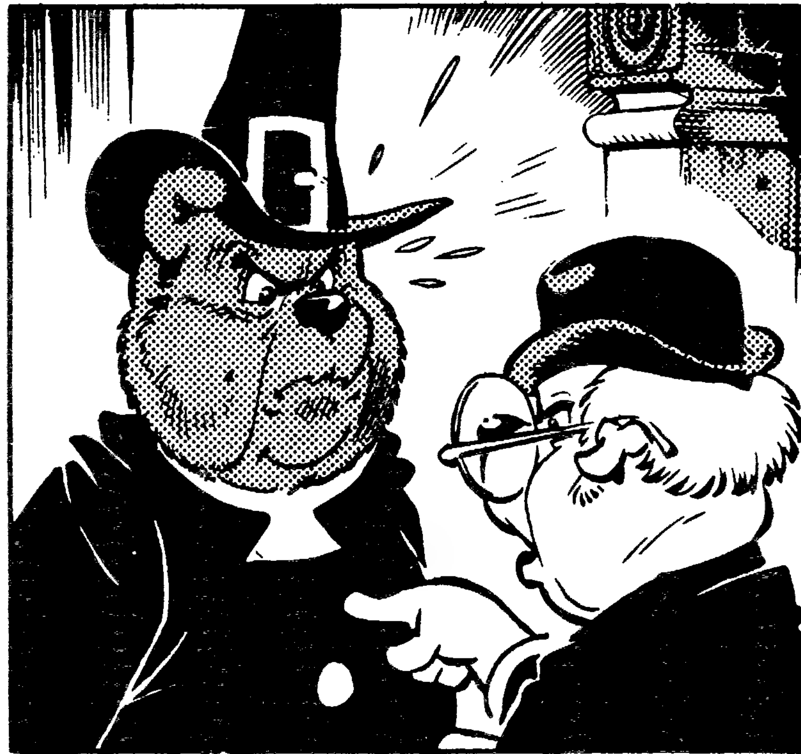
Hij verdween met zijn arrestant om een straathoek en nu trad er uit een zijsteegje een lid van de Sociale Ontwaak Partij te voorschijn.

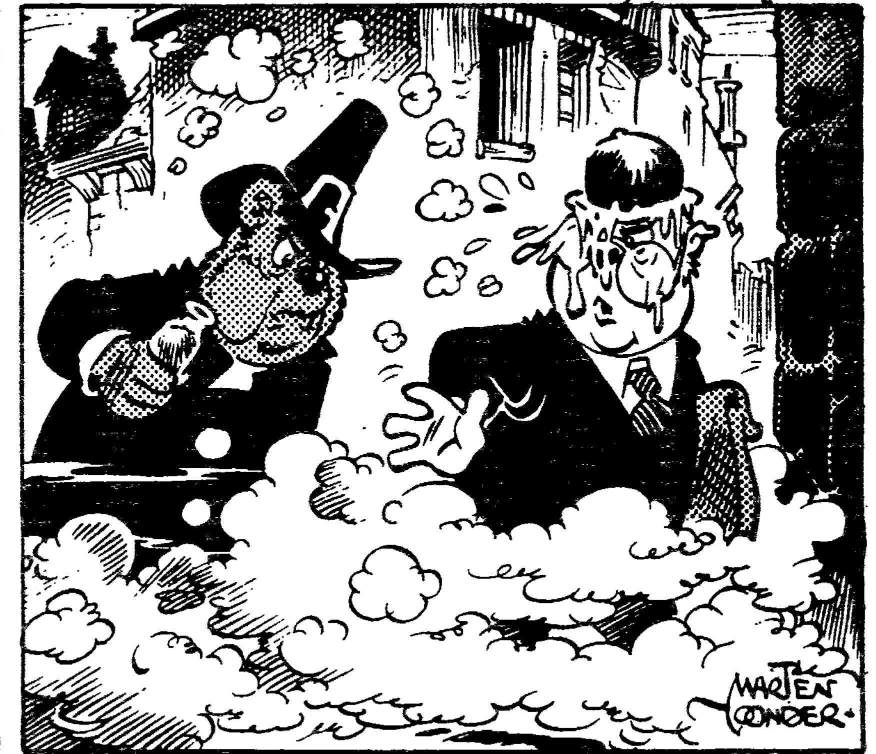
'Goed zo,' sprak het ventje. 'De Maanblaffers loeren overal. Men kan niet voorzichtig genoeg zijn. Soms vindt men ze op belangrijke posten. Goed zo. U bent nu zo ver, dat u zelf wel eens een driftgraad kunt meten. Hier zijn de middelen. Ga uw gang.' Zo sprekende diepte hij enkele rookbommen en een flesje uit zijn ruime zakken en overhandigde die aan de verraste heer Bommel.

'Kijk eens aan!' riep deze uit. 'Dat is nu precies waar iemand van mijn stand behoefte aan heeft om de misstanden uit de wereld te helpen. Zo kan er worden aangepakt, als u begrijpt wat ik bedoel! Weg met de Maanblaffers!'

Hij wandelde voldaan weg om zuiverend werk te gaan doen, en kwam zodoende de ambtenaar eerste klasse Dorknoper tegen.

Deze hield halt toen hij heer Ollie in het oog kreeg en fronste de wenkbrauwen.

'Het is goed, dat ik u toevallig tref,' sprak hij. 'Dat bespaart mij een gang. Hoe staat het met het schuurtje?'

'Het schuurtje?' herhaalde heer Bommel onthutst.

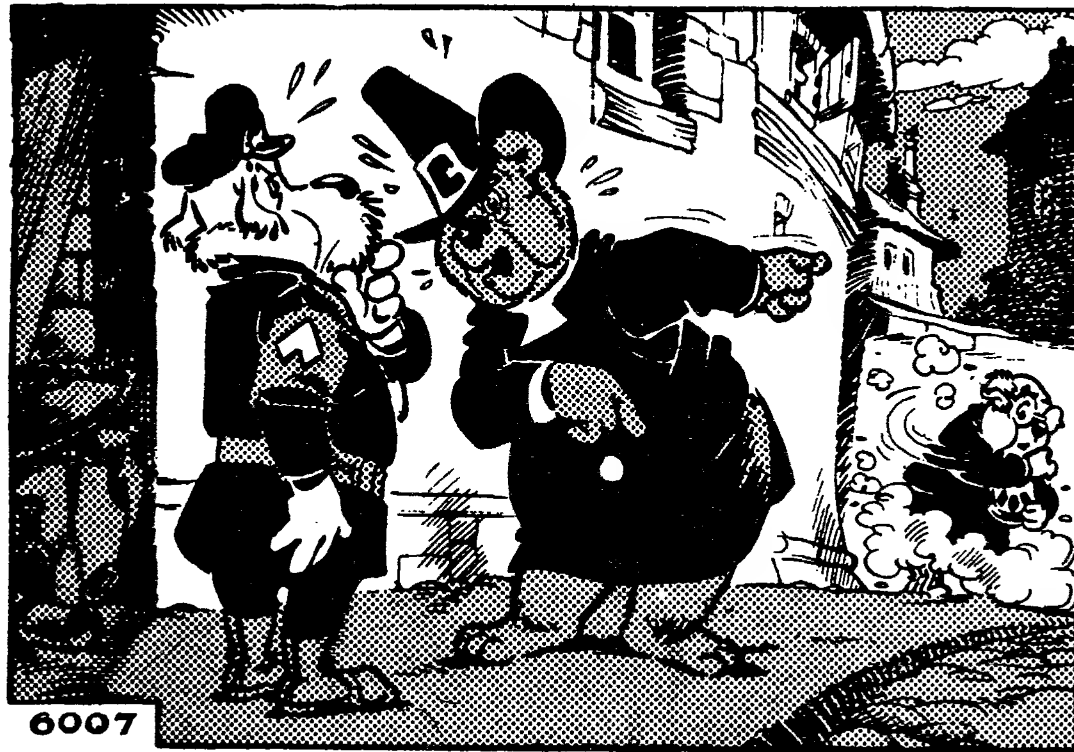
'Juist,' vervolgde de beambte. 'Het bouwwerkje, dat u wederrechtelijk hebt opgetrokken in uw tuin. Hebt u het reeds verwijderd? Zo niet, dan zal ik van overheidswege moeten ingrijpen. Maar ik regel het liever in der minne...'

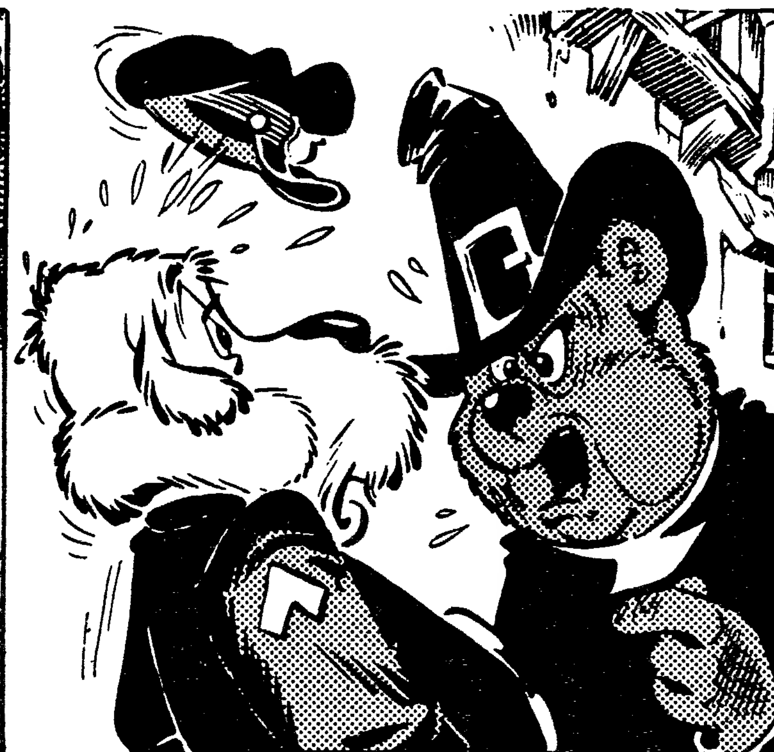
'In der minne?!' riep heer Ollie, die onder het luisteren rood was aangelopen. 'Niks in der minne!! Ik breek mijn eigen goeie schuur niet af, wat dacht je wel?! En overheidswege grijpt er ook niet in, daar zal ik voor zorgen! Wat denk je wel, moordenaar! Slijmjurk!'

Hij viste het flesje drab uit zijn zak en keerde dat bliksemsnel boven het hoofd van de ander uit, waarop hij in een vloeiende beweging de rookbom aan de voeten van de getroffen ambtenaar tot ontploffing bracht. Een kort ogenblik was de heer Dorknoper sprakeloos, doch hij herstelde zich snel.

'Dit zal u niet helpen,' verklaarde hij. 'Integendeel. U hindert een ambtenaar in de uitoefening van zijn functie! Ik zal het moeten aantekenen.'

'Teken maar!' riep heer Bommel grimmig. 'Ik heb je driftgraad door!'

Daarop liep hij met grote passen op een agent toe, die niet ver van daar het toneeltje met gemengde gevoelens had gadegeslagen.

'Arresteer die figuur daar!' sprak hij kort. 'Ik heb zojuist zijn driftgraad gemeten, en die is verdacht laag. Onder nul, als u begrijpt wat ik bedoel.'

De politiebeambte wierp een aarzelende blik in de richting van de heer Dorknoper, die temidden van rookslierten zijn hoed stond te reinigen.

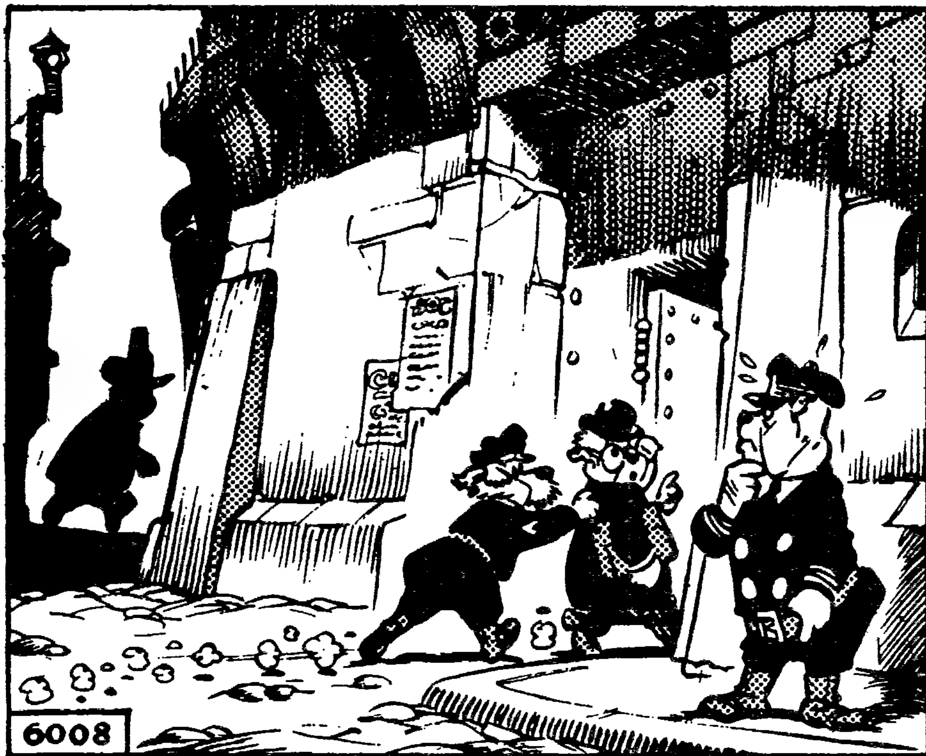
'Hm,' zei hij, 'dat kan ik toch niet zo maar doen? Die meneer is een ambtenaar eerste klasse...'

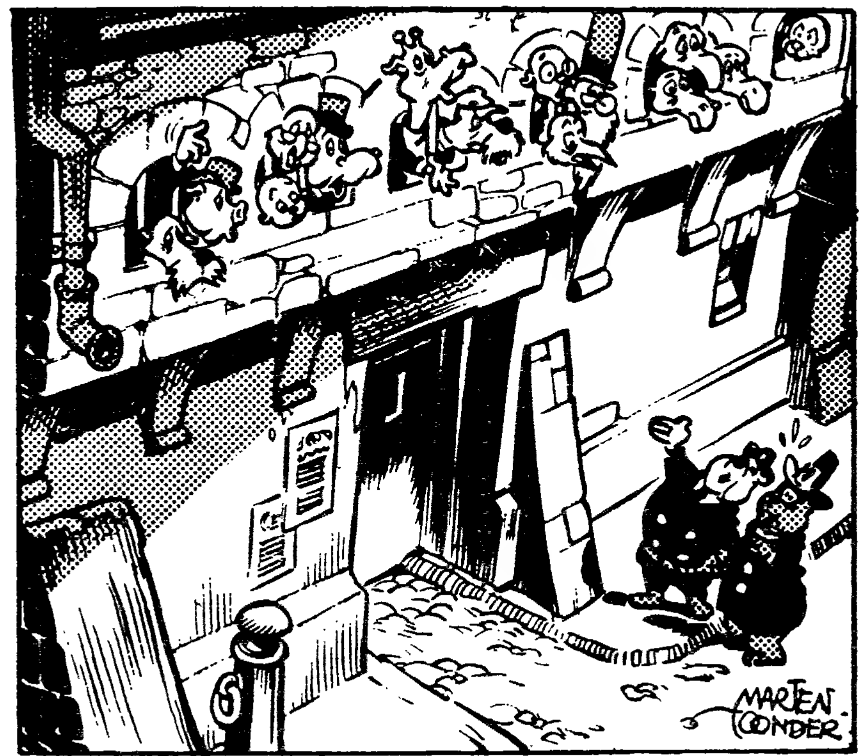
'Doe wat ik zeg!' hernam heer Ollie met opkomende toorn. 'Ik ben een erkend lid van de SOP, en hij daar is een Maanblaffer! Wacht eens, misschien ben je zelf wel... Wat let me, of ik ga jouw driftgraad ook eens even meten?'

Deze woorden brachten meteen beweging in de agent.

'Niet doen!' riep hij uit, terwijl hij haastig op de hooggeplaatste klerk toeliep. 'Niet doen! Mijn driftgraad wordt al zo vaak gemeten dat de dampen me op de maag zijn geslagen! Ik kan er helemaal niet tegen!'

'Goed,' hernam heer Bommel, de armen kruisend. 'Ik zal dit keer uw slap gedrag door de vingers zien. Maar dan nu ook fors aangepakt! In het cachot met die moordenaar!'

Zo werd de heer Dorknoper dus ook naar de stadsgevangenis gebracht. Het hielp hem niet, dat hij ontkende een Maanblaffer te zijn, en ook commissaris Bulle Bas, die bij de ingang van het sombere gebouw stond bood hem geen bijstand.

'Kalm nu maar,' sprak de politiechef. 'Wij, van de politie, doen alleen maar onze plicht.'

'Dat mag ik horen,' zei heer Bommel, die het groepje gevolgd was om te kijken of het opsluiten wel goed verliep. 'We moeten allemaal onze plicht doen. Het is wel hard werken en goed uitkijken, maar het is een mooie taak!'

'Ja, ja,' gromde de commissaris nors. 'Het is anders wel eigenaardig hoeveel Maanblaffers er eigenlijk altijd hebben rondgelopen!'

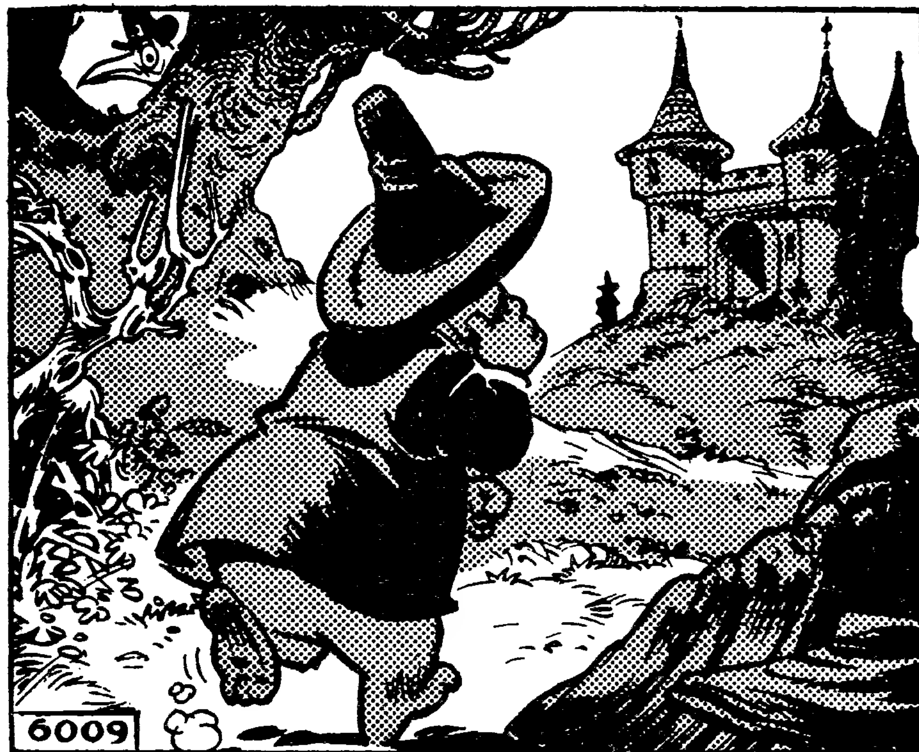
'Hoezo?' vroeg heer Ollie onthutst. 'Wat bedoelt u?'

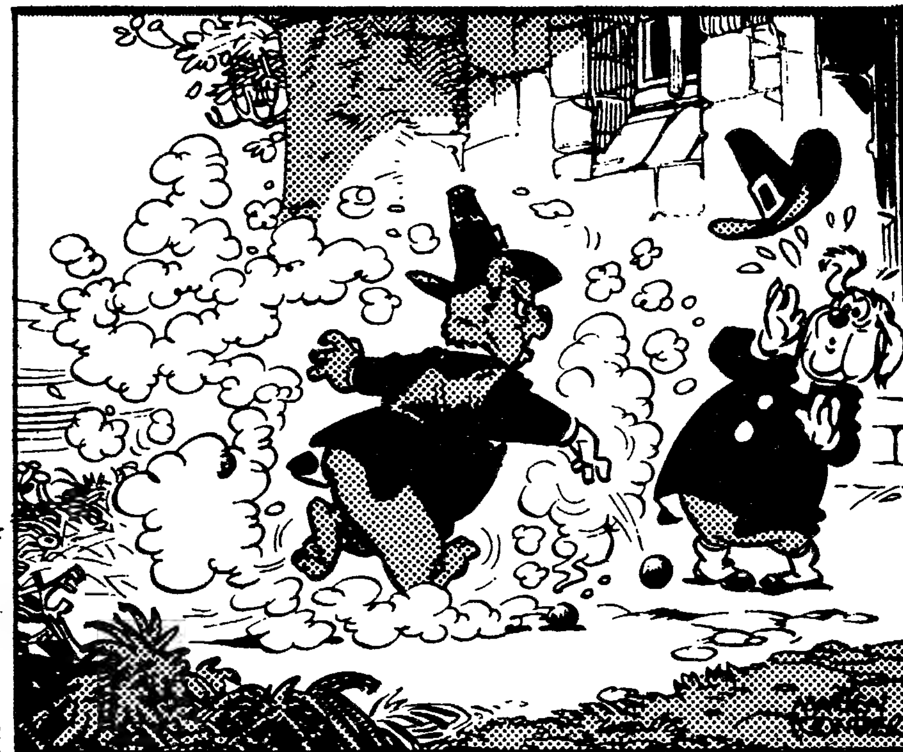
'Kijk zelf maar,' hernam Bulle Bas, naar boven wijzend. 'We zitten overvol door het harde werken van de Sociale Ontwaak Partij. Waar dat heen moet weet ik niet.'

Heer Bommel wierp een blik naar de getraliede vensters waaruit een benauwd geroep naar buiten drong en hij zakte een weinig ineen.

'Erg vol,' gaf hij bedremmeld toe. 'En toch... krachtig aanpakken is het enige... De Maanblaffers zijn een groot gevaar, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik ben gewaarschuwd. Hoewel...'

Zijn stem stierf weg in een toonloos gemompel, en hij liep haastig verder.

Toen heer Ollie over de landweg liep, die naar Bommelstein voerde was zijn houding gebogen.

'Er zijn wel erg veel Maanblaffers,' sprak hij peinzend tot zichzelf. 'De gevangenis is er vol mee. Wie had dat kunnen denken? Zou soms... Maar nee, er zijn zo veel hoogstaande lieden lid van de Sociale Ontwaak Partij. En die kunnen niet allemaal ongelijk hebben...'

Zo denkende was hij voor de ingang van zijn huis aangekomen, en daar bleef hij verrast staan toen hij de bediende Joost ontwaarde.

'Wat betekent dat?' riep hij uit. 'Wat heb je nu aangetrokken?'

'Ik ben ook lid van de SOP geworden,' verklaarde de knecht. 'En nu zou ik met uw goedvinden een kleine proef willen nemen.'

Zo sprekende wierp hij een bommetje aan de voeten van zijn werkgever, terwijl hij tegelijkertijd een flesje te voorschijn bracht.

Heer Bommel wachtte echter niet op verdere daden. Bliksemsnel greep ook hij een rookbommetje, en wierp dat naar zijn bediende, zodat een dichte smookontwikkeling de beide figuren al snel aan het oog onttrok.

'De brutaliteit!' stamelde heer Ollie hoestend door de mistflarden. 'Het idee! Maar als je denkt, dat het personeel driftgraden mag gaan meten vergis je je! De enige die dat doen mag is een heer van mijn stand!'

Hij zweeg even wegens ademnood, maar toen de voorjaarswind de dampen had meegevoerd hernam hij toornig: 'Wat mankeert je? Waar is je eerbied voor de werkgever, die je jarenlang de hand boven het hoofd gehouden heeft, als je begrijpt, wie ik bedoel? Mijn driftgraad is door hoogstaande wetenschappelijke lieden gemeten, maar hoe staat het met jou?'

Het was duidelijk, dat Joost geschrokken was van zijn eigen vrijmoedigheid. Hij deinsde met de hoed in de hand achteruit en het viel hem zwaar een weerwoord te vinden.

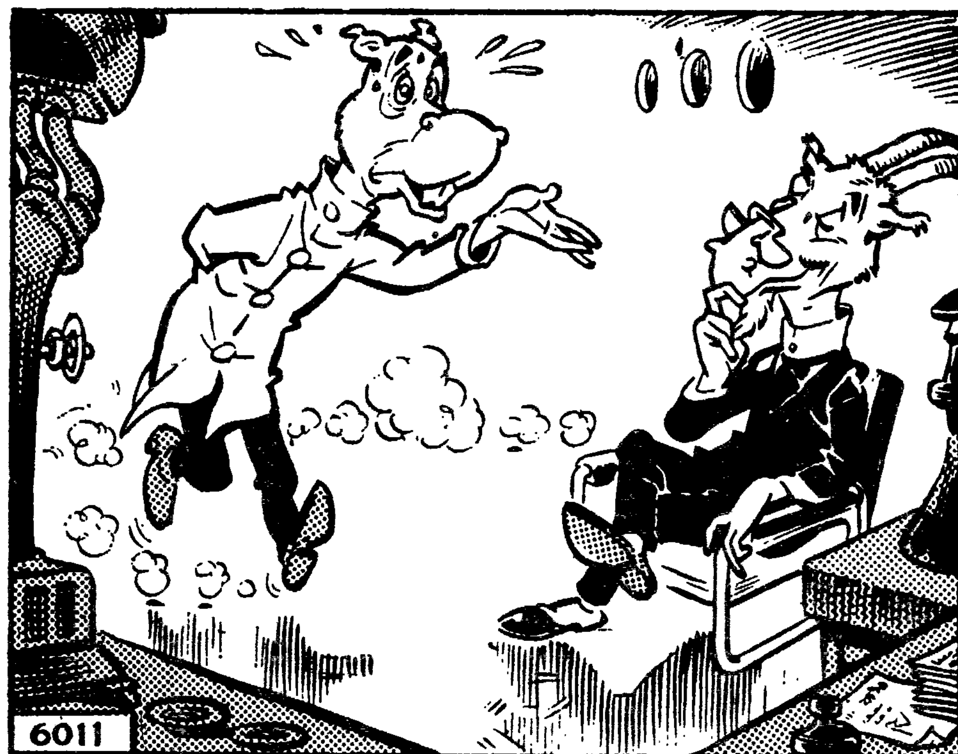
'D-de m-maanblaffers loeren overal!' prevelde hij met bevende wangen. 'En d-daarom d-dacht ik, met uw welnemen natuurlijk, ik d-dacht, dat ik misschien zo impertinent mocht zijn, wanneer u mij toestaat…'

'Nee,' donderde heer Bommel, 'dat doe ik niet!' Voordat hij verder kon gaan werd hij gestoord door twee leden van de Sociale Ontwaak Partij, die hem op de schouder tikten.

'Goed zo!' spraken ze. 'De Maanblaffers loeren overal. Zelfs in onze eigen gelederen. Men kan niet voorzichtig genoeg zijn, ze vermommen zich goed! Maar gelukkig hebben we dit nu net eens gezien.'

Zo sprekende namen ze de ontstelde knecht in hun midden en voerden hem de weg af, die naar de stad leidde.

Heer Ollie keek ze na, totdat ze over een heuvel verdwenen waren, en neerslachtigheid maakte zich van hem meester.

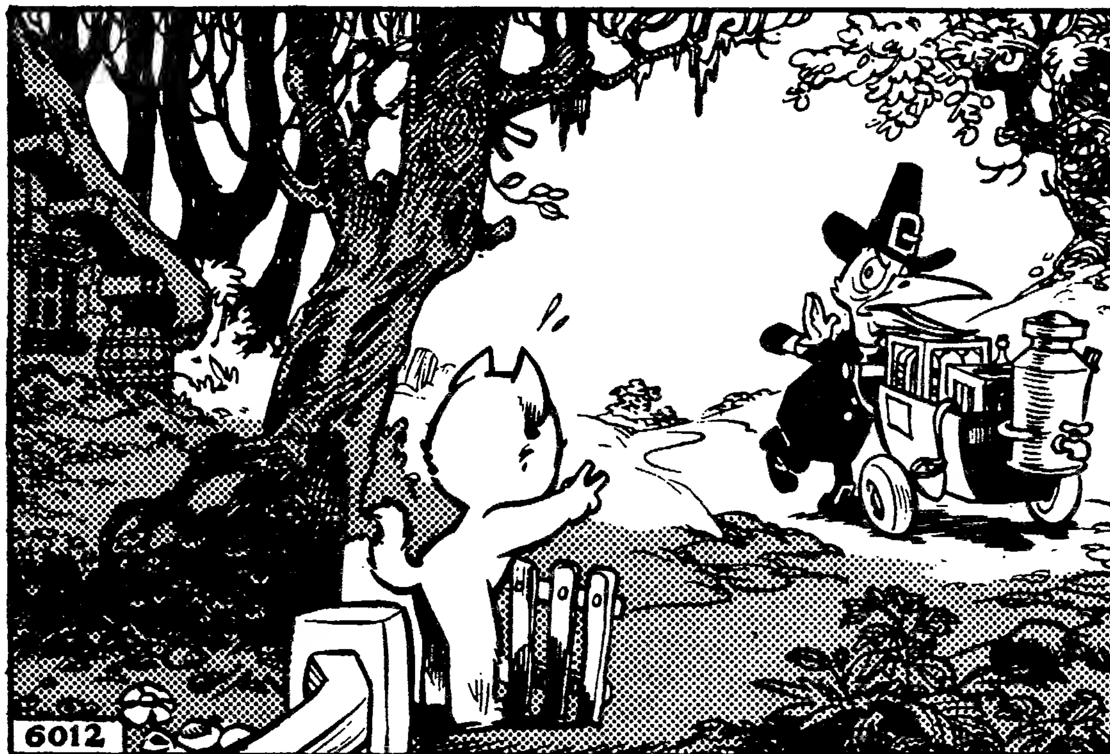
In de kliniek van de heer Zielknijper heerste een stilte, die slechts verbroken werd door de gejaagde voetstappen van de onderzoeker zelf. Gedreven door zorgelijke gedachten bewoog hij zich nerveus door zijn ontsmette ruimte, terwijl hij prevelde: 'Waar moet dat heen? De halve stad zit in de gevangenis, en nu worden er zelfs al leden van de SOP opgebracht!'

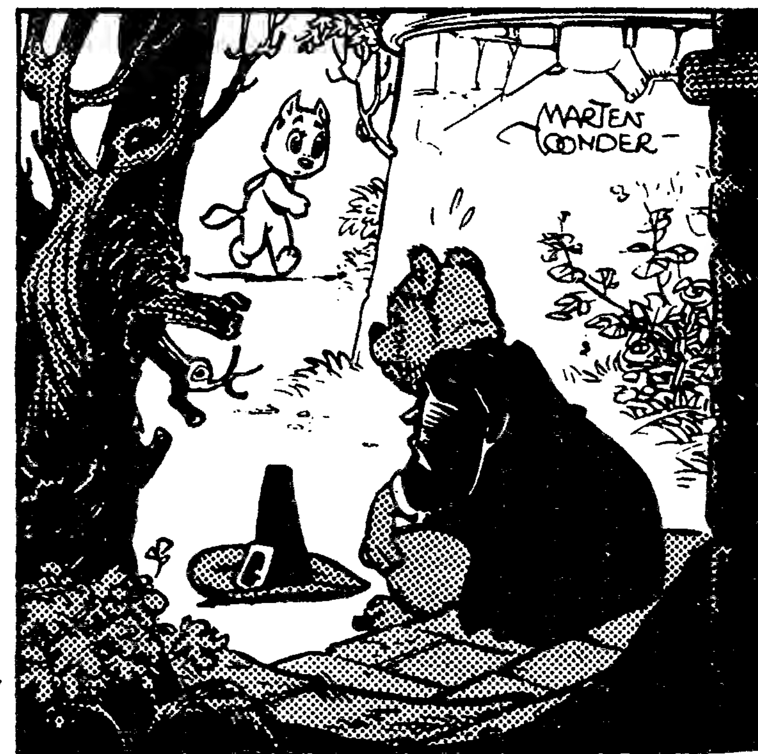
'Kalmte, mijn waarde,' sprak professor Sickbock, die de gangen van de overspannen zielkundige glimlachend gadesloeg. 'Kalmte. Dit alles leidt immers tot een mooi doel? De bevolking zuivert zichzelf, nu wij de zuiverende formule hebben vastgesteld door het meten van de driftgraden! U zult eens zien welk een rust er nu over de stad zal nederdalen!'

De ander hield de pas in en keek de spreker met holle ogen aan. 'Maar hoe moet het nu met de scholen en de bedrijven?' riep hij handenwringend uit. 'De fabrieken en de kantoren raken ontvolkt! Ik ben bang, dat deze beweging mij uit de hand is gelopen; er zijn veel meer Maanblaffers, dan ik aanvankelijk dacht!'

'Geen nood,' hernam de geleerde sussend. 'De opengevallen plaatsen worden door bevoegde krachten ingenomen, daar sta ik borg voor.'

Dat was waar. Het stadsbeeld van Rommeldam vertoonde het gewone levendige beeld, dat alleen iets ordelijker was dan gewoonlijk. Dat kwam omdat alle voorbijgangers uit leden van de Sociale Ontwaak Partij bestonden.

De volgende morgen stond Tom Poes voor zijn witgeverfde hek en wenkte de melkboer, die juist passeerde.

'Twee flessen,' riep hij.

Doch de aangesprokene wuifde afwerend zonder zijn voertuig tot stilstand te brengen.

'Dat gaat niet langer,' sprak hij met dorre stem. 'Bent u een Maanblaffer of bent u het niet? Aan niet-partijleden wordt niet meer geleverd.'

Hij verdween bij een wegkromming uit het gezicht en Tom Poes had het nakijken.

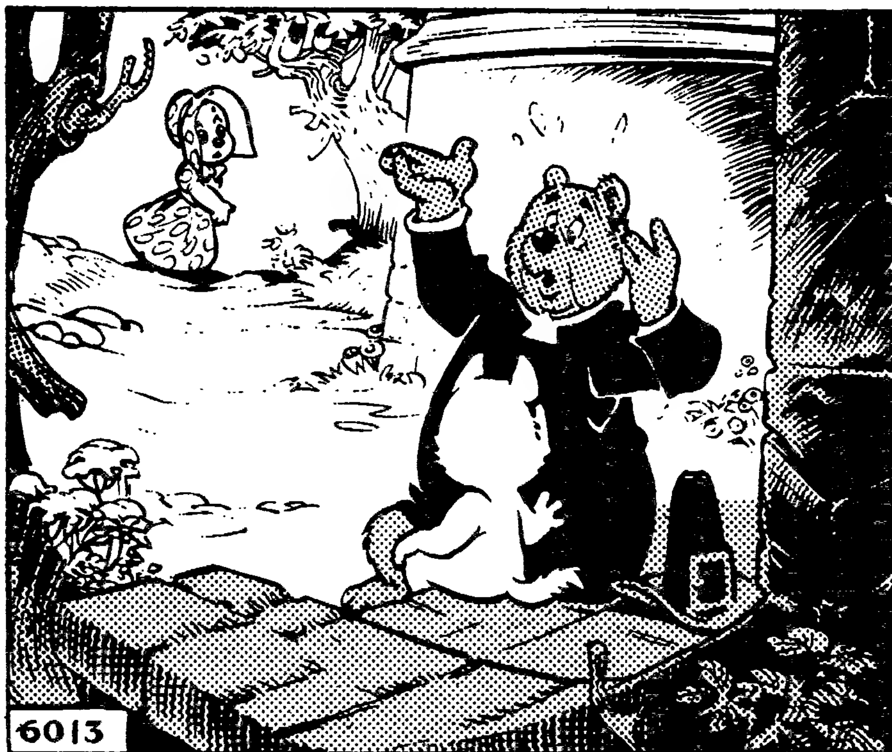
'Geen melk vandaag,' zei hij bekommerd tot zichzelf. 'Hm, ik zal naar Bommelstein gaan om daar wat te lenen. Maar het is toch wel een vervelende toestand.'

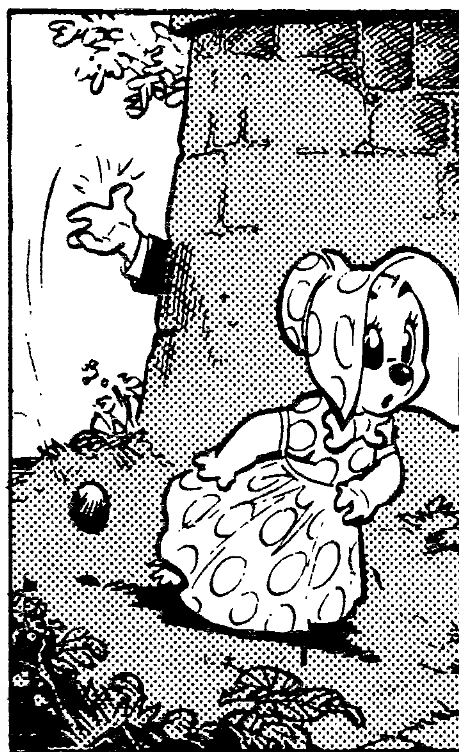
Hij ging op weg, maar hoewel het fraai lenteweer was, voelde hij zich bedrukt.

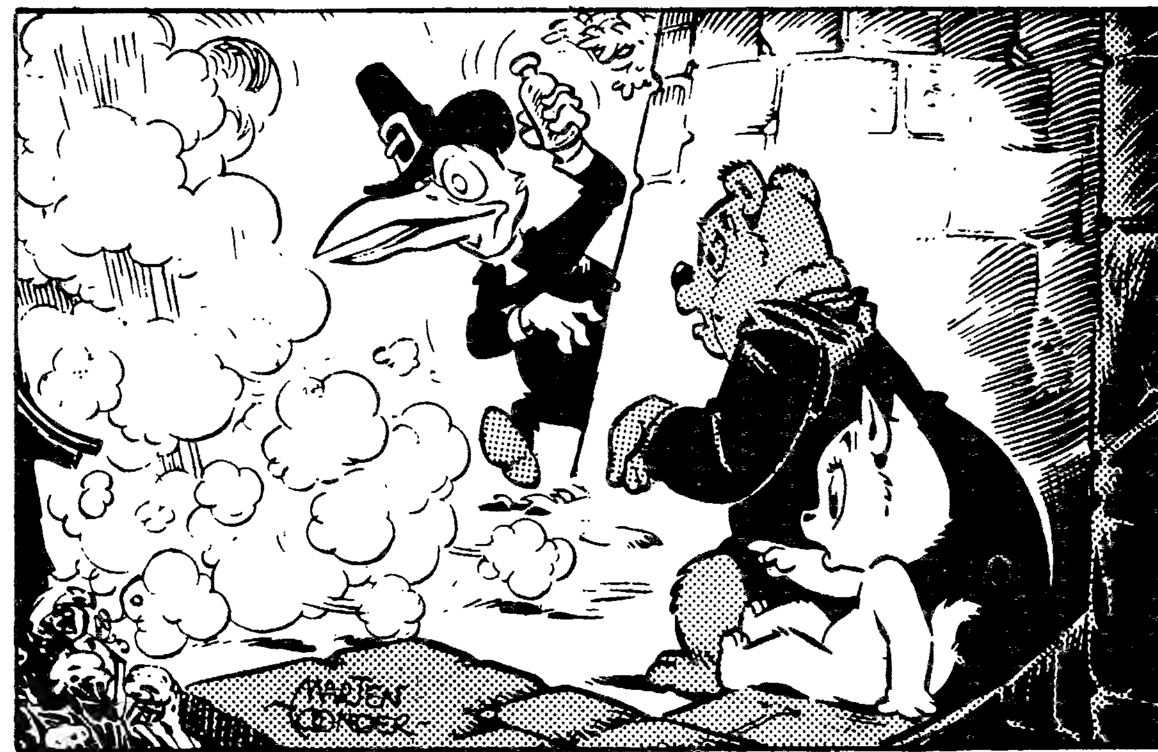
'Het gaat niet alleen om die melk,' dacht hij. 'De hele toestand met die Maanblaffers bevalt me niet; en die SOP-lieden hangen me de keel uit. Er moet een einde aan komen, want ik heb zo het idee, dat het gevaarlijk is. Alleen weet ik nog niet, wat er precies aan de hand is.'

Intussen had hij heer Bommel, die gebogen op zijn stoep zat, in het oog gekregen.

'Maanblaffers loeren overal,' hoorde hij hem mompelen. 'Zelfs Joost heeft mij jarenlang omgeven met spionage en duistere bedoelingen en een te lage driftgraad. Hij had mij wel kunnen vergiftigen! Maar hij heeft het niet gedaan en nu vraag ik mij af, wat ik eigenlijk bedoel.'

Tom Poes ging naast hem zitten en schudde het hoofd.

'Het is allemaal onzin,' zei hij. 'Er moet een einde aan komen.'

'Onzin?' riep heer Ollie uit. 'Er moet toch orde zijn? Op alle gebieden zien we onrust en rare toestanden. Er moest iets gedaan worden, want anders gaan we naar een chaos. Daarom ben ik lid geworden van de Sociale Ontwaak Partij. Terug naar de prettige rustige tijden, die mijn goede vader zo mooi beschrijven kon. Maar nu… ik bedoel: wij van de SOP, als je begrijpt wat ik bedoel…'

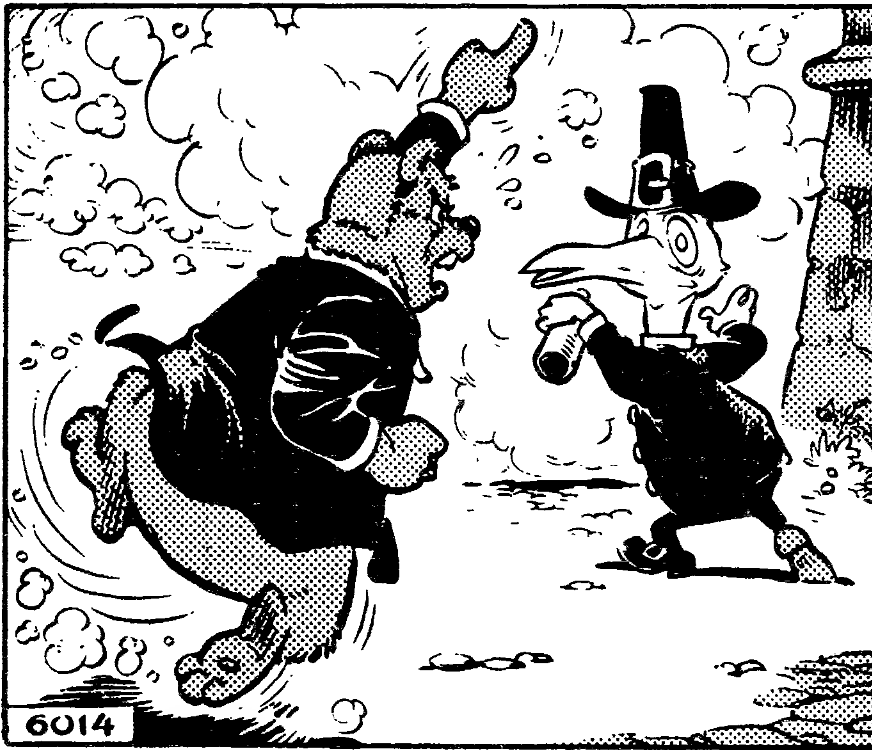
Hij werd in zijn vertoog gestoord door de nadering van zijn buurvrouw, juffrouw Doddel.

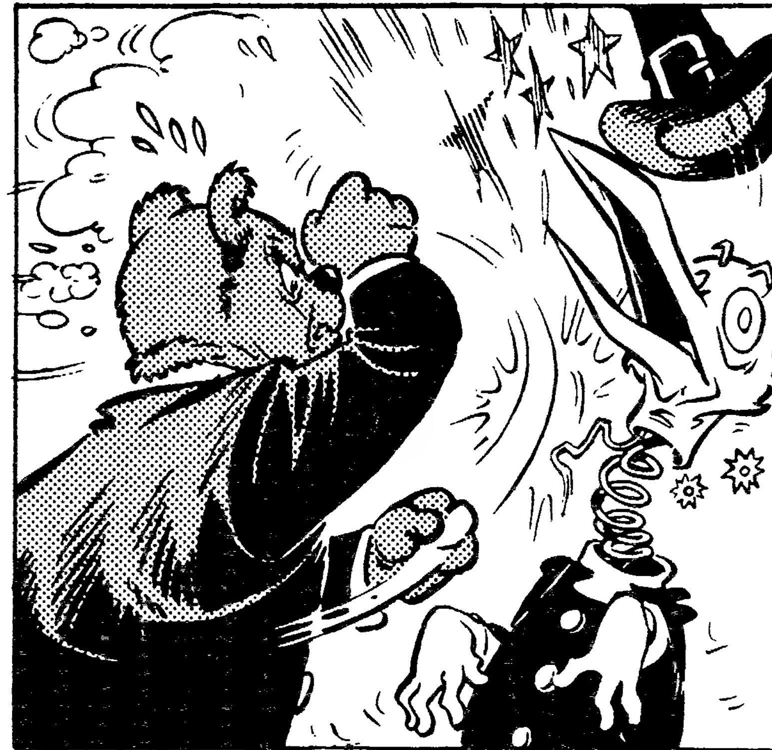
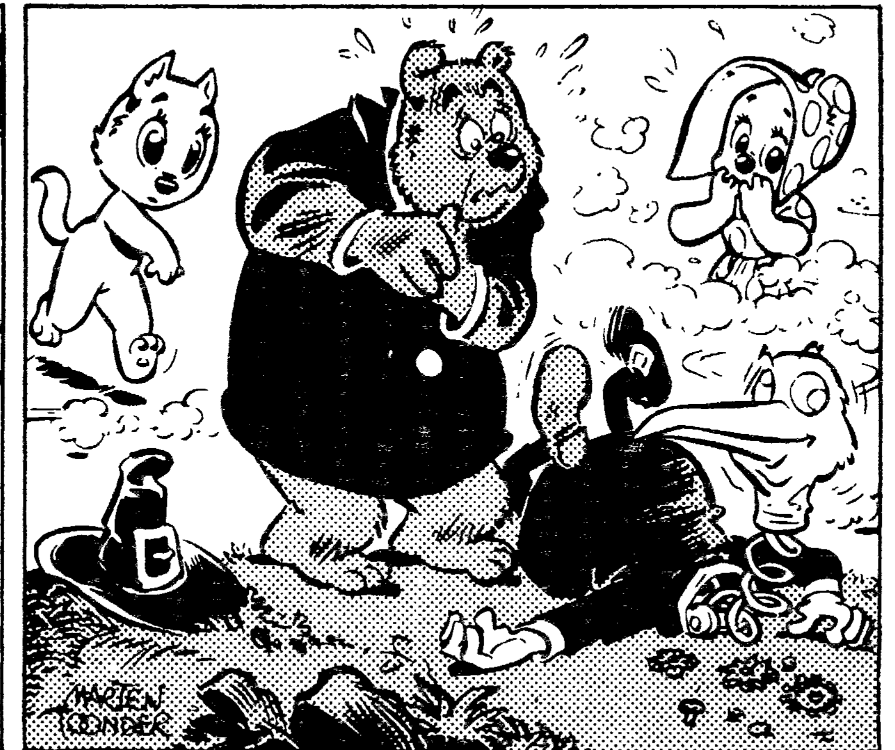
'Heb je een flesje melk voor me, Ollie?' vroeg ze reeds van verre. 'De melkboer wilde me niet meer leveren omdat ik geen lid van de SOP ben.'

Deze woorden schokten heer Bommel. Hij wilde een hoffelijk antwoord geven, maar nu werd hij een hand gewaar, die vanachter de toren een bolvormig voorwerp naar zijn buurvrouw wierp.

'Pas op!' riep hij nog; maar het was reeds te laat. Het bolletje kwam tot ontploffing en onttrok het vrouwtje door een dicht rookgordijn aan het oog.

'Even de driftgraad van de dame meten!' riep het SOP-lid, dat nu van achter het metselwerk te voorschijn sprong. 'Is zij een Maanblaffer of is zij het niet? Dat is de vraag!'

Heer Bommel sprong trillend van toorn overeind.

'Dit gaat te ver!' riep hij uit. 'Zo behandelt men geen dame; Ontwaak Partij of niet!'

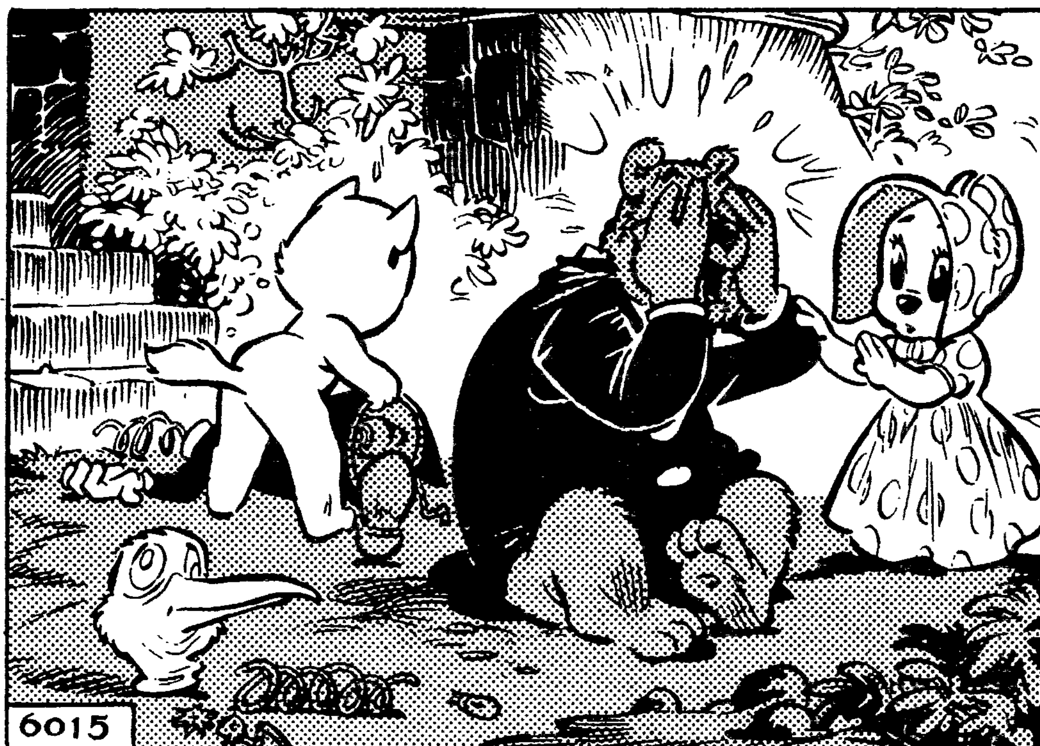
Met deze woorden gaf hij het onthutste SOP-lid een kaakslag, die hol door het lentelandschap galmde. De gevolgen waren verschrikkelijk; niet alleen vloog de hoed de ongelukkige van het hoofd, doch ook de kop schoot hem van de romp.

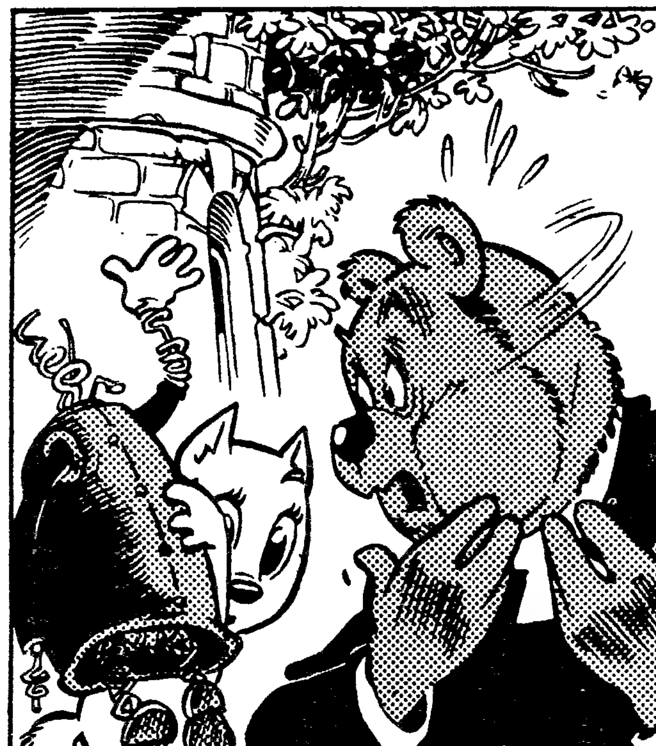
Hij stortte dan ook met een doffe klap ter aarde en terwijl zijn hoofd met een wezenloze glimlach op een stalen veer heen en weer wiegde rolde er een groot aantal schroefjes en radertjes uit zijn boord.

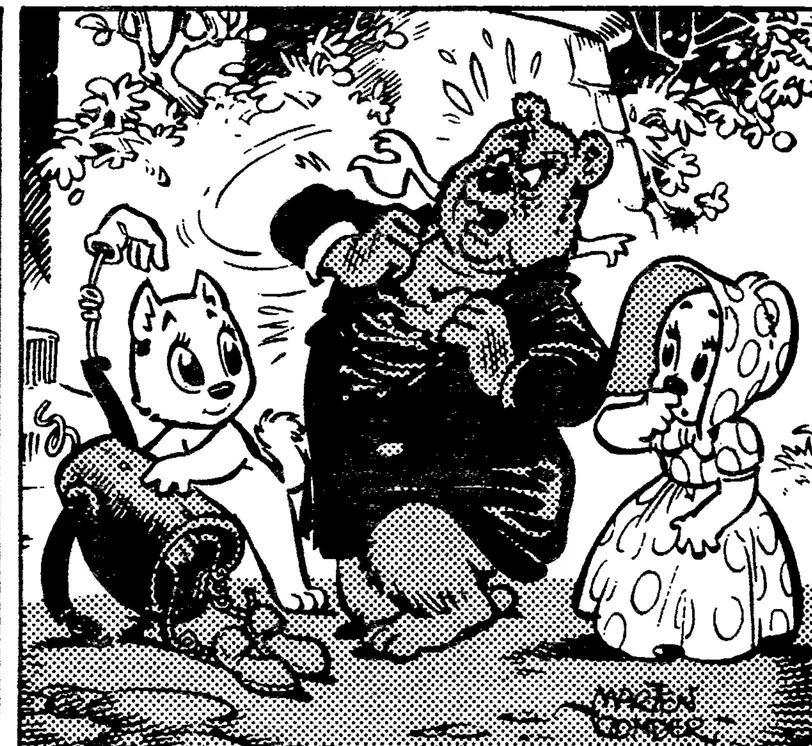
Het voorjaarswindje joeg de laatste dampen uiteen, zodat ook juffrouw Doddel een duidelijk beeld van het gebeurde kreeg en Tom Poes rende verbaasd nader.

'Natuurlijk!' riep hij uit. 'Dat hadden we kunnen weten, heer Ollie!'

Heer Bommel gaf geen antwoord. Hij stond handenwringend naar de verslagene te kijken en een doffe zucht ontsnapte hem. 'Hoe vreselijk!' stamelde hij. 'De kracht van een heer is iets verschrikkelijks! Wat heb ik gedaan? Zo'n jong leven, in de knop gebroken...'

‘Trek het je niet zo aan, Ollie,’ zei juffrouw Doddel troostend. ‘Het was zijn eigen schuld. Zo’n ongemanierd iemand, he? En jij was echt ridderlijk hoor! Enig, zoals je het voor mij opnam!’

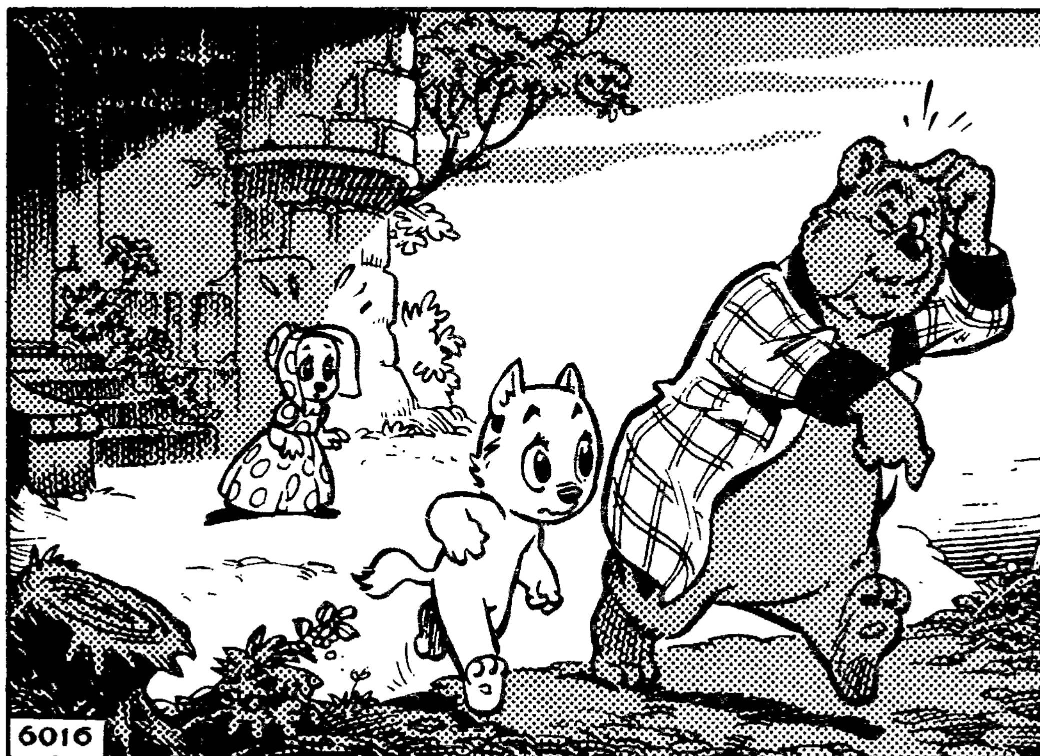
Tom Poes had zich intussen over het getroffen SOP-lid heen gebogen en ontdeed het met vlugge beweging van kleding en hoofd, zodat hij alleen de romp overhield.

‘Kijk eens, heer Bommel!’ zei hij, terwijl hij deze resten omhoog hield.

De aangesprokene liet de handen zinken en staarde bevreemd naar de stalen veren, die zachtjes in de lentewind heen en weer bewogen.

‘Gewoon een soort robot,’ hernam Tom Poes. ‘Er zitten een paar geluidsbandjes in; van die hele kleine, u weet wel. Daarom zeggen deze figuren alsmaar dezelfde dingen. En voor de rest bewegen ze door een soort radiografische besturing in hun hoed.

‘Besturing in hun hoed?’ herhaalde heer Ollie verbouwereerd. ‘M-maar dan… dan is het dus niet een ècht iemand, die ik in mijn toorn geveld heb, als je begrijpt wat ik bedoel. Dan is het dus machinaal! Aha, net wat ik al dacht. Maar ik zal ze weten te vinden! De kracht van een heer is iets verschrikkelijks.’ Zo sprekende rees hij overeind en rukte zich de zwarte jas van de romp, gereed tot grote daden.

‘Komaan,’ sprak hij, ‘we gaan het hoofdkwartier zoeken! Volg me, jonge vriend. Goede dag, mevrouw, tot ziens.’

Hij begon met grote passen de weg af te lopen, in de richting die naar het bos voerde en Tom Poes volgde hem verbaasd.

‘Waar gaan we heen?’ vroeg hij.

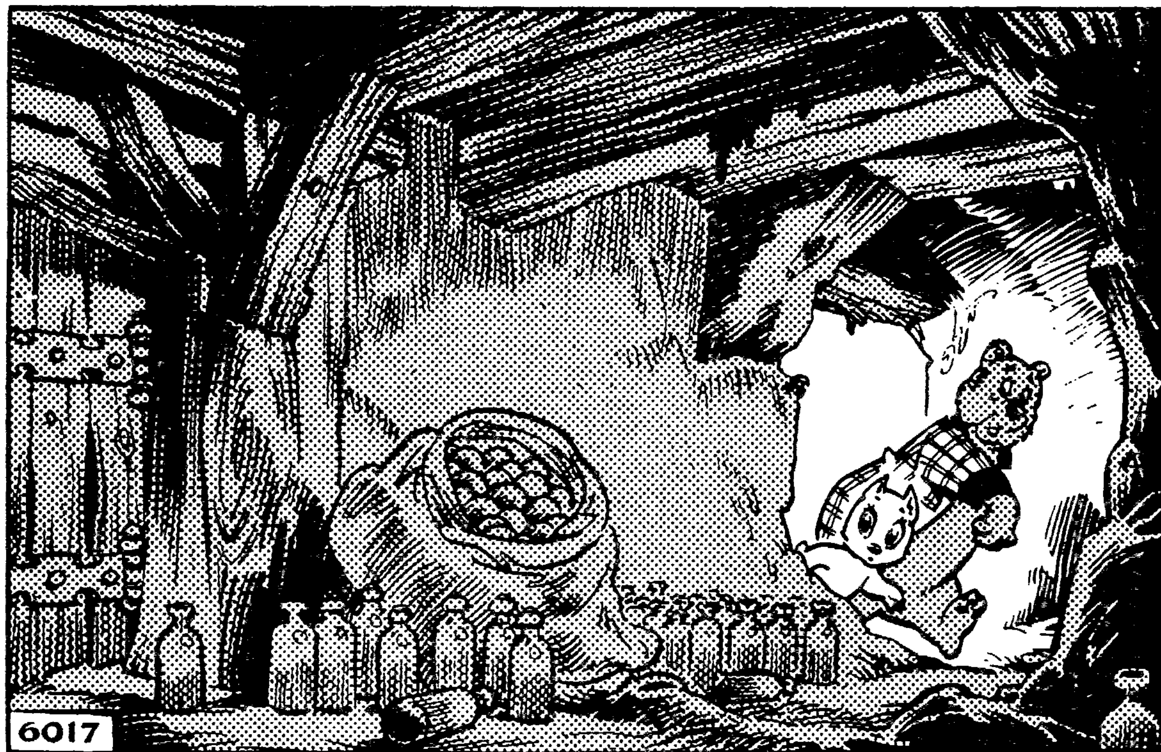
‘Laat dat maar aan mij over,’ zei heer Bommel. ‘De eerste keer dat ik deze Soppers ontmoette was in het woud. Ze zaten toen op een open plek, die ik me nog zeer goed herinner. Een Bommel heeft een oog voor die dingen. Nou, op die plek zal wel een spoor te vinden zijn, dat naar hun hoofdkwartier voert. Ze zullen er van lusten, allemaal!’

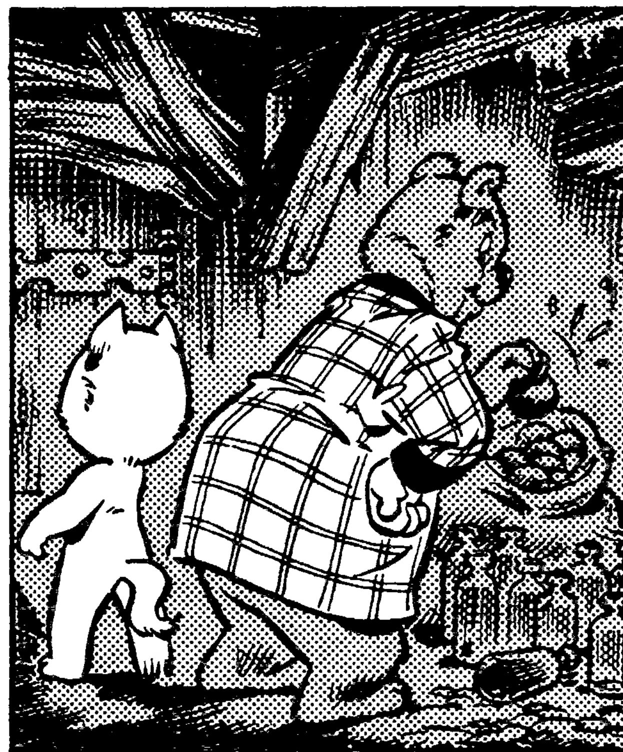
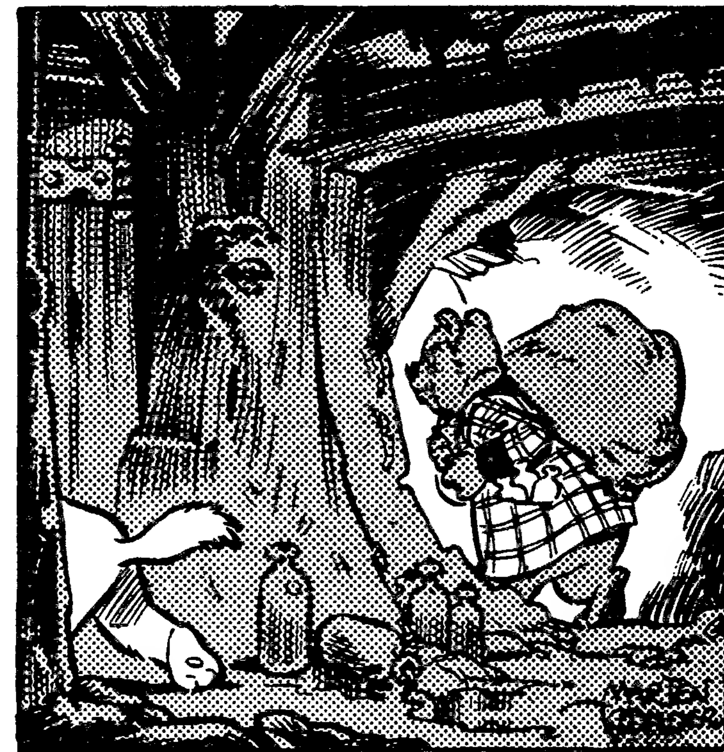
‘Wie zal er van lusten?’ vroeg Tom Poes. ‘Als dit allemaal robots zijn moeten we degenen hebben, die hier achter zitten, lijkt me.’

Heer Ollie gaf geen antwoord. Hij was blijven staan en keek zoekend rond.

‘Hier moet het zijn,’ mompelde hij. ‘Op deze open plek heeft een vuurtje gebrand, en het enige wat wij nu moeten doen is een spoor zoeken, dat naar het hoofdkwartier leidt. Als we nu eens te werk gaan… Hm, hoe doen we dat, bedoel ik?’

‘Hier is een soort uitgraving,’ zei Tom Poes. ‘Achter u.’

Heer Bommel wierp een blik op de uitholling, die Tom Poes aanwees en zonder verder beraad stapte hij er naar binnen.

'Juist,' sprak hij, 'net wat ik dacht. Een hol. Hier heeft de Sociale Ontwaak Partij zijn hoofdkwartier, zie je wel? Er liggen allerlei instrumenten om de driftgraad te meten!'

Hij wees op een zak vol rookbommen en flesjes drab, die de bodem bedekten, en een tevreden glimlach krulde zijn lippen.

Maar Tom Poes nam niet zo gauw genoegen met de toestand. 'Ja,' zei hij, 'dit is het hoofdkwartier. Maar wat schieten we daar nu mee op? Zijn alle Soppers robots, of niet? En als ze het wel zijn, wie heeft ze dan gemaakt? Trouwens, we weten niet eens wat er met die Maanblaffers aan de hand is!'

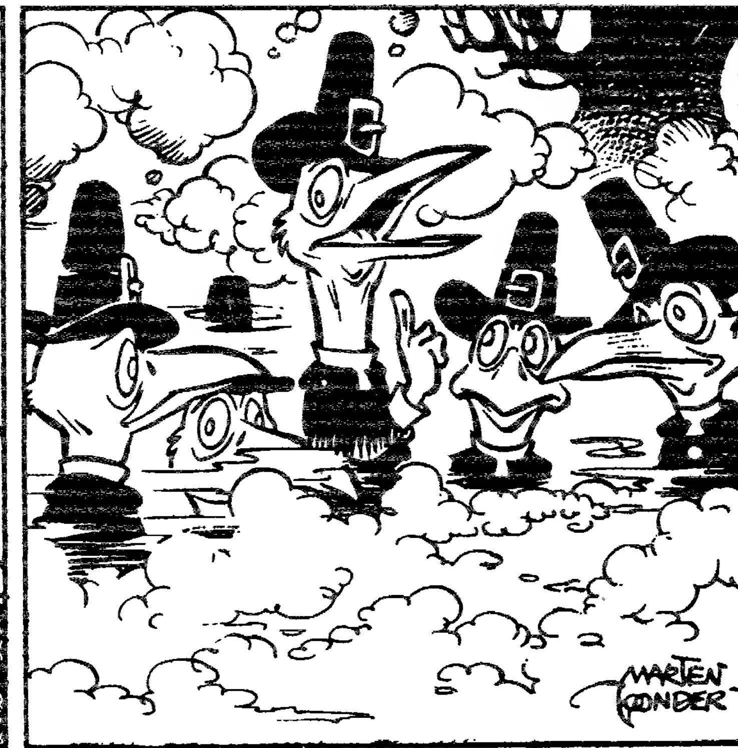
'Je zeurt,' hernam heer Bommel, een rookbom ter hand nemend. 'Ik heb genoeg van de SOP-beweging, en ik ga ze ontmaskeren. En over Maanblaffers wil ik niets meer horen. Mijn maat, als heer en als Bommel is vol, als je begrijpt wat ik bedoel!'

Met deze woorden hees hij de zak op zijn rug, propte de zakken vol met flesjes en begaf zich vastberaden naar de uitgang om aan zijn zuiverend werk te beginnen. Tom Poes bleef echter achter.

Hij had in de wand een deurtje ontdekt en besloot om te gaan kijken waartoe dat toegang gaf.

'We moeten weten, wat er achter zit,' dacht hij. 'Want anders kunnen we er nooit een einde aan maken.'

Toen heer Bommel naar buiten wilde stappen, merkte hij tot zijn verrassing, dat een groepje leden van de SOP op de open plek aan het vergaderen was.

Ze zaten om een vuurtje geschaard, juist zoals hij ze de eerste keer had aangetroffen, en een van hen voerde het woord.

'De Maanblaffers zijn overal!' sprak hij. 'Pas op. Ze vermommen zich goed, en soms vindt men ze op belangrijke posten. Men kan ze herkennen aan hun... aan hun... rrt, zzz...'

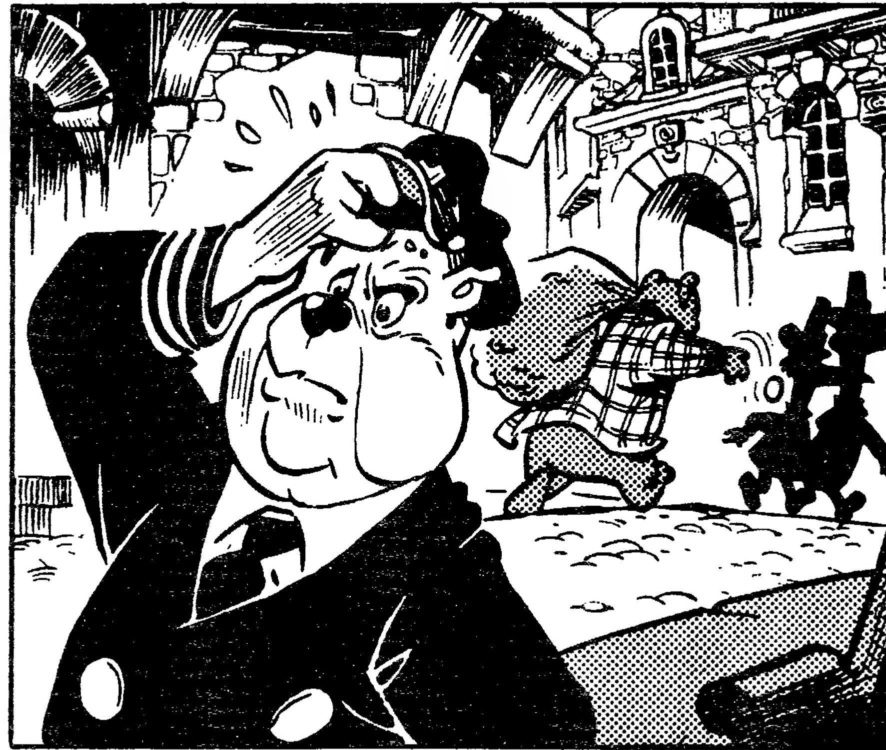
'Zijn geluidsbandje is een beetje afgelopen,' prevelde heer Ollie. 'Wacht, ik zal hem wat te denken geven!'

Hij greep een rookbommetje uit zijn zak, die hij over de schouder droeg, en wierp die in de kring. Het akelige voorwerp doofde het vuurtje in een dichte rookontwikkeling, die de spreker grotendeels aan het oog onttrok, doch niet sprakeloos maakte.

'Men kan ze herkennen aan hun lage driftgraad,' vervolgde hij met krachtiger stem. 'Ze vormen een groot gevaar, en om dat tegen te gaan hebben we een partij opgericht; de Sociale Ontwaak Partij. De SOP, kort gezegd...'

'Zo'n lage driftgraad heb ik nog nooit gezien!' sprak heer Bommel grimmig tot zichzelf. 'Geen wonder; het zijn robots! En dan te bedenken, dat ik de leiding van deze beweging heb willen overnemen... Hm, een heer moet toch oppassen, dat hij niet te veel aan zijn aandoeningen toegeeft. Maar het is gelukkig nog niet te laat; ik weet wat me te doen staat!'

Commissaris Bas stond wat verveeld op een van de uitgestorven pleinen van Rommeldam. Het enige verkeer werd gevormd door ordelijk voortstappende leden van de SOP, en het was lang geleden, dat hij ergens een overtreding had vastgesteld. Maar aan zijn nietsdoen kwam een onverwacht einde toen heer Bommel door de westelijke stadspoort naar binnen marcheerde.

'Ik heb ze op heterdaad betrapt, heer Bas!' riep hij uit. 'Reken ze maar in!'

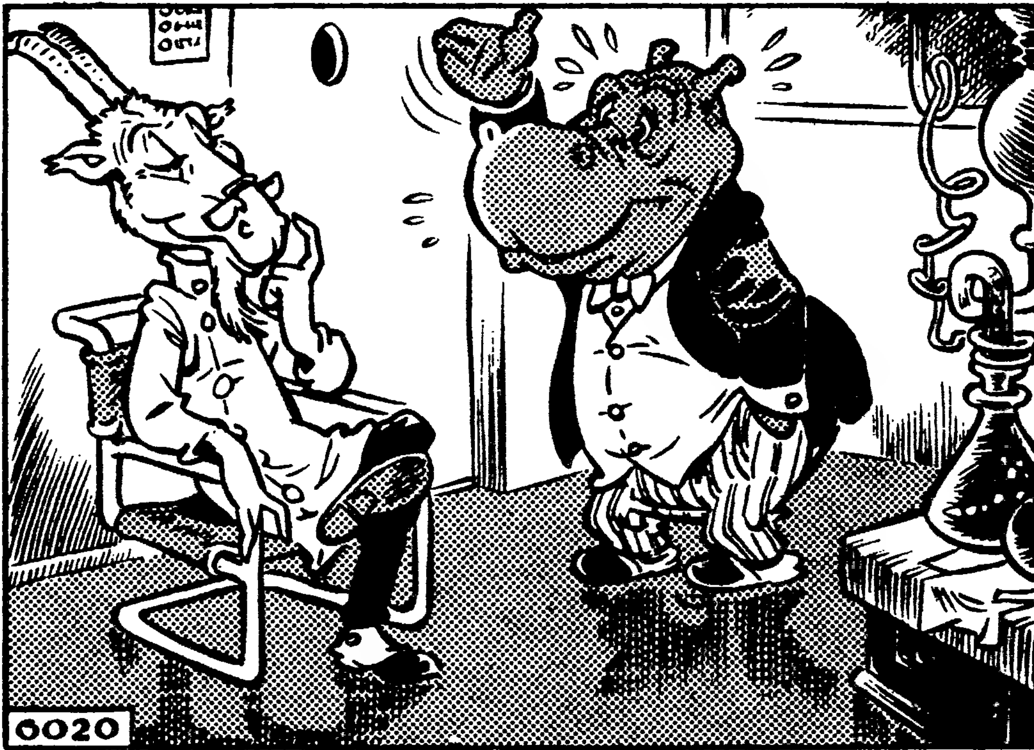
'Wie nu weer?' vroeg de politiechef verontrust. 'Ik heb werkelijk geen plaats meer in de gevangenis!'

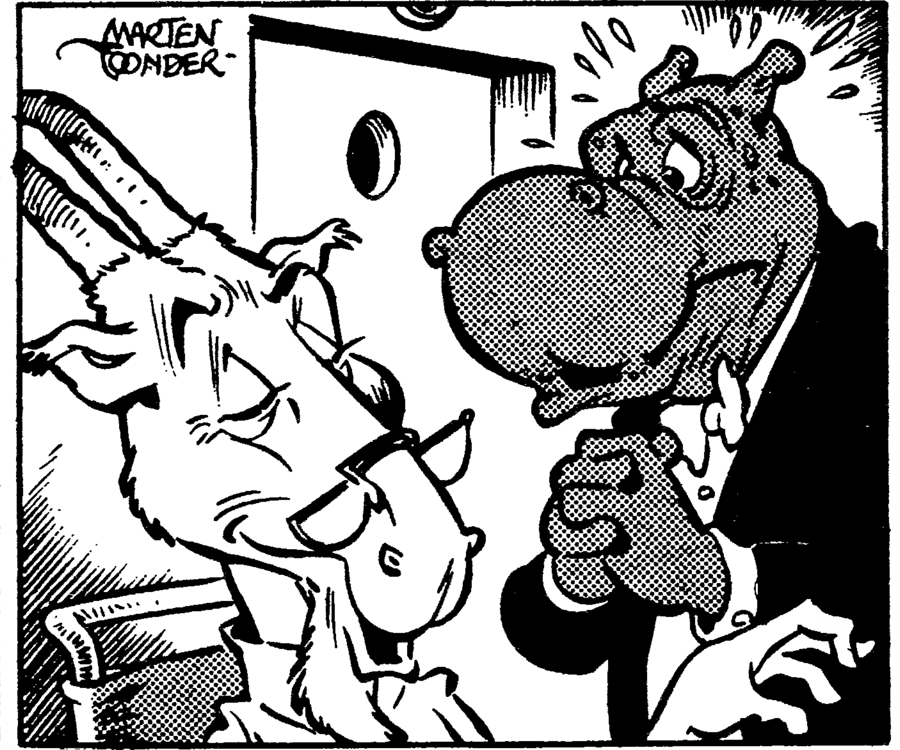
Heer Ollie wees met zijn duim achter zich, waar een groepje SOP-leden door de poort dromde.

'Die daar,' verklaarde hij. 'Ik heb hun driftgraden gemeten in het bos, waar ze hun geluidsbandjes aan het afrollen waren. Ze deugen geen van allen; allemaal Maanblaffers! En als u ze laat onderzoeken, zult u zien, dat het robots zijn, met radio-ontvangers in hun hoeden, als u begrijpt wat ik bedoel. Gelukkig kwamen ze gehoorzaam mee, toen ik hen op hun verdachte driftgraad wees.'

Op dat moment kreeg hij enkele andere zwart geklede voorbijgangers in het oog. Met een gesmoorde uitroep vervolgde hij zijn weg, terwijl hij een rookbom uit zijn zak viste, en de hooggeplaatste beambte oogde hem vol vraagtekens na.

Intussen sloop Tom Poes door de onderaardse gang, die hij achter het deurtje gevonden had. Want hij wilde in de eerste plaats weten, wat er achter de SOP-beweging zat.

Ook burgemeester Dickerdack maakte zich ernstige zorgen over de gang van zaken, en daarom was hij naar de kliniek gegaan waar zijn gemeenteleden op hun driftgraden en achtergronden wetenschappelijk werden onderzocht. Daar trof hij echter alleen professor Sickbock aan.

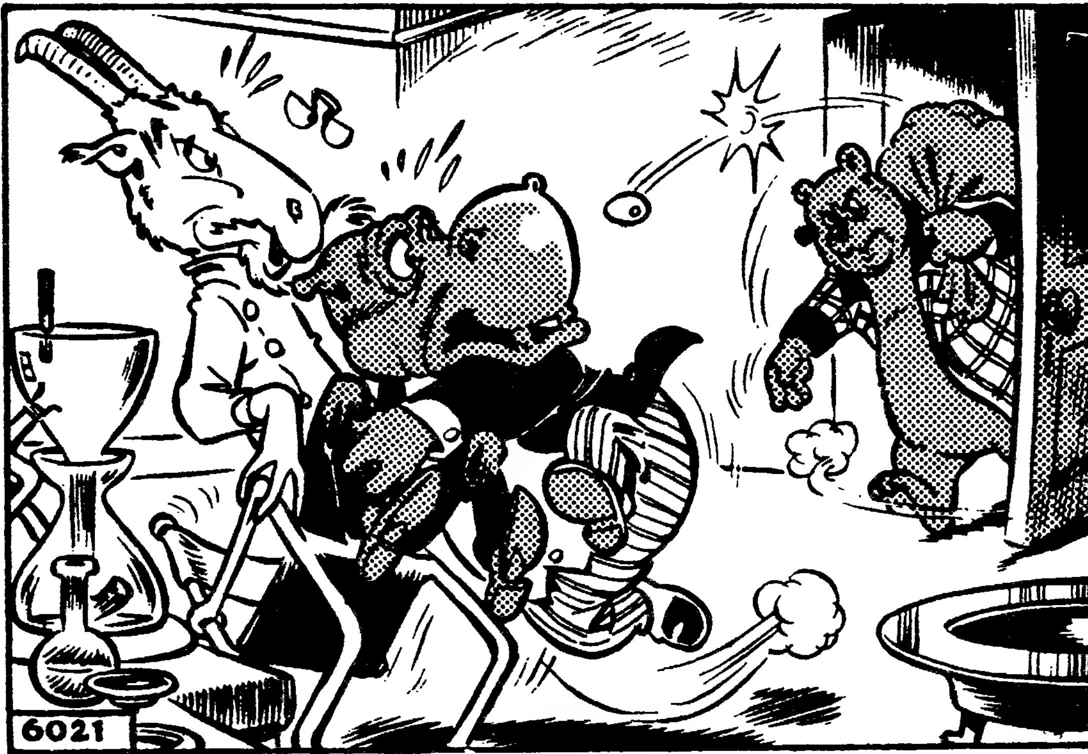
'Momenteel is het rustig,' verklaarde deze desgevraagd. 'Wanneer ik me niet vergis zijn we de plaag der Maanblaffers meester. De stad is grotendeels gezuiverd, mijn waarde! U kunt zich ontspannen.'

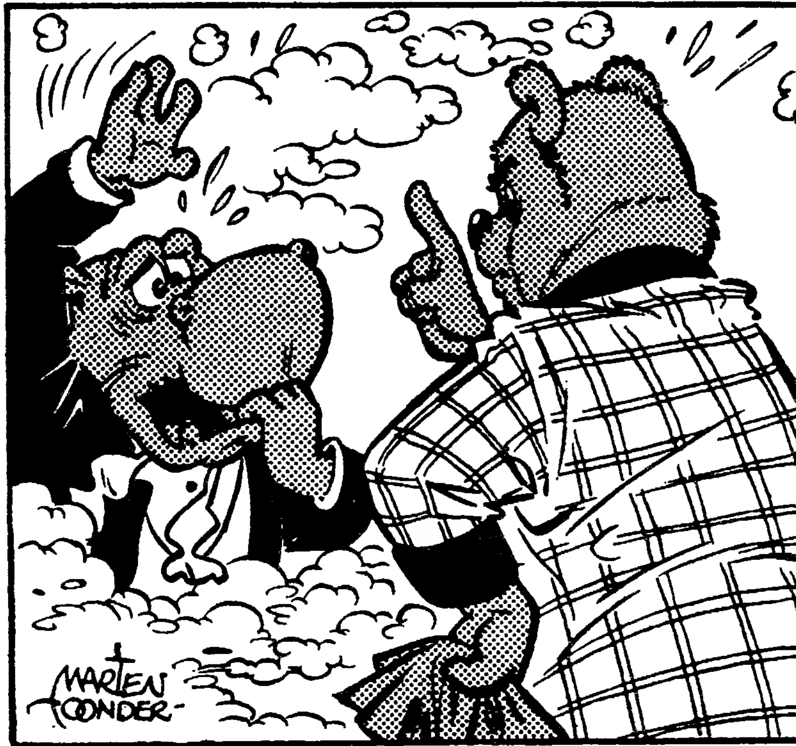
'Ontspannen?!' riep de burgemeester uit. 'Hoe kan ik dat, wanneer alle burgers Maanblaffers blijken te zijn? Alle oude vrienden en bekenden hebben te hoge of te lage driftgraden en ik sta hier als enige normale!'

'Daar zou ik niet al te zeker van zijn,' hernam de geleerde met een eigenaardige glimlach. 'Ik vraag me af, of u wel eens wetenschappelijk doorgemeten bent. Nee, ik raad u aan om héél kalm te blijven, en alles rustig aan bevoegde geleerden over te laten, werkelijk!'

Nu brak het kille zweet de magistraat uit, en hij slikte moeilijk. 'J-ja, ja, g-goed,' stamelde hij. 'M-maar wat m-moet ik met al die m-maanblaffers be-ginnen? Ik weet m-me geen raad!'

'Laat het maar aan mij over,' sprak de professor sussend. 'Om te beginnen moesten we de bezittingen van de gevangenen maar in beslag nemen voor een wetenschappelijk doel. De kosten van het onderzoek zijn hoog. En tenslotte moet het u iets waard zijn om het hoofd van een maanblaf-vrije gemeente te wezen.'

Heer Bommel waarde als een wrekende heer door de goede stad Rommeldam en kwam zodoende ook terecht bij de kliniek van doctorandus Zielknijper. Deze ruimte was door de zuiveringen geheel ontvolkt, zodat heer Ollie vrij toegang had.

'Maanblaffers!' riep hij uit, een deur openwerpend. 'Robots! Stop je geluidsbanden en meld je bij de politie...'

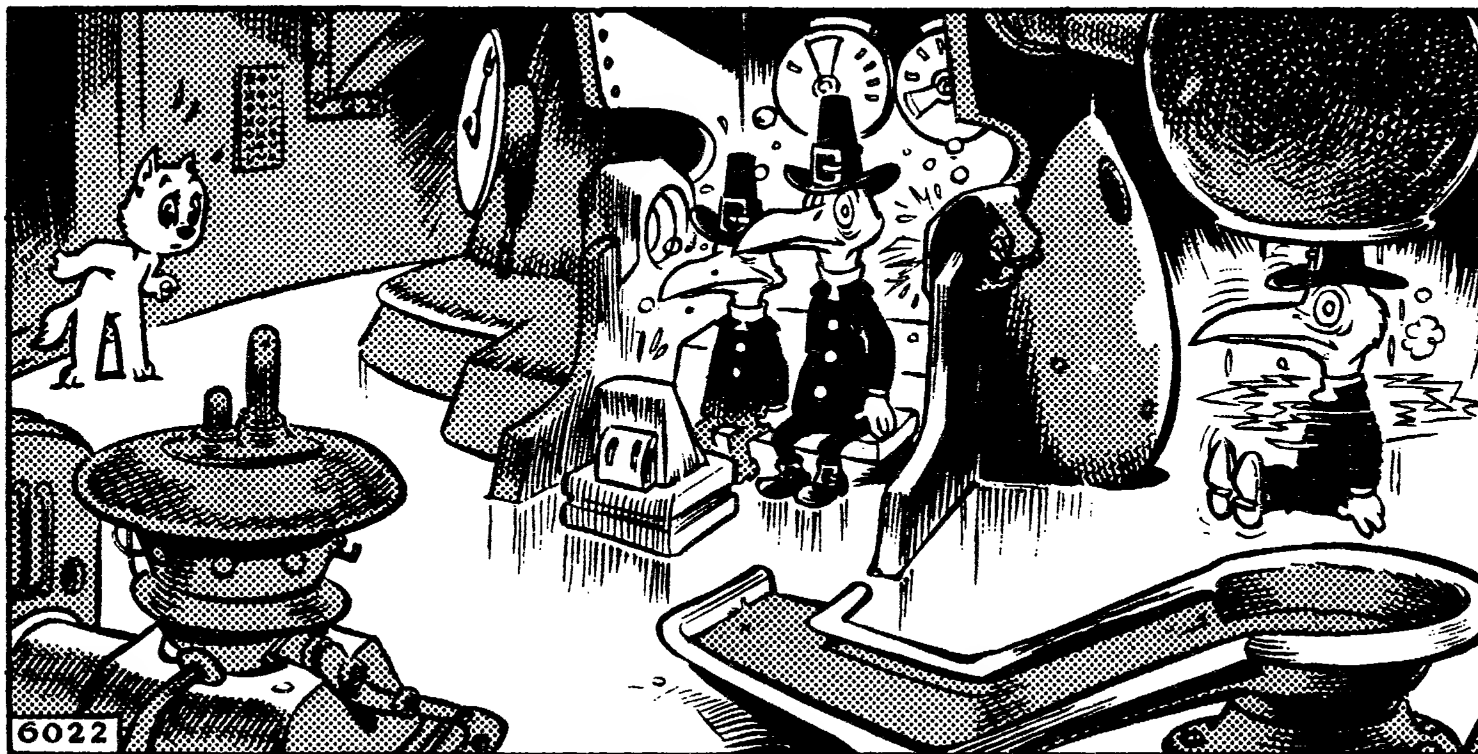
Zo sprekende wierp hij met een geoefend gebaar een rookbom in het vertrek, dat voor hem lag, en eerst toen merkte hij, dat dit bevolkt werd door de burgemeester en professor Sickbock.

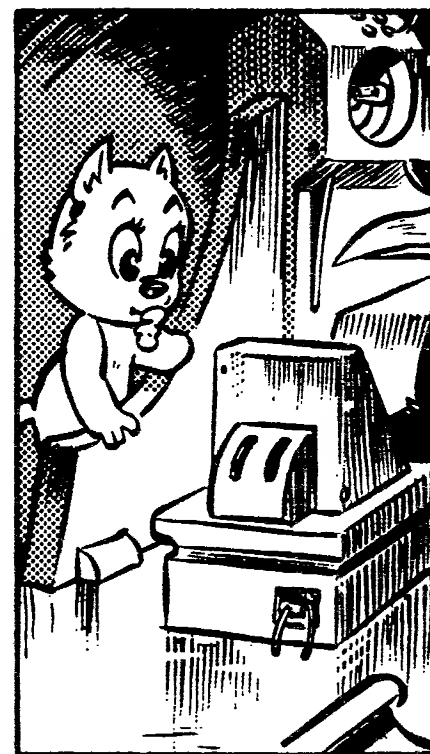
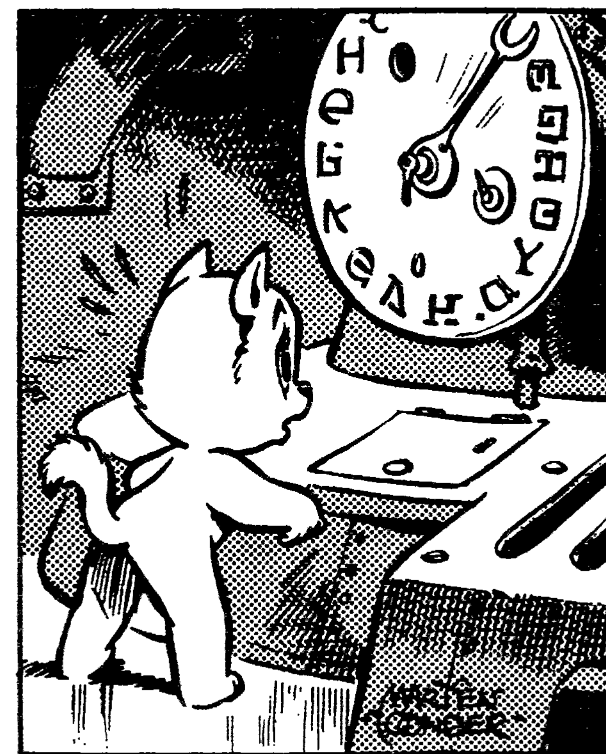
'Niet d-doen!' riep de eerste uit de rookwolken. 'Laat d-dat! Ik ben de enige, die hier nog normaal is, en eh... Ik wil niet in de gevangenis!'

'Zo!' hernam heer Ollie streng. 'Een mooie boel is dat. De hele gemeente is in handen van de SOP-beweging met radio's in hun hoeden terwijl eerlijke lieden als Maanblaffers zijn opgesloten. En wat doet de burgemeester? Praatjes maken met de een of andere witkiel... Eh, wie was dat, waar u praatjes mee maakte, als u begrijpt wie ik bedoel? Ik ken hem!'

Hij wierp een strenge blik om zich heen, maar in de dichte smook viel het hem niet mee om de inzittenden te ontwaren. Het zou trouwens niet geholpen hebben, want professor Sickbock had van de verwarring gebruik gemaakt door het vertrek ijlings te verlaten.

'Robots,' mompelde hij gejaagd. 'Geluidsbandjes! Er is iets mis gegaan! Ik moet mij reppen!'

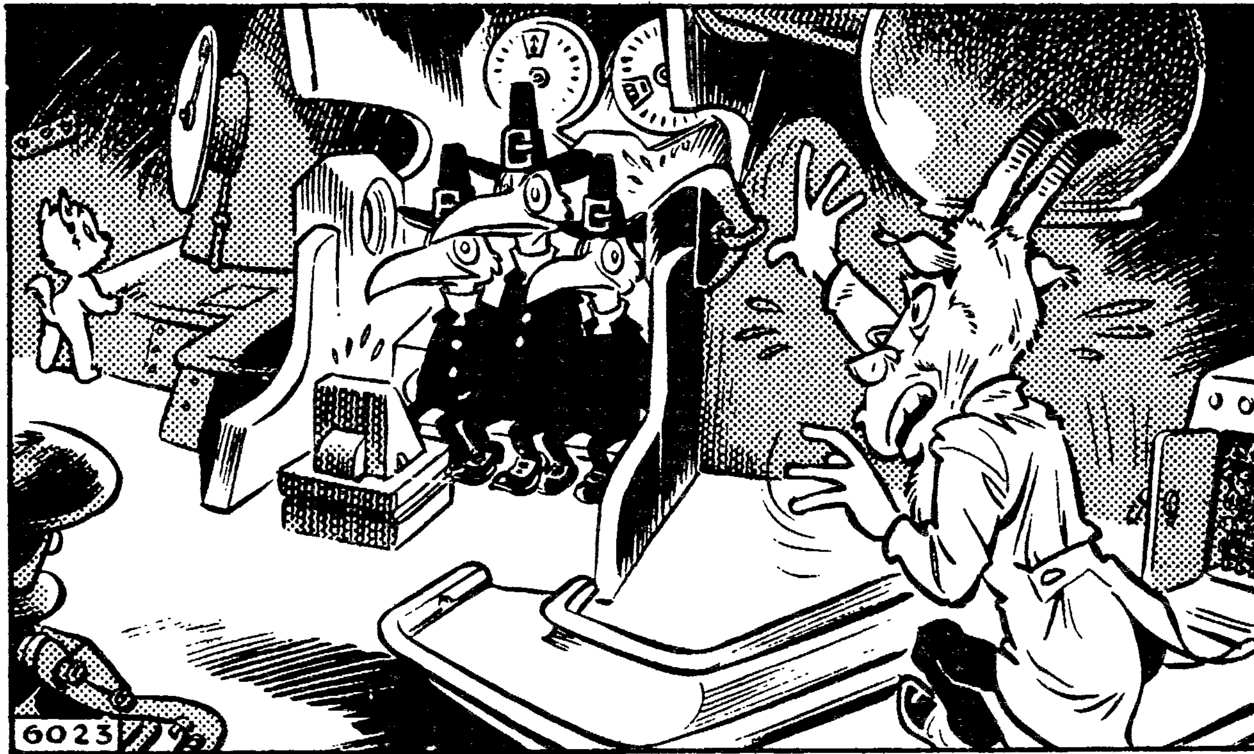
Tom Poes had de onderaardse gang gevolgd, totdat hij opnieuw voor een deur kwam. Deze bleek toegang te geven tot een grote ruimte, die vol eigenaardige machinerieën stond. Op het moment dat hij binnentrad plofte er juist een SOP-lid uit een trechter. Het ventje werd opgevangen op een glijbaantje, dat naar beneden voerde, en het kwam zodoende terecht voor een bank waarop reeds twee collega's gezeten waren. Deze schonken echter geen aandacht aan hem. Ze zaten onbewogen voor een luidspreker, waaruit een eentonige stem klonk.

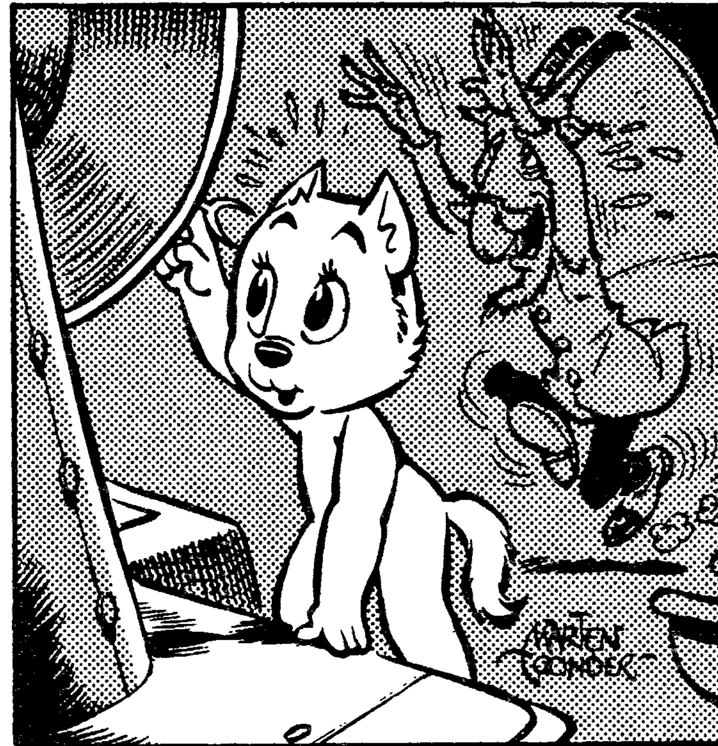
'Maanblaffers vermommen zich goed en ze dringen zich overal in,' sprak deze. 'Soms vindt men ze op belangrijke posten. Ze vormen een groot gevaar...'

'Juist,' dacht Tom Poes. 'Hier worden de robots gemaakt, en hun geluidsbanden gevoed. Zo leren ze praten. Maar er moet meer zijn.' Hij liep zoekend door de zaal, totdat hij een schijf gewaar werd, die in de zijkant van een toestel bevestigd was.

'Dit lijkt me een soort regelaar,' vervolgde hij tot zichzelf. 'Hiermee zal de produktie van de Soppers wel bestuurd worden. Als ik dat geval nu eens stil kon zetten zou ik al een eindje zijn. Maar hoe doe ik dat?'

Hij bestudeerde peinzend de vreemde tekens op de wijzerplaat, maar in deze bezigheid werd hij gestoord door het geluid van snel naderende voetstappen.

Ergens in het duistere gewelf werd een deur dichtgeslagen, en daarop verscheen professor Sickbock plotseling in het gedempte licht. Een enkele blik was voor de geleerde voldoende om de toestand op te nemen.

‘Ei, ei!!’ riep hij met een stem, die raspend door de ruimte sneed. ‘Dacht ik het niet? Een indringer! Weg daar bij de regulator, ventje! Kom onmiddellijk hier!’

Deze woorden waren voor Tom Poes het bewijs, dat hij een belangrijk onderdeel voor zich had. Daarom stak hij snel een hand uit en begon de wijzer die het bord sierde, rond te draaien.

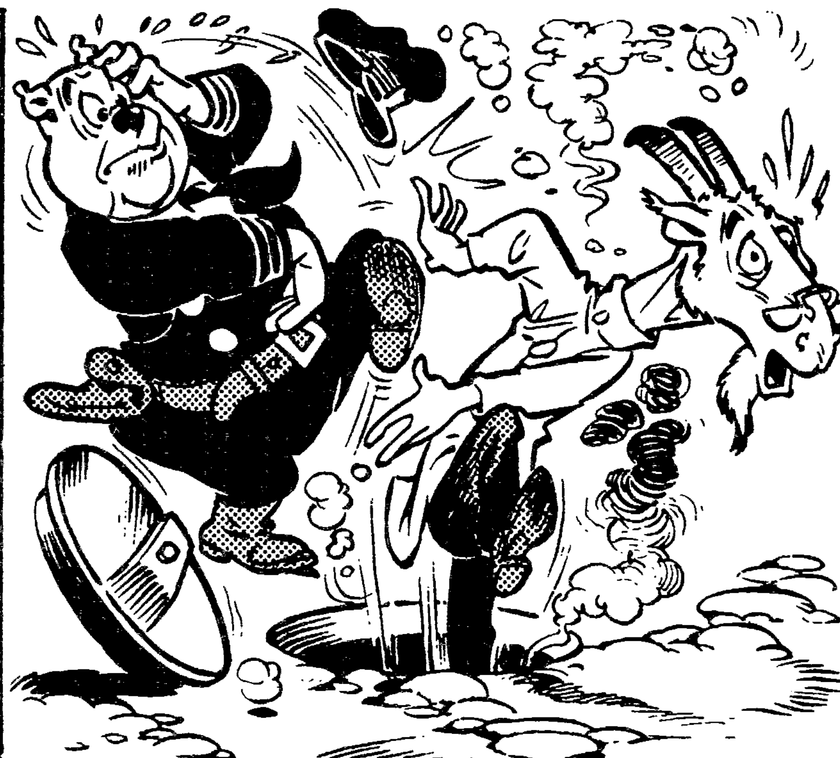
‘Laat dat! Laat dat!’ kreet de hooggeleerde met overslaande stem. ‘Ge zult de subtronische kwintenbaan in het ongerede brengen!’

Zo roepende sprong hij de treden van het trapje af en snelde, glijdend over de gladde vloer, nader. Hij zag echter, dat hij niet op tijd zou komen en daarom gooide hij het over een andere boeg.

‘Goed dan, goed dan,’ hernam hij hijgend. ‘Draai maar. De gevolgen zijn voor uw rekening. Wanneer ge de manipulator over de rode streep brengt, wordt de kohesie der partikelen verbroken en dan volgt er een ramp.’

Maar Tom Poes liet zich hierdoor niet afschrikken. Hij gaf een ruk aan de wijzer, en terwijl de ontzette hoogleraar de handen voor het gezicht sloeg trok hij hem tot onder de rode streep.

Commissaris Bulle Bas had zijn doelloze ronde door de stad hervat en stapte landerig door de verstilde straten. Plotseling echter werd zijn aandacht getrokken door een vreemd onderaards gedreun, dat langzaam aanzwol en dat zijn laarzen deed trillen. Ongerust hield hij de pas in en nu viel zijn oog op een putdeksel waaruit enige damp ontsteeg en dat schokkende bewegingen maakte.

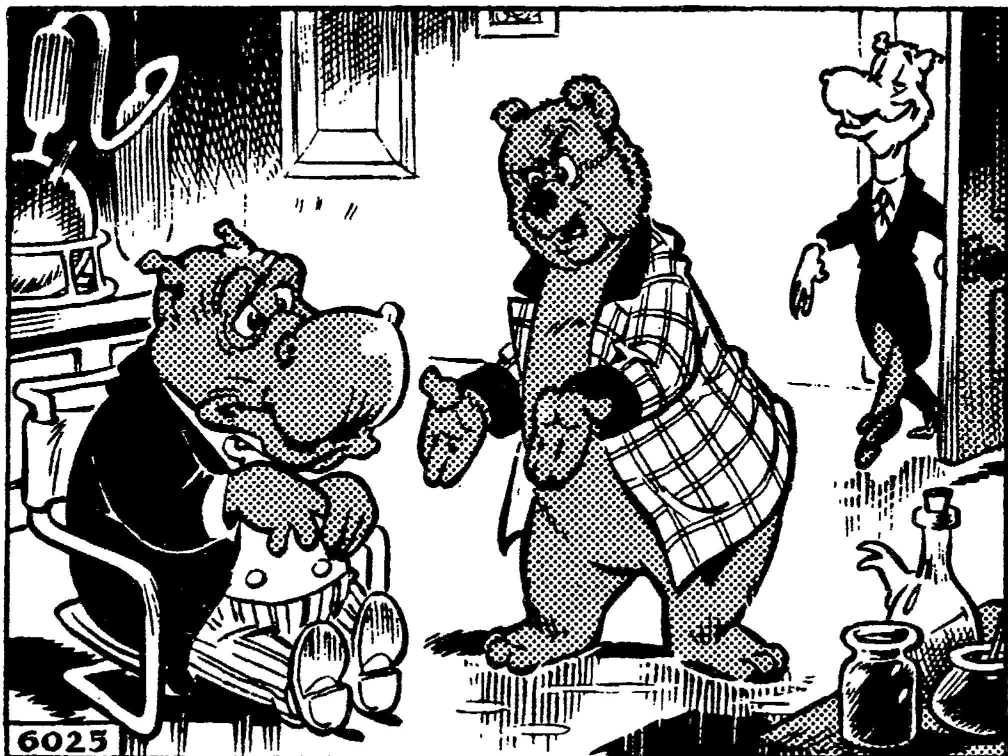
'Donders!' prevelde de politiechef. 'Er schijnt werking in het riool te zijn. Giergassen, denk ik. Of zouden de Maanblaffers hier achter zitten? Ik kan beter maatregelen nemen voordat...'

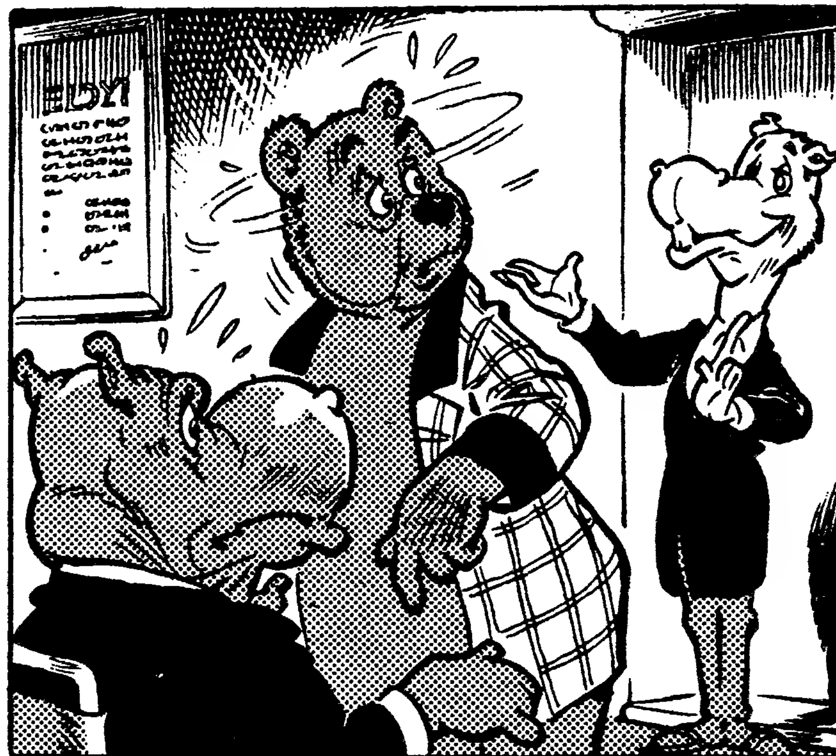
Op dat moment werd het deksel met kracht omhoog geworpen, en terwijl de hooggeplaatste beambte, met het oog op zijn uniform, haastig achteruit deinsde, rees er een gedaante uit de ontstane opening omhoog. Het was professor Sickbock.

Zonder zich te storen aan de onthutsing die hij teweegbracht sprong hij op het plaveisel en snelde voort, totdat hij om een straathoek verdween. De commissaris, die het evenwicht verloren had, zat hem glazig na te kijken, en pas toen Tom Poes uit de put kwam klimmen vond hij iets van zijn spraak terug.

'Wat moet dat?' mompelde hij. 'Wat gebeurt er daar beneden? Huh?'

'Kom gauw mee!' riep Tom Poes. 'Het is afgelopen met de SOPpers! Zorg dat u uit de buurt komt!'

In de kliniek was de rook intussen opgetrokken en burgemeester Dickerdack zat hoestend en met vervallen trekken tegenover heer Bommel.

'Een te lage driftgraad!' riep die. 'U bent een Maanblaffer!'

'Oh, nee...' stamelde de magistraat. 'Dat ben ik niet, ik weet het zeker!'

'Ach wat,' hernam heer Ollie. 'Begrijpt u het dan niet? We zijn allemaal Maanblaffers, als het er op aan komt! Het ligt er maar aan, hoe de driftgraad gemeten wordt.'

Deze woorden verontrustten de vooraanstaande burger zeer.

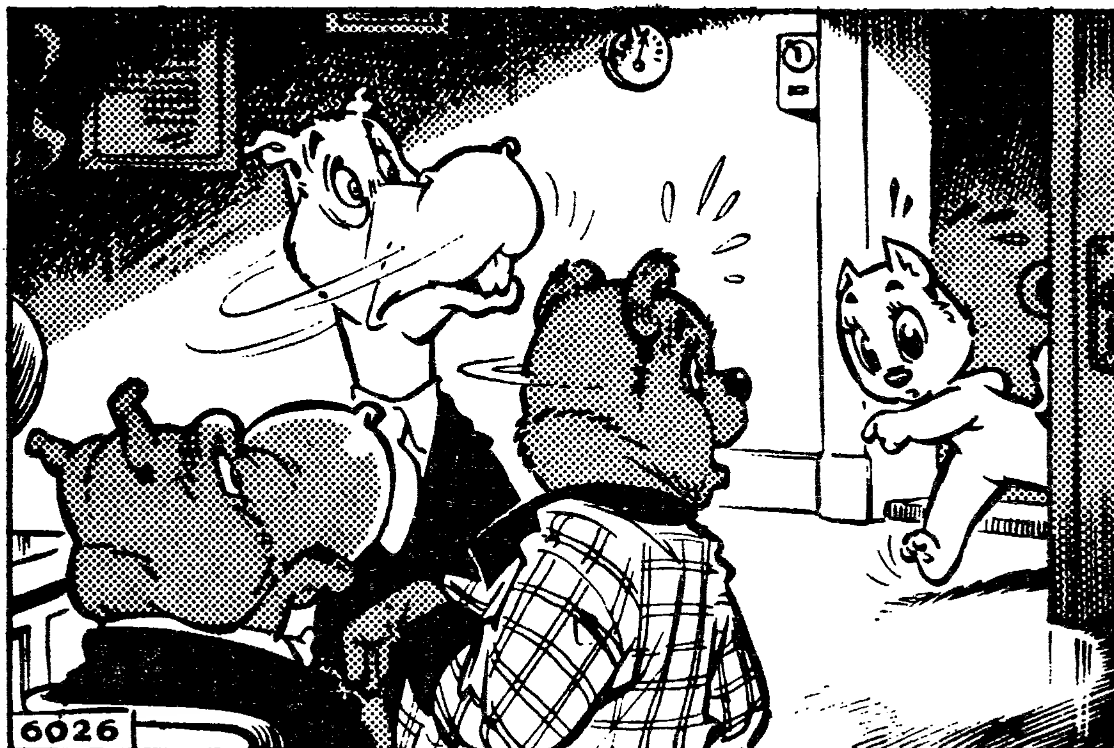
'M-maar dat be-betekent, dat er geen Maanblaffers bestaan!' bracht hij er handenwringend uit. 'W-want ik w-weet z-zeker...' Hier werd hij onderbroken door het binnentreden van doctorandus Zielknijper, die zich niet bewust was van de spanningen, die er in de onderzoekkamer heersten.

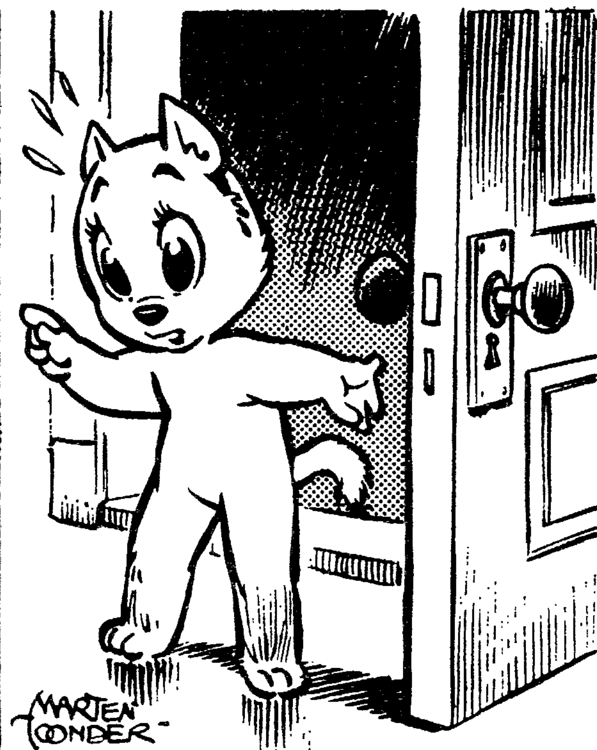
'Ik heb zojuist een lid van de Sociale Ontwaak Partij onderzocht,' verklaarde hij tevreden. 'Heel bevredigend, werkelijk! De eerste keer dat ik een volkomen normaal persoon onder ogen heb gehad. Reacties, driftgraad, achtergronden; alles heerlijk normaal. Zo moest iedereen zijn!'

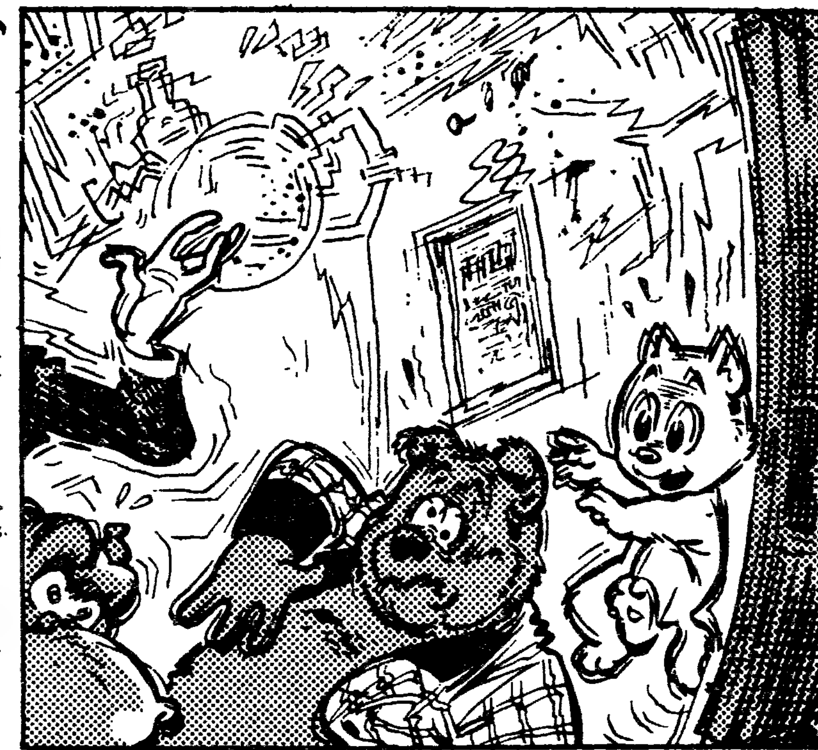
'Welk SOP-lid?' vroeg de burgemeester verslagen.

Maar voordat hij verder kon gaan viel heer Bommel hem in de rede.

'Praat me niet over SOP-leden!' riep hij. 'Daar weet ik alles van.'

Hij wilde uitvoerig uitleggen, wat hij precies wist maar nu kwam Tom Poes naar binnen rennen.

'Het is afgelopen!' riep die. 'Ik heb een einde aan de boel gemaakt, tenminste, dat hoop ik!'

'Wat bedoel je?' vroeg heer Bommel verrast. 'Waar heb je een einde aan gemaakt? Aan de Maanblaffers?'

'Ach wat,' zei Tom Poes ongeduldig. 'De enige Maanblaffers zijn immers de leden van de Sociale Ontwaak Partij! Ik heb ontdekt, waar de toestellen staan, die Sickbock's robots in elkaar zetten, en ik geloof, dat ik die dingen onschadelijk heb gemaakt.'

'Welke dingen?' vroeg heer Ollie ontstemd. 'Ik hoop, dat je niet iets ondoordachts hebt gedaan, jonge vriend! Waarom heb je mij niet eerst even geraadpleegd? Je weet toch, dat ik juist een scherpe kijk op die zwarte Soppers begon te krijgen. Persoonlijk heb ik heel wat driftgraden gemeten.'

'Die driftgraden zijn onzin,' hernam Tom Poes ongeduldig. 'Allemaal ideeën van Sickbock! Maar nu is het met hem afgelopen! Ik heb...'

Verder kwam hij niet, want op dat moment klonk er ergens onder zijn voeten een ontploffing, die het hele gebouw op zijn grondvesten deed schudden en die de inzittenden van de voeten wierp.

Op straat was de explosie nog beter waarneembaar. Daar werden de klinkers uit het wegdek gerukt om doorgang te verlenen aan kwade dampen en leden van de Sociale Ontwaak Partij, die hoog de lucht in werden geslingerd.

Commissaris Bulle Bas, die zich wat aarzelend had teruggetrokken toen Tom Poes hem waarschuwde, kwam die middag voor de tweede keer ten val. Hij zat versuft aan de rand van de rioolkrater en staarde glazig naar het gelaat van een Sopper dat zachtjes op een veer heen en weer wiebelde. De geoefende politieman was danig de kluts kwijt en het was een opluchting voor hem toen hij de bekende gestalten van Tom Poes en heer Bommel door de rookflarden nader zag komen.

‘W-wat betekent dit toch allemaal?’ vroeg hij op klagende toon. ‘Dit is een aanslag, dat is duidelijk! Maar wie zit hier achter? Is het een Maanblaffers-streek?’

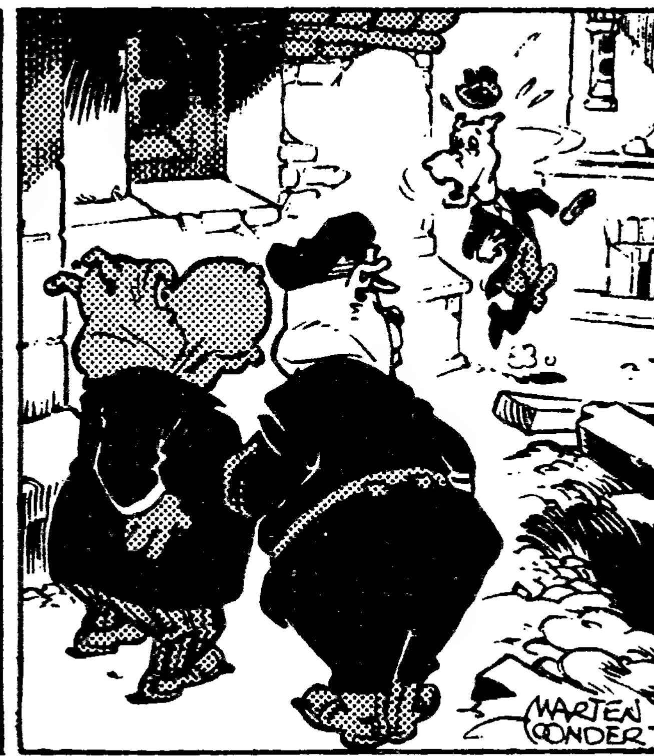
‘Maanblaffers zijn Soppers, heer Bas!’ verklaarde heer Bommel. ‘En Soppers zijn robots. Maar de jonge vriend heeft ze een beetje opgeblazen en nu is er dus niets meer te vrezen.’

‘Nee, niets meer,’ voegde Tom Poes er aan toe. ‘Nu de centrale is ontploft zijn alle Soppers poppen geworden, omdat de ontvanger in hun hoeden niet meer werkt. U zult geen last meer van ze hebben!’

‘Zo is het, als u begrijpt, wat hij bedoelt,’ vulde heer Ollie aan.

Commissaris Bulle Bas krabbelde langzaam overeind en zette zijn pet recht.

'Deze heer is een lid van de Sociale Ontwaak Partij!' sprak hij op een uit elkaar gesprongen figuur wijzend. 'Maar het komt me voor dat hem iets lelijks is overkomen. Hij ziet er uit als een losbol. Hm. Opgeblazen zei u, meneer Bommel?'

De aangesprokene was alweer verder gelopen zonder uitleg te geven, maar nu naderde de burgemeester het terrein van de verwoesting.

'Alles is anders dan we dachten, Bas,' sprak de magistraat. 'De leden van die partij hebben niet langer de vrije hand, want ze hebben alleen maar een raderwerkje van binnen. We zijn misleid. Laat daarom alle arrestanten vrij!'

'Alle arrestanten vrij?' riep de politiechef uit. 'En de verkeerde driftgraden dan? Het zijn allemaal Maanblaffers, dat is wetenschappelijk vastgesteld!'

'Je hebt gehoord, wat ik gezegd heb,' hernam de burgemeester. 'Ik wil niets meer over de wetenschap horen en ik zal er op toezien, dat de schuldigen zwaar gegrepen worden!'

Hij zweeg, toen de heer Zielknijper om een straathoek kwam rennen. Deze schrok, toen hij de beide overheidsfiguren gewaar werd en hield verblekend de pas in.

'Ik kan het niet helpen,' riep hij op dunne toon. 'Er moet een vreselijke, wetenschappelijke vergissing begaan zijn!'

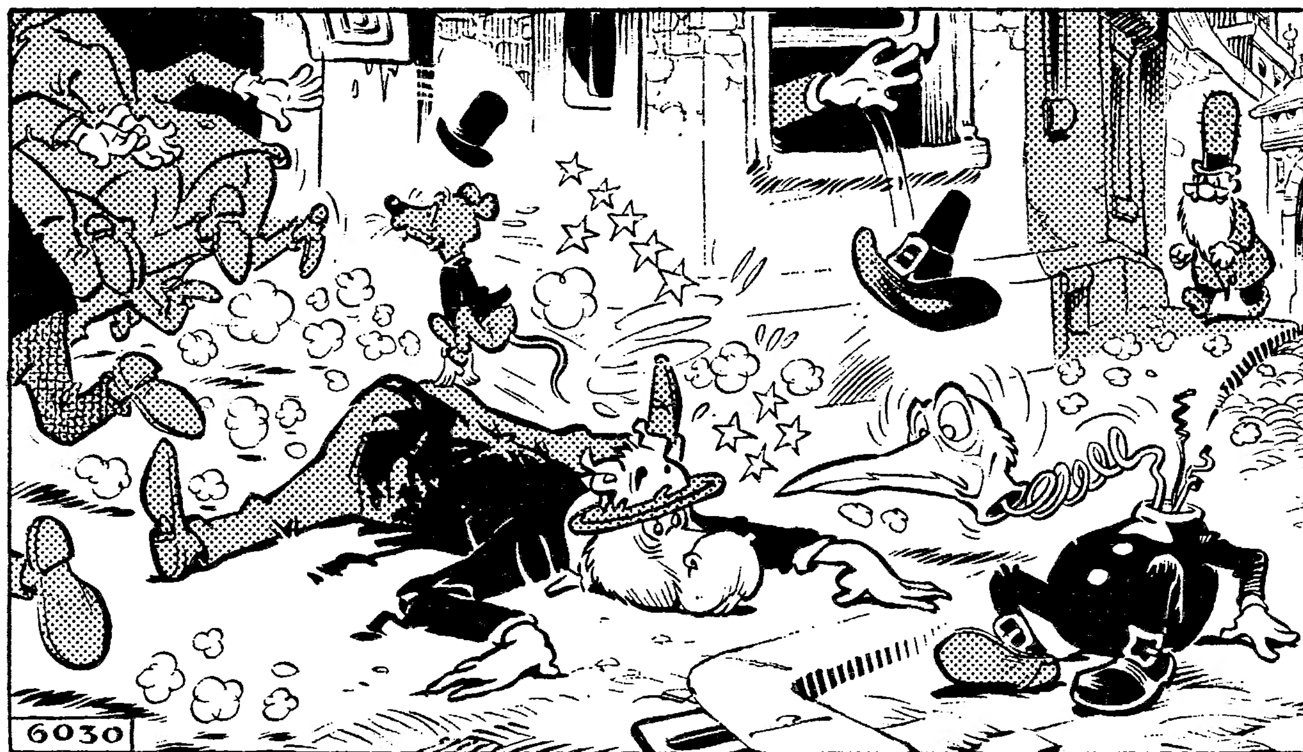

'Ach wat, vergissing!' riep de burgemeester driftig. 'Je bent een Nul! Je bent een Maanblaffer! En wat meer is; je bent ontslagen uit de gemeentelijke geesteszorg!'

De zielkundige zette de hoed op en wankelde vernietigd huiswaarts.

'Dit is het einde van mijn loopbaan,' prevelde hij met gebroken stem. 'Te bedenken, dat ik meende eindelijk normale persoonlijkheden gevonden te hebben! Ach, ze hadden zo'n rustige driftgraad en zulke stille achtergronden. Wat een prachtige basis zouden ze voor onze verzakte samenleving geweest zijn. Maar helaas, een ontploffing brengt aan het licht, dat het robots zijn. De wetenschap heeft er naast getast...'

Vervuld door deze neerdrukkende gedachten slofte de beklagenswaardige door de verlaten straten en de enige wezens die hij passeerde waren SOPpers, die hem verstard en met wezenloze blikken naoogden. Een aanzwellend rumoer duidde er echter op, dat er een opleving op komst was. En ja hoor! Bij het ronden van een straathoek werd hij een dichte menigte gewaar, die zich tierend en schreeuwend over de gemeente uitstortte. Het waren de burgers van Rommeldam, die waren vrijgelaten.

De heer Zielknijper werd door de losgelaten menigte ruw onder de voet gelopen. Het duurde geruime tijd voordat de klossende schoenen hem voorbij waren, en toen de laatste voorbijganger hem gepasseerd was bleef de zielkundige dan ook uitgeblust liggen. Toen hij eindelijk waagde de ogen op te slaan viel zijn versufte blik op het gelaat van een SOPper, dat hem schommelend in de lentewind, wezenloos aanstaarde.

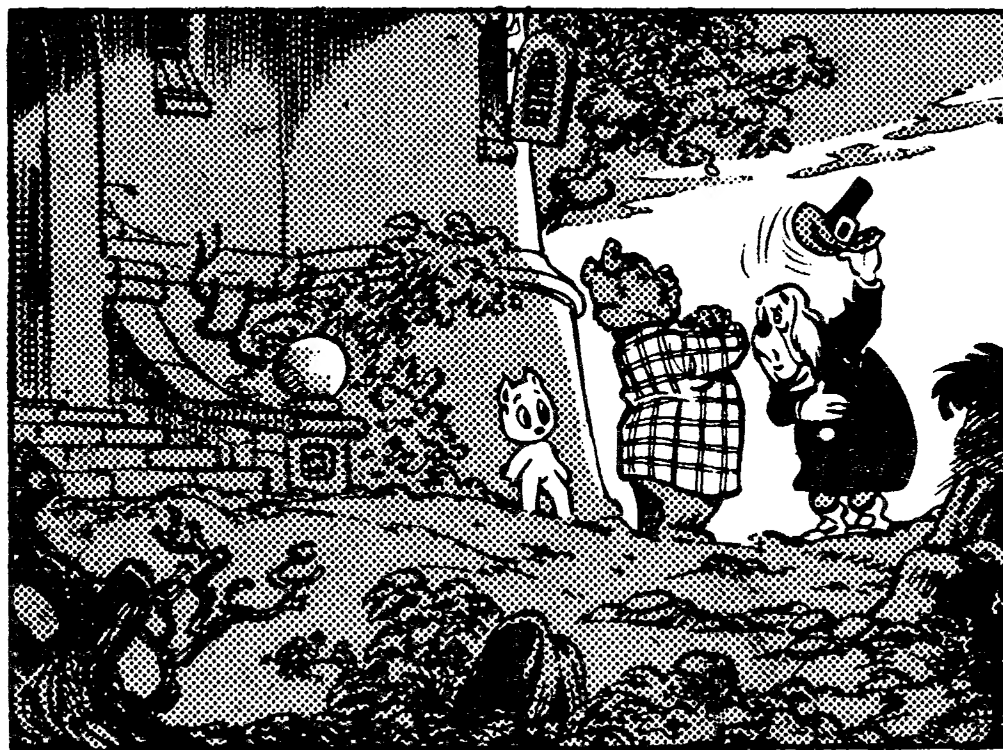
'De enige normale tussen deze onstabielen,' prevelde de getroffene, terwijl hij het hoofd bij de veer uit de romp lichtte. 'Een voorbeeld hoe iedereen zou moeten zijn. Geniaal werk van de hooggeleerde Sickbock. Doch helaas, hij en ik zijn miskende slachtoffers van een ondankbare maatschappij. Men geeft de voorkeur aan maanblaffers...' Hij zweeg gehinderd, want een eenzame voetganger, die op zijn gemak achter de voortrazende menigte aanstapte, was hem genaderd en bleef naast hem staan.

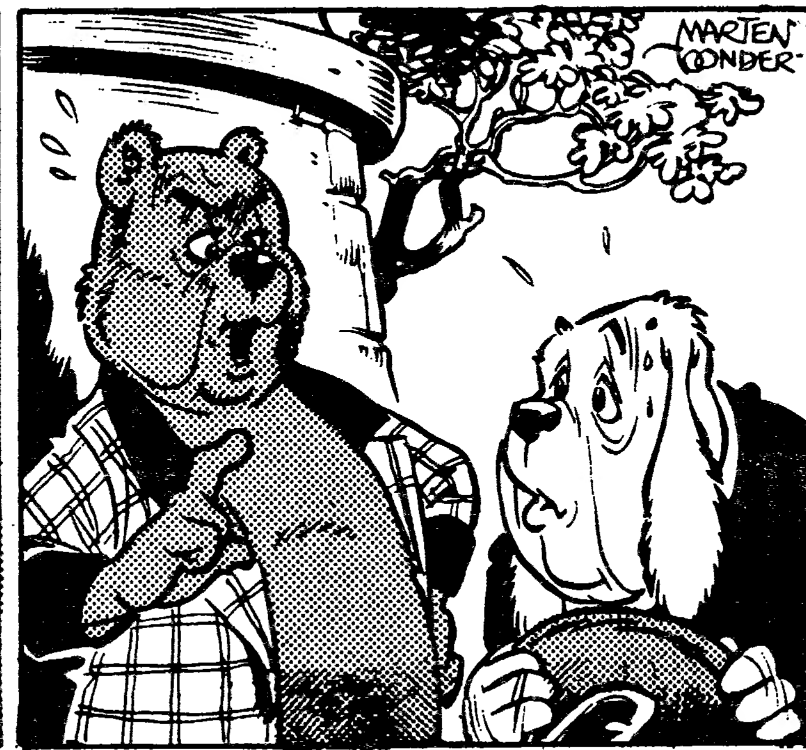
'Praw!' zo riep hij uit, 'daar zit ja der student in der maanblafkunde! Hoe gaat het dan wel met uwe onderzoekingen?'

'Ach,' mompelde de heer Zielknijper, 'er heeft zich een kleine wetenschappelijke vergissing voorgedaan. Dat kan gebeuren in zo'n jonge tak als de onze, nietwaar? Maar helaas, men heeft daar geen oog voor. Smaad en verguizing zijn ons deel! En toch weet ik zeker, dat er een dag zal komen waarop wij zullen zegevieren! Dan zal de aarde bevolkt zijn met deze voorbeeldige burgers, die bestuurd worden door een ontvanger in de hoed.'

Jammer genoeg waren zijn geleerde woorden niet verstaanbaar door het bulderend gelach waarin de ander vervallen was.

Heer Bommel en Tom Poes hadden de stad achter zich gelaten en spoedden zich nu door de lentebries naar huis.

'Dat heb ik er toch maar mooi van afgebracht, wat jij?' vroeg heer Ollie. 'Maanblaffers bestaan niet, heb ik altijd gezegd, en ik heb alweer gelijk gekregen!'

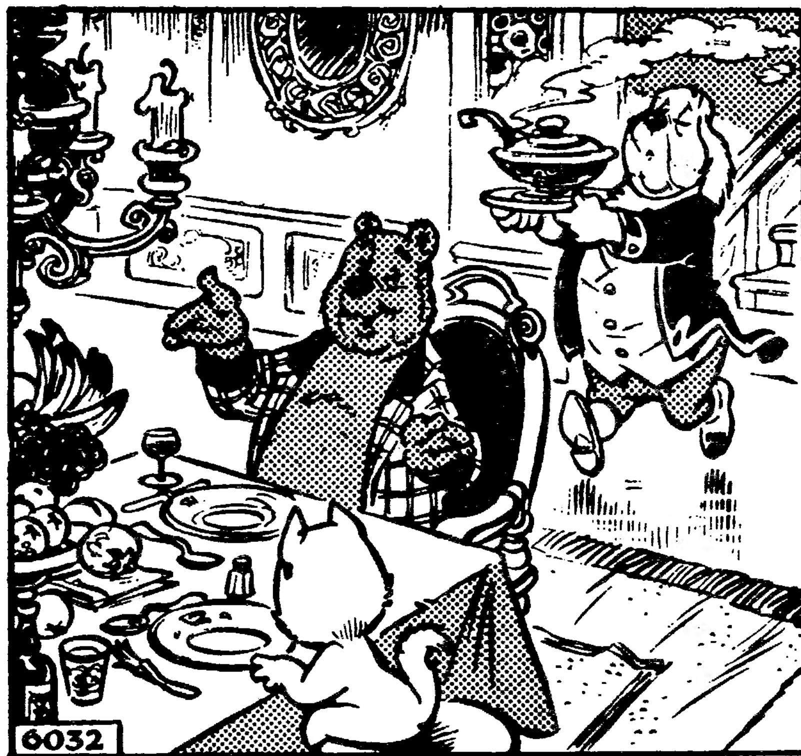
'Hm,' zei Tom Poes. 'Ik herinner me toch, dat u een zwart pak aanhad, en dat u het niet goed vond toen ik mijn hek wit schilderde!'

'Een list!' riep heer Bommel uit. 'Gewoon een list! Begreep je dat niet? Trouwens, ik wil nu niets meer over zwarte pakken horen!'

'Mijn livrei is in mijn kamertje, met uw welnemen,' sprak een vervallen stem achter hem. 'Ik vraag verschoning, heer Olivier! Wanneer u zo goed wilt zijn mij binnen te laten zal ik mij terstond van deze betreurenswaardige kleding ontdoen.'

Het was de bediende Joost, die zich onmiddellijk na zijn vrijlating naar Bommelstein gerept had en die zijn werkgever nu vol berouw opwachtte. Deze kruiste de armen en mat de verscheurde knecht met een strenge, doch rechtvaardige blik.

'Goed Joost,' sprak hij tenslotte, niet onvriendelijk. 'Laat het niet weer gebeuren! Je gedrag was hoogst ongepast en je hebt me veel pijn gedaan in mijn gevoelig zieleleven, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar een heer is niet haatdragend en ik ben bereid om er over heen te stappen. Maak maar een smakelijke maaltijd klaar, zodat we in een mooie stemming het gebeurde kunnen vergeten.'

De bediende toog dankbaar aan het werk, en een uurtje later diende hij op gepaste wijze de maaltijd op.

‘Het is een beetje stilletjes, zo met z’n tweeën,’ sprak heer Bommel. ‘Eigenlijk had ik de hele stad moeten uitnodigen om iedereen de gelegenheid te geven zijn dank te betuigen. Maar och, een heer is gewend om in stilte zijn eenzaam pad te gaan, en de burgemeester zal nog wel van zich laten horen, denk je ook niet? Want tenslotte ben ik toch degene… eh… Wat kijk je, jonge vriend?’

‘O, niets,’ zei Tom Poes. ‘Ik vraag me alleen af, wat Sickbock nu verder van plan is.’

‘Geen nood, geen nood,’ zei heer Ollie haastig. ‘Zolang jij het jouwe doet, zullen er altijd lieden van mijn stand klaar staan om hem te ontmaskeren, als je begrijpt wat ik bedoel.’

Nu, het is te hopen, dat heer Bommel daar gelijk in had. Want professor Sickbock slaagde er in om een deel van zijn SOP-legertje buiten de stad weer in elkaar te zetten. Met behulp van een Walkie-talkie voerde hij de ventjes nu naar een ander gebied, en het is lang niet uitgesloten, dat ze vandaag of morgen ergens zullen opduiken. De oplettende lezertjes zijn dus gewaarschuwd; wanneer er ergens over Maanblaffers, rode haren en grote voeten of over blauwen of groenen gesproken wordt, dreigt er SOP-gevaar.

DE MAANBLAFFERS